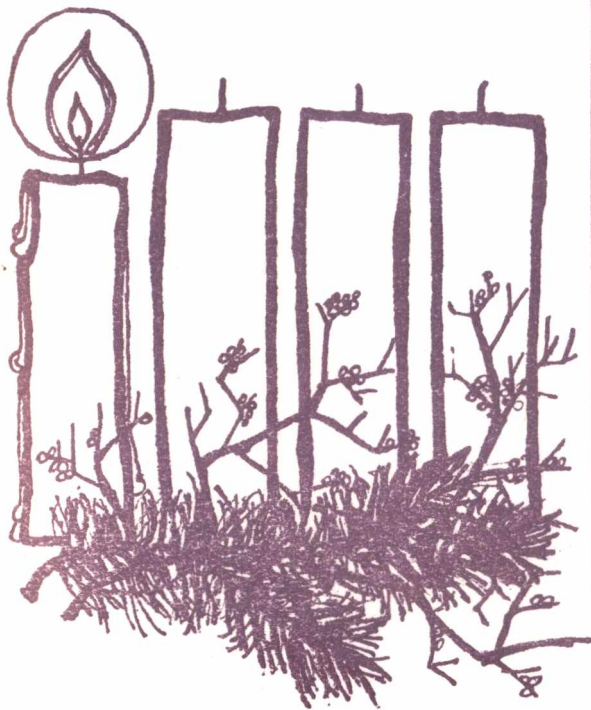

LELKIPÁSZTOR

EVANGÉLIKUS
LELKESZI SZAKFOLYOIRAT

61. évf. XI. sz
1986. november

TARTALOMJEGYZÉK

Lelkipásztor 1986. november hó

TANULMÁNY

A dinamikus-személyes exegézis irányába (Dr. Karol Gábris) -----	642
ÖROMHIR GYERMEKEKNEK	
IV. Mi Isten terve a világgal?	
12. Istent Úrnak és Teremtőnek valljuk -----	651
13. Isten munkatársai és sáfárai vagyunk-----	652
14. Isten nem hagyja magára a tőle eltávolodott világot -----	655
15. Isten fenntartja és kormányozza a világot (Széll Bulcsú) -----	657
16. Jézus Krisztus örök életre hív -----	660
17. Jézus döntésre szólít fel -----	662
18. Jézus megtérésre hív (Nagyné Ferenczy E.) --	665
19. Jézus új igazságra hív -----	667
20. Jézus szeretetre hív -----	669
21. Jézus megtart - bünt és betegséget hordozót (Ferenczy Zoltán) -----	671
22. Jézus megtart az ínségben -----	675
23. Jézus megtart a halálban -----	677
24. Jézus szenved értünk (Zólyomi Mátyás) -----	679
AZ IGEHÍRDETŐ MŰHELYE	
Ádvent 1. vasárnapja (Ittész János) -----	682
Ádvent 2. vasárnapja (Gáncs Péter) -----	686
Ádvent 3. vasárnapja (Sárkányné Horváth Erzsébet)	691
Ádvent 4. vasárnapja (Bánfi Béla)-----	695
Ádventi esték (Balikó Zoltán) -----	700
1. este: Az első ádvent-----	701
2. este: A második ádvent -----	702
3. este: Élet és szolgálat két ádvent között -	703
4. este: Az öröm -----	704

LELKIPÁSZTOR

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Nagy István
A szerkesztőség munkájában a szerkesztő bizottság vesz részt.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1088. Budapest
Puskin u. 12.
Tel.: 142-074
Eng.: EL/11/1976

Készült az Evangélikus Teológiai Akadémia offset gépén.
Eng. sz.: 4335
Felelős: Dr. Nagy István
Előfizetés havi 42.-forint, fél évre 250.-forint,
egy évre 500.-forint.

ISSN 0133-2821

A dinamikus-személyes exegézis irányába

Fakultásunk hallgatóival történt körutunk során, amikor 1985. áprilisában meglátogattuk az orosz pravoszláv egyházat, hallottam egy érdekes magyarázatot I.Kor. 13-ról a csehszlovák huszita egyház egyik teológusától. A magyarázó úgy állította be a szeretetet, amely noha az ember tulajdonsága /sőt, a magyarázó szerint erénye/, ugyanakkor Pálnál anynyira perszonifikált valóság, mintha az embernek emellett nem is volna személyes felelőssége tetteiért. Nem ő cselekszik, hanem a szeretet cselekszik benne. Elég, ha "szeretete van". Ez a magyarázat kevés konkrétumot tartalmaz az emberrel kapcsolatban és kevés köze van ahhoz a világhoz, amelyben élünk.

Amikor ezen a magyarázaton gondolkodtam, arra a véleményre jutottam, hogy ennek a felfogásnak a gyengéje az, hogy szerinte a szeretet valami statikus-tárgyi, és nem dinamikus-személyes valóság. Hasonló gyengeséggel állandóan találkozunk a Szentírás magyarázata közben. Nemelegyszer ez az oka annak, hogy az írás üzenete csak vox és nem viva vox. Isten az ige által történő megszólításában nemcsak közli a factumot /a megváltás tényét/, hanem nyújtja is azt: a) abban, ahogy ő az emberre tekint, b) abban, ahogy az ember megbékél Vele. Megmutatja: a) ahogyan cselekszik ő, b) mind ez hogyan ösztönzi az embert /egészen a bűnbánatban történő megváltozás által/ cselekvésre. Nem lehet megmaradni a szokásos és erőltetett történeti-filológiai exegézisnél, amely csupán az írás szövegéből és a történeti kontextusból indul ki, amely aprólékosan figyelembe veszi az írás minden fogalmának jelentését a korabeli érteleme alapján és igyekszik megtalálni a pontos és nem formális ekvivalenseit /a formális ekvivalensek a fundamentalistáknál érvényesülnek, akik nem ismerik a történeti exegézis jelentését, amint arra Luther mutatott rá./

Nem lehet azonban megmaradni a merő pneumatikus exegézisnél sem, amely tudja, hogy az írás üzenetének megragadása nemcsak az emberen múlik, hanem a Lélek segít felismerni Isten mondanivalóját és úgy fogadja ezt, hogy Isten megszólításának belső értelme érvényesüljön benne. /A pneumatikus exegézisről Procksch és Cirgensohnal összefüggésben nálunk Hornyánszky irt 1931-ben a Viera és veda- /Hit és tudomány/-ban/. - A történeti-filológiai és pneumatikus exegézis használati módszere gyakran meg van terhelve éppen azzal a statikus tárgyi előadásmóddal, amely lényegében csak konstatálást jelent. A konstatálás elkerülhetetlen és nem lehet kikerülni a jövőben sem. Ebben mutatkozik az írás azon alakjának az alapvető hitelessége, amely előttünk van és amit nem lehet megkerülni, mivel nemcsak annak a kornak a gondolkodására jellemző, amikor a Biblia keletkezett, hanem előfeltétele a bibliai üzenet lényege elérésének. A tárgyi, fogalmi magyarázat alapvető az exegézisnél. - A pneumatikus exegé-

zisének a konstatálásban mutatkozik meg Isten Lelkének hatékonysága az egyházban. Lélek nélkül nem tudjuk az írást úgy megérteni, hogy az ne legyen több, mint bármely könyv írásbeli üzenete. Emellett meg kell különböztetni a lelkeket, mert nem mindegyik Isten Lelke. A pneumatikus exegézisnél a krisztocentrizmus a korrekció, vagyis szabályszerűen a van benne, ami Krisztusra mutat és Krisztushoz vezet. De Krisztus nem fogalom és nem tárgy, Ő nem halott, de nem is élő Krisztus, aki nem az embertől és életétől távoli, hanem benne lévő valóság. Ebben mutatkozik meg egyedülálló módon, hogyan közeledik Isten az emberhez. Realizálja őt. Ebből következik, hogy ebben a munkájában nincs statika, a megmerevedés értelmében vett statikus állapot, mert Isten teremt és alakít mindent, amivel az ember találkozhat. Ezt megteheti, mert személy. Az Ő emberhez való közeledésében nincs szó a dologi valósághoz való közeledésről még akkor sem, ha Isten érdeklődik a dolgok iránt, amelyeket teremtett és fenntart. Mi nem mondhatunk erről semmi közelebbit, hogy a dolgok, vagyis a teremtettség, mint emberen kívüli tartomány tudatos-e. Csak Pálnál Róm. 8,19-22-ben találkozunk azzal a megjegyzéssel, hogy a teremtettség várja Isten fiait megjelenését. Döntő az Isten közeledése az emberhez, mint olyan személyhez, aki él, aki alkot. Ezért az Ő közeledése dinamikus, vagyis befolyásolja az ember helyzetét és cselekedetét, személyes, vagyis személytől-személyhez való közeledésről van szó.

Az Isten munkája és szava, amelyről az írás szól, dinamikus-személyes távlatú. Isten a történelemben a választott népnek és az Isten egyházának úgy jelent meg, mint a szóval és cselekedettel munkálkodó Isten. Cselekedte ezt azzal, hogy a személyes emberhez, aki érdeklődik, személyesen fordult oda. Így az ember is az Isten szava és cselekedete felismerése közben kell, hogy kezdje a helyes, tárgyilagos konstatálást /azaz a helyzet leírásával, amelyben Isten szól, az egyes fogalmak magyarázatával kell folytatni a munkát/. Azután át kell térni a kérdésre: mennyiben van jelen az írás szavai mögött a dinamikus, átütő módon munkálkodó személyes Isten és mennyiben formálja a személy-ember cselekedetét, aki az Istennel az Ő szavában táplálkozik. Csak ezután szűnik meg a Biblia "papíros-pápa" lenni, inkább olyan okmányoknak bizonyul, amely azt bizonyítja, hogy a viva vox, Isten élő szava folytatódik és minden magyarázó által folytatódnia kell Isten szándéka szerint. Az a magyarázó nagy felelőssége, hogy nem szabad a magyarázatnál a felszínen maradni, Isten munkája lényegéből kiindulva egészen az életig kell eljutni.

Az I.Kor. 13-hoz néhány megjegyzést szeretnék fűzni és megmutatni, hogyan válik az írás üzenete dinamikus-személyessé. Kiindulunk a statikus-tárgyi magyarázatból, de megkísérreljük eredményét az élő Isten valóságával konfrontálni, aki az élő emberhez szól. Cselekszik, hogy az ember is cselekedni tudjon.

I. Kor. 13-at vagy himnusznak, szeretet énekének, vagy I. Kor. 12-re visszautalva magasabb, jobb útnak jelölik a magyarázók /Conzelmann/, van, aki a Szentlélek munkája egyfajta leírásának nevezi /de Boor/. A formális meghatározásról csak annyit, hogy nincs szó a szó igazi értelmében vett énekről: a fejezet célja, irányt mutatni, hogyan kell a keresztyének azokkal az ajándékokkal élni, amelyeket az Istentől kapott. Pál a szeretetről ír, A g a p e-nak nevezi azt, amely megjelölés abban az időben nem volt mindennapos. Sokkal inkább beszéltek Eros-ról amely azt az embert jellemzi, aki kér vagy vár valamit. Ezzel szemben az agapé olyan állapot, amikor az, aki szeret ad és teremt. Ezért nem véletlen, hogy Anders Nygren az Eros és Agapé c. művében felállította híres sémáját a teremtő szeretetről és aszerint minősítette a szeretetet, hogy mennyire van benne agapé és mennyire eros. - Az első típus: Isten szeretete - ebben az agapé teljes képessége benne van minden eros nélkül. Isten, aki mindent szeret, csak ad és a maga számára nem követel semmit. - A második típus: a felebarát iránti szeretet - sok agapét tartalmaz ugyan, de mindig benne van a másiktól való szeretet- elvárás is, tehát itt már érvényesül az eros is. Harmadik típus: az Isten iránti szeretet - Nygren szerint - már csak kevés agapét tartalmaz, többet az erosból, mert az Isten iránti szeretetben az ember többet vár Istentől, mint amit neki adni képes.

Amikor Pál az I. Kor. 13-ban az agapéről beszél, arra gondol, ami a keresztyént kell, hogy jellemezze, mivel tudja, hogy a szeretet valami olyan, ami a keresztyén számára természetes. Isten ajándéka a szeretet, még ha más jelleggel is, mint a karizmák voltak, amelyekről I. Kor. 12. és 14. fejezet szól.

Az I. Kor. 13. fejezet elhelyezése a kavargó gondolatok egymásutánjának tűnik sokak számára, Pál azonban meg akarja mutatni, hogyan kell használni a keresztyénségben mindent, még olyan nagy értékeket is, mint a karizmák. Ezek Korintusban nagyon megbecsültek voltak, de nem mindig éltek velük helyesen. A karizmák a Lélek ajándékai. I. Kor. 13-ban az apostol a karizmák három megnyilvánulási formájával foglalkozik, ezek: a glossolalia, jövendölés és hitvallás.

I. Kor. 13. a hellénisztikus világ néhány párhuzamára támaszkodott /ahogy azt Conzelmann is említi, amikor a Tyr-tátek himnuszára utal, továbbá megemlíthetjük Platon dicsóítéseit az erosról, mint erényről, hasonlóan Tyrosi Maxóphoz./ Leginkább azonban Esdrás apokrif könyvével való rokonságra lehet következtetni, amely az igazságról hasonlóan szól, mint Pál a szeretetről. Az apokrif Esdrás 4,34-20-ban olvasuk: "Azután elkezdett beszélni az igazságról: A férfiak, vagy az asszonyok erősek? Nagy a föld és magasak az egék, a nap gyorsan halad pályáján, körben mozog az égen és egy nap

múlva visszatér. Nem nagy-e, aki mindezt irányítja? Az igazság nagy és mindennél erősebb. Az egész világ igazságért kiált. Az egek dicsérik. A mindenség félelemmel reszket előtte. Semmi igazságtalan nem férhet hozzá. A bor nem igaz, a király igazságtalan, az asszonyok igazságtalanok, az emberek fiai igazságtalanok, igazságtalanok az ő ítéleteik. Nincs bennük igazság, ezért az igazságtalanságba pusztulnak bele. De az igazság megmarad, erős és örökké megmarad. Nincs benne személyválogatás, de az igazságot képviseli, hogy elválassza azt a hamisságtól. Ítéleteit mindenki szereti. Ítéleteiben nincs semmi hamisság. Benne gazdagság, erő és dicsőség van, örökkön, örökké. Áldott legyen az igazság Istene". /Az apokrif könyvek készülő fordításából./

Ha nem is beszélünk Pál függőségéről ettől az apokrif iratban jelzett igazságtól, annak formális befolyása lehetséges volt.

Igaz, hogy I. Kor. 13-ban nincs szó Krisztusról, de amint tudjuk, Isten a szerető Atya éppen Őbenne ismertette meg magát az emberrel és ezzel szeretetteljes cselekedetre indította őt is. Éppen Krisztusban mutatkozik meg az Isten ember iránti szeretete, hogy az embereken visszatükröződjék az istenfiúság.

Az egész 13. fejezetet négy vetületben szemlélhetjük: 1-3.v. a nem szeretetből fakadó cselekvést nem lehet karizmákkal helyettesíteni, 4-7.v. a szeretetből való cselekvés megnyilvánulási formái korlátlanok, 8-12. v. a szeretet tartóssága, 13.v. a szeretet magasztos volta.

1-3.v.: Az apostol a korintusiak karizmákkal kapcsolatos dőlőfével és az ember dőlőfével, szembeállítja a másikat szeretni tudó embert.

Említi a nyelveken szólást, glossoláliát, amely ugyancsak Isten ajándéka volt. De ebben is meg kell mutatkoznia az Istennek, mint szerető Atyának. Ezért annak, aki a glossolalia birtokában van, szeretetben kell előljárnia. Egyébként a glossoláliát az apostol csak olyan dolognak tartja amely a személy számára ugyan hasznos lehet, de nincs kapcsolatteremtő ereje. A fém és harang /érc és cimbalom/ valószínűleg a kultusznál használatos gongot jelentette, esetleg kultikus fára volt felakasztva. A gongot és a harangocskákat a Kybele kultusznál alkalmazták és az elragadtatás eléréséhez segítettek a hangjukkal. Ha az apostol erre gondol, akkor teljesen elutasítja a glossoláliát szeretet nélkül.

Hasonló a helyzet a prófétálással, amely Korintusban nem jelentette csupán az elkövetkezendő dolgok ismeretét, de a régi prófétákhoz hasonlóan felhívás volt a bűnbánatra, amikor Isten cselekedetei ismertté váltak. A prófétálás nagyon értékes, de ha ez nem az emberek iránti felelősségből történik, akikhez a prófétáló szól, akkor mindez csak objektív érték, amely nem emeli ki azt, aki szól-prófétál.

Ugyanez a helyzet az ismerettel is. A misztériumokba, titkokba való belelétés /nem tudjuk, hogy a keresztényen ismeretről vagy más vallások misztériumairól volt-e szó/ nem ér semmit szeretet nélkül.

Pál végül a hitet említi, amely hegyeket mozgat /itt nyilvánvalóvá válik, hogy Pál mennyire tájékozott volt a történeti Jézus szavairól - Mk.11,23/; de ha itt is csak a csodákról van szó, amelyeket az ember ilyen hittel szeretne

véghez vinni /tudjuk, hogy ezek ebben az esetben lehetetlenek, mert nem támaszkodnak a szerető Istenre/, nem emeli ki az embert. "Semmi vagyok".

Az apostol említé a vagyon szétesztását. Ennek altruisztikus indítékai is lehettek, de történhetett képmutatásból is /Anániás és Zafira/. A formális cselekedet itt sem elégséges ugyanúgy mint az önelpusztításnál, önként vállalt tűzhalálnál sem. Ez példa lehet a fanatikus hitre, de nincs értelme, ha nem a mások iránti segítő szándék vezérli. Nem feszegetjük, hogy milyen mértékben gondolt eközben Pál a heroikus tűzhalálra, - amint azt a görög filozófusok említik, , vagy az indiaiak gyakorolják a személyes nagyság bemutatására -, vagy a zsidó leírásokra /ez később az első keresztyéneknél realizálódott/. Lényegében csak az számít, hogy milyen indítékból cselekszi az ember: mint indíték egyedül a szeretet számít.

4-7.v.: a fejezet második részében az apostol a szeretet megnyilvánulási formáit taglalja, amelyek nagyon hasonlítanak a Testimonium Issachariban olvasható zsidó leírásokhoz. A szeretetből fakadó viselkedés mércéje az, hogy az emberek iránti türelmet és jóságot hordozza magában. A szeretetben nincs irigység, dőlyf, felfuvalkodottság, engedetlenség, rossz kívánság, káröröm, hanem karöltve jár az igazsággal, a nehézségek elviselésével, bizalommal, a szenvedések elhordozásával. A türelemben és jóságban az előkép az Isten, aki nem pusztította el az embert a bűn miatt és aki Krisztusban elküldte megmenekülésünkre a legnagyobb jót /Róm.2,3; Mt. 18,26-28./. Ez nemcsak a félelemtől szabadítja meg az embert, hanem felelős cselekedetekre is indítja. Így tükröződik vissza rajta a teremtő Isten képe.

Meg kell, hogy szűnjenek az embernél a negatív jelenségek /tulajdonságok/, amelyek a bűnkatalógusban nyerne felsorolást. Nyolc van belőlük. Mindezek az emberek közötti rossz kapcsolatok területére utalnak. Ezzel szemben a szeretetben élő ember nem akar másoknak semmi rosszat tenni /Róm. 13,10./ A gonosz gondolat, amit Pál ostoroz, LOGIDZESTHAI TO KAKON, jelentheti a rosszra való gondolást vagy a rcssz végrehajtását /maga a fogalom az üzleti világból ered és a " " jelenti.

A szeretetből való cselekvés négyféle megjelölése a "minden" kihangsúlyozásával a minden körülmények között való kitartásig: az első pillantásra nem a szeretet attributumai, hanem mögöttük a szerető Isten tudata áll, aki az emberrel van, aki képessé teszi az embert arra, hogy mindent úgy fogadjon el, hogy semmi nem szakíthatja el az Isten szeretetétől, amely Krisztusban jelent meg: ez ad erőt az elhordozásban és ez az alapja a reménységnek.

Hogyha ebben az esetben is csak a pusztá fogalmaknál maradnánk és nem látnánk felettük: Isten személyes cselekedetét, nem lehetne megindokolni a szeretetet. A Krisztusra való tekintés, aki értünk szenvedett, a tudat, hogy közelünkben van az, akinek hihetünk, mert általa Istenben egyik vagyunk, a bizonyosság, hogy az ő szeretete által reménységünk van - ez hozza összefüggésbe a szeretetet ezekkel a megjelölésekkel.

8-12.v.: A fejezet harmadik részét az apostol annak a kérdésnek szenteli: mi az örök és mi az időleges. Még az

olyan nagy érték, mint a glossolalia, a jövendölés, az ismeret is mulandó. Mint egy tézist állítja fel a szeretet tartóságát. Lehet, hogy a háttérben megint kritika húzódik meg a korintusiakkal szemben. De a tézisek örök érvénye van: azt adja tudtul, hogy a szeretet lényegé^{re} éppen az, hogy Istenből való, aki személyesen cselekszik. Ezért tartós az emberekre való hatása és ezért a keresztyént is mindig kell, hogy jellemezze. A keresztyénre mindig érvényes marad a megigazulás, amelyet neki a szerető Isten adott és amely megőrzi a világ végéig. Ezért itt inkább az isteni szeretet mintáját látjuk az ember iránt, mint az emberi szeretetet. /Conzelmann szerint a karizmatikus megnyilatkozások nem az örök Isten cselekedetei, hanem a Lélek manifesztációi a mulandóságban; ezzel szemben az Isten szeretetéből fakadó magatartás eszchatológikus jelentőségű/.

A minden időleges mulandó voltát Pál azzal a példával jelöli, amikor a felnőtté vált ember félreteszi a gyermeki dolgokat és azzá válik, aki helyesen tud dönteni. /A FRONEIN-szó nemcsak értelmi kategóriát jelent, hanem akaratit is/. - A másik kép: a tükörről szól. Ezt a hasonlatot jobban megértjük, ha tudjuk, hogy a régi korokban a tükrök nem voltak üvegből, hanem sima, csiszolt fémből, ezért a tükörkép homályos volt. Többé-kevésbé fel lehetett ismerni a kontúrokat, de nem az egész arc mását. A salamoni órákban ezzel szemben azt olvassuk: "Tükrünk az Úr. Nyissátok fel a szemeket és nézzétek, mit látnak a szemek ebben a tükörben. Akkor megismeritek, milyen az Úr arca". A tükör a görög világban az önismeret szimbóluma volt, de az önismeret elégtelen volt a tükör tökéletlensége miatt. ERE gondol az apostol is, amikor arról beszél, hogy az ismeretünk, látásunk nem tökéletes: várjuk a tökéletességet az Isten arca megismerése által, az Isten színe elé való járulás által. Mint-ha itt a szeretet nem játszana szerepet. Tudjuk azonban, hogy a végső üdvösséget és a teljes megismerést Isten az embernek szeretetből adományozza és pedig a kereszthalál /dinamika/ által, azáltal, hogy az embert a magával való közösségbe vonja /személyes találkozás/.

13.v. A záróvers egy triada, amely Pálnál máshol is található /I.Tim.1,3; 5,8; Kol.1,4-5./ ha más sorrendben is. Egyrészt a szeretet, másrészt a hit és remény közötti összefüggés megint csak az Isten szeretete által indokolt, aki az új életet valósítja meg az emberben ajándékai által. Így folyik az ember egész léte: Isten szeretetéből az Istenben való hit felé; a szeretet elfogadása által az Isten képe megvallásáig, a reménység bizonyosságáig, hogy amit a szerető Isten elkezdett, azt be is végzi megmentésünkre. /éppen azért, mert szeretete örökkévaló./ Éppen ezért a szeretet magasabbrendűsége - az apostol értelmezésében - éppen az Isten személyes cselekvése dinamikája által lehetséges, aki képessé teszi az embert a szeretetre.

Kíséreljük meg az I. Kor. 13-at ezzel a dinamikus-személyes szemlélettel, - amely az Isten szeretetteljes cselekvéséből indul ki és formálja az embert szeretet-emberre - olvasni. Ezenközben nem fogjuk a szeretetet perszónifikálni, mert tudjuk, hogy a szeretet nem létezik önmagában, hanem mögötte cselekvő személy áll /Istené vagy az emberé/.

1.v.: Ha emberi vagy anyagi nyelven beszélnék, ha elképzelt, vagy elképzelhetetlen beszédfordulatokat /beszédmódokat/ alkalmaznék, amelyeket az emberek nagyrabecsülnének, ha azonban szavaim mögött nem volna az emberek iránti segítő szándék, nem lenne bennem irántuk vonzalom, vagy nem volna bennem felelősség azok iránt, akikhez szólok, akkor csak holt készülék lennék, amely ugyan megszólal, de nincs senkivel kapcsolata.

2.v.: Ha prófétálnék is, vagyis legkiválóbb tehetségem lenne a prédikáláshoz, tehát arra, hogy az embert a kötelességeire és Istentől kapott rendeltetésére emlékeztessem; ha ismerném a legtitokzatosabb gnózis rejtelmait és a tudomány minden ismerete birtokában lennék, de nem használnám az élet - mint Isten ajándéka - védelmére, amelyben fennáll a lehetőség, hogy az igazság által közelítsen Istenhez; ha olyan felfedezésem lenne, amely korunkban az empirikus kutatómunkát fellendítené vagy a technikai újításokat segítené elő - de nem törődnék azzal, hogy azt az emberiség fejlődésére használják-e; ha végül személy szerint erősen hinnék, de csak a magam üdvösségével törődnék másra való tekintet nélkül, mert senkit nem szeretek és hajlamos vagyok arra, hogy mindenkit önzéssel vádoljak; ha a beszédemet is csak úgy adnám elő, hogy közben nem gondolok az ember védelmére; ha az Isten titkát csak magamnak akarnám biztosítani, ha a hitemet is csak a saját nyereségem szempontja motiválná ahelyett, hogy mindent az emberiség szolgálatába állítanék - nemcsak az emberiség számára nem lennék érték, de semmi lennék Isten szemében is. És ez a teljes elveszettség.

3.v.: Ha a vagyonomat és az életemet is feláldoznám csak azért, mert kizárólagram nézve van jelentősége, ha másoknak csak azért segítenék, hogy tekintélyem ezáltal nőne, anyagi előnyöm lenne, vagy az emberek dicséretét és tiszteletét érdemelném ki - de mindebben nem segíteném a többieket az üdvösség útján, magam sem üdvözülök és másoknak sem használok. Mindezzel csak az derülne ki, hogy elfelejtettem, hogy felettem és a többiek felett is ugyanaz a szerető Isten van.

4.v.: A "szeretet-ember" türelmes, ki tud tartani a jóban és nem feltételezi, hogy minden mindjárt az ő tervei szerint történik; türelemben annak a realizálása érdekében dolgozik, amire Isten küldte. - A szeretet-ember jóságos, mert még mielőtt valakivel valami jót tenne, tud a végtelen szeretetről, amelynek ő is részese lett: nem a magáéból ad, hanem abból, amit kapott. - Ezért a szeretet-ember nem irigykedik, hanem örül, ha más is rendelkezik javakkal, még többel is, mint ő. - A szeretet-ember nem pöfeszkedik, mert a másokban testvért lát, ugyanannak a sorsnak osztályrészését. - A szeretet-ember nem dicsekszik a saját nagyságával, mert tudja, hogy ki a nagy, a szerető Isten.

5.v.: A szeretet-ember nem illetlen, mert az illetlenség semmibe vétele annak, aki ellen irányul. - A szeretet-ember nem önző, mert az önzés a közösség megtagadása, amelyért Isten felelőssé teszi az embert. - A szeretet-ember nem gerjed haragra, ha nem teljesül kívánsága, mert megtanulta Krisztus által: legyen meg a Te akaratod, Uram! - A szeretet-ember nem eszel ki rosszat, mert tudja, hogy a rossz nem lehet program. Tudja, hogy csak az a jó, aminek gyökere Istenben van.

6.v.: Ha a szeretet-ember igazságtalansággal találkozik, azt nem támogatja, hanem óvja, kimentí belőle azt, aki belekerült. - A szeretet-ember tudja, hogy az igazság szabaddá tesz, mert Krisztus az igazság és örül annak, ha az a világban terjed.

7.v.: A szeretet-ember megtanulta Mesterétől elviselni az élet nehézségeit anélkül, hogy haragudna arra, aki ellenségesen viseltetik iránta, szeretni tudja még ellenségeit is. - A szeretet-ember a bizalom légkörét terjeszti, mert a másikon nem feltételezi a rosszat, amelytől maga is távol áll. - A szeretet-ember nem várja, hogy az igazságtalanság és jogtalanság győzzön, reménysége abban van, aki a Szeretet; tudja, hogy annak, aki Istent szereti, minden javára van, ez a reménytéljes távlata. - A szeretet-ember nem veszíti el belső lényegét, még ha szenvedésébe kerül is. - A szeretet-ember keresztyén. A keresztyénnek szeretet-embernek kell lenni.

8-10.v.: A szeretet-állapot nem átmeneti, mert Isten a szeretet. Ő nem szűnik meg soha, ezért munkája sem szűnik meg, ami belőle fakad. Éppen a szerető Isten ad erőt, sokkal inkább, mint a prófétálás, nyelveken szólás, ismeret. Ő magához vonja az embert a magával és az embertársakkal való örök közösségre. A tökéletlen és időleges eltűnik - azok a dolgok, amelyek nem az Istenből való szeretetből fakadtak.

11-12.v.: A belső, Istennel való szeretet-kapcsolat nélkül az ember gyermek marad, azaz kiskorú, tökéletlen, átmeneti állapotban - mert a szerető Isten azt akarja, hogy minden felnövekedjék. A tökéletességben az ismeret is a szerető Isten érdemévé válik: még mielőtt mi eljuthatnánk a tökéletességbe Isten megismer minket és ezzel megőríz minket. Itt véget ér a tévelygés, mert az ember nem marad meg a szerető Istenről alkotott ködös képnél, ha maga szeretetből cselekszik. Isten megismerte őt - ezért ő is megismer másokat /az ismeret csak akkor teljes, ha szeretjük azt, akit ismerünk/.

13.v.: Így marad meg igazi értéke mindannak, amivel hitünk bizonyosságát adja, ami által szeretettel teljeseznek bizonyulunk és amiben az emberiség reménysége rejlik: Az Isten szereteteli cselekedetéből nyílt út a hitre és öbelőle fakad a reménység bizonyossága is a jövő iránt. Mivel minden mögött az örökké és hatalmasan szerető Isten áll, mivel ő megmarad örökké, ezért hajoljunk meg előtte úgy, mint a Szeretet előtt, amely cselekszik és személy szerint hozzánk fordul. Az ő lényege nem változik meg soha. /Ez az alap nem változik meg soha./

Mintegy az I.Kor.13. parafrázisát hallottuk azzal, hogy ahol a szeretetről volt szó, tudatosan a cselekvő személyt helyettesítettük be /Istent vagy az embert/. Ez teszi lehetővé a dinamikus-személyes magyarázatot, amely az üzenetet teljessé teszi azzal, hogy azt nem lehet személytelenül vagy passzívan fogadni. Ha hasonló módon magyarázzuk Pál többi utalásait a szeretetről /pl.Róm.8,28-39./, akkor mindig hozzákapcsoljuk azt a bizonyosságot, hogy Isten a szeretet és hogy Ő az embert a maga képésául teremtette.

Prof. Dr.Karol Gábris

Hibaigazítás

1./ A Lelkipásztor augusztusi számában megjelent Ulrich Kühn: A reformátori proprium és az ökumené című cikkből a Jegyzetek kimaradtak. Ezeket a jegyzeteket pótlólag közöljük számunk oldalán.

2./ A Lelkipásztor 1986. októberi számában közölt "Jertek hívek, Jézus elé!" c. karácsonyi összeállításnál a tördelés során egyes oldalak felcserélődtek. A helyes sorrend a következő: 583, 586, 587, 584, 585, 588 stb.

A tartalomjegyzékben tévesen jelent meg Zászkaliczky Pál neve. "A karácsonyi láda" c. karácsonyi játékot Turmezei Erzsébet fordította német nyelvből.

Szerkesztő

Örömhír gyermekeknek

IV. Mi Isten terve a világgal?

El szoktad-e tervezni, hogy mit fogsz csinálni? Reggel, hogy hogyan kezded a napot? Aznap mit csinálsz? Vannak-e terveid a nyárral kapcsolatban? Mit tervezel? Az iskolába se csak úgy járunk. Előbb-utóbb mindnyájan rájövünk, hogy ahhoz, hogy elérjük célunkat, jól kell tanulnunk. Ahhoz, hogy valamilyen hivatásba, munkakörbe kerüljék, a megfelelő iskolában kell szorgalmasan tanulni.

Ha mi sokszor megtervezzük kicsiny és nagyobb dolgainkat, mennyivel inkább megteszi ezt a mindenható Isten, a mi mennyei Atyánk, az egész világ Ura. Ő teremtette a világot. Terve van vele. És meg is valósítja azt. Négy alkalommal erről beszélgetünk, hogy mi Isten terve a világgal.

12. Istent Úrnak és Teremtőnek valljuk

1. Móz. 1 és Zst. 8.

Szemléltető eszközök: tervrajz, órarend, naptárfüzet.

1. Isten megvalósult terve

Három tárgyat hoztam be az órára gyerekek. Mik ezek? Mire szolgálnak? Mindegyikkel kapcsolatban szeretnék elmondani valamit Istenről. Mi a közös a három tárgyban? Mindegyikben benne van az, ami meg fog történni, vagy elkészül. A tervezéssel kapcsolatosak. Most az elsőre figyeljünk.

Ez egy tervrajz. Házé, autóé, ruháé. Semmi sem keletkezik csak úgy önmagától. Egy ház sem áll elő hirtelen csak úgy magától, véletlenül. Valaki van mögötte. Aki elképzelte és aztán elkészítette a terveket: a mérnök. S miután elhatározták, hogy fölépítik a házat, a munkásokkal együtt nekilát-hat az építésnek. Aki látja a kész házat, az tudja, hogy valakinek a műve, még ha nem is látta magát az építést. Ha az autók csak lebillentettek volna néhány forduló téglát, cementet, sódert, homokot és egyebet, abból még nem lenne ház. Kell valaki, aki kigondolja, megszervezi és elkészíti.

Ki alkotta a Napot, Holdat és a csillagokat? Hogyan keletkeztek a növények, a madarak, a halak, az állatok, a magas hegyek és festői völgyek? És honnan van az a sok-sok ember a Föld színén? Honnan van ez a mi világunk? Hogyan lett?

Van, aki azt mondja, hogy önmagától. Mi azt mondjuk, - mert a Biblia azt tanítja -, hogy a világ sok szép és csodálatos megvalósult dolga mögött egy személy áll: Isten. Aki valami nagyobbat tesz, mint amire mi képesek vagyunk. Ezért Isten. Ha mi is tudnánk azt, amit ő, akkor csupán egy lenne közülünk. S akkor oly sok csodálatos dolog nem létezne, ami mind-mind az ő terve nyomán valósult meg. Mi ez a nagyobb, amire ő képes?

A teremtés. Isten egy eddig nem lévőt kigondolt és azt saját szándéka szerint meg is valósította. A Biblia így mondja: "Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet." 1. Móz. 1,1. A világot teremtette meg Isten. A rend és a szépség Valakinek a tervére és teremtő cselekedetére utal a világban. - Hat szakaszban megteremtette világunkat, s a végén, mint mindennek a csúcspontját, legfőbb teremtményét, az embert. Így szólt: "Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra." 1.Móz. 1,26. - és úgy lett. Mert amit Ő mond, az megvalósul. A Zsoltárokból így olvassuk: "Ő szólt és meglett, Ő parancsolt és előállott." Zst. 33,9.

2. Isten megvalósuló terve

Hát ez mi a kezemben? Órarend. A tervrajz azt mutatta, hogy valaki kigondolt egy dolgot, s az egyszer s mindenkorra elkészült. Az elkészült dolgok pedig, hogy valaki eltervezte azokat. Megvalósult terv. De van egy mindig megvalósuló terv is. Erre figyelmeztet az órarend. Be van osztva napról-napra, sőt óráról-órára, hogy mit kell tenni egy tanulónak. Ez egy állandóan megvalósítandó terv. Órarend. De Istennek is van egy "órarendje": Az Ő terve az, hogy te és én éljünk, boldogan éljünk e világban és élvezzük mindazt, ami szép és jó benne. Hogy boldogok legyünk a Vele való kapcsolatban, tegyük azt, ami az Ő tetszése szerint való s így hirdesse életünk, hogy Urunk az Isten, akinek a követését mi választottuk, hiszen megértettük: "Mikor látom... /Zst.8,4-10.../ Aki fölismeri kezének munkája nyomán a teremtő Istent az életében, az azt fogja mondani, mint az addig hitetlenkedő Tamás az Úr Jézusnak: "En Uram és én Istenem." Jn. 20,28.

3. Isten eljövendő terve

Mert az Úr Jézus Krisztus eljövetele is benne volt Isten tervében. Ő az új ember. Akit az Atya a mennyből küldött e földre, hogy aki nem tudta megismerni a világból, a természetből és a sorsunkból Istent - és ki tudja igazán! /senki/ - az Őbenne megismerje. "Mert Őbenne lakozik az Istennek egész teljessége testileg. Kol. 2,9.

Mert egyszer majd eljön ítélni mindenki fölött, Ő lesz a bíró. S aki hitt Istenben, mint teremtőjében és az Úr Jézusban, mint újjáteremtőjében, Megváltójában, az az Ő örök országába jut. Most még nem késő meglátnod Őt és leborulnod előtte, hogy bűnbocsánatot, új életet nyerj és életed ura legyen. - Mi ez a kezemben? Egy naptár. Elő lehet jegyezni benne a jövő év vagy évek intézendő ügyeit. Istenünk hatalmas Úr: Ő minden naptár nélkül is számon tart mindnyájunkat. Mt. 10,30. És az ítélet napját is elhozza. Mert Ő teremtette a világot és Ő is vet véget annak. Ha teremtődnek és Uradnak vallod Őt, akkor majd az Ő örök Országába jutsz.

Aranymondás: "Mi urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön." Zst.8,2.

13. Isten munkatársai és sáfárai vagyunk

1. Móz. 2. 1.Kor. 3,6-11. Zst.100

Zst. 104

Szemléltető eszközök: papírlap filcekkal, falevelek, egyszerű titkosírás kulccsal.

1. Saját képére teremtett

Látjátok ezt a papírlapot? Üres. De tudok rá rajzolni sokmindent. Amit láttam, amit elképzelttem. Nézzétek csak... Aztán írni is tudok rá. Olyan dolgokat, amelyek rajzzal nem fejezhetőek ki. Tulajdonságokat, érzelmeket. És más is elolvashatja és akkor ugyanazt érti, gondolja, amit én.

A zsoltárokból azt olvassuk: "Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten. Ő alkotott minket és nem magunk. Az ő népe és legelőinek juhjai vagyunk." Zst. 100,3. Az ember teremtésénél pedig ezt halljuk a Bibliában: Isten az embert a maga képére teremtette. 1.Móz.1,27. Mit jelent ez? Nem azt jelenti, hogy arcvonásaink, vagy a testünk hasonlít hozzá. Isten nem földi, emberi lény. Isten azonban személy és bennünket is személynek teremtett. Isten élő Isten. Mindörökké él. És a mi testünkbe is behelyezett valamit, ami örökké élni fog: a lelkünket. A szívünket. Azt, akik a lényünk mélyén igazán vagyunk. - Ilyen "papírlap" a mi életünk is. Az Úr alkotott bennünket és "teleírta" ezt a lapot: hogy milyenek legyünk, hova kerüljünk ezen a földön és hogy legyen örök lelkünk. Ezek vannak "földrva a papírra". Ezek voltak Isten tervében, amely a te életed és az én életem teremtésével megvalósult. Örökké élő személlyé teremtett. S abban is hasonlítunk hozzá, hogy ahogy ő tudott tervezni, teremteni, alkotni, szeretni, úgy mi is képesek vagyunk minderre - csak kicsiben. Nem úgy ahogy ő: a semmiből. Mi csak abból tudunk élni, "gazdálkodni", amit tőle kaptunk. A Tőle kapott értelmünkkel, szívünkkel, testünkkel. S ahogy ő csodálatosan megteremtett és megformált minket, úgy adja elénk a még előttünk lévő életünket, mint egy üres rajzlapot, hogy a Tőle kapott étellel szép, neki szolgáló életet "rajzoljak le", képzeljek el és valósítsak meg. S ebben ő segít. Mert ő sokmindent beleírt a szívembe. Tudhatom, hogy mi az ő akarata, mi a jó és mi a rossz, megszólam a lelkiismeretem, megdobbam a szívem. S ha őrá hallgatok, mivel ő teremtett, olyan vagyok, mint ő, tudom, tudhatom is ugyanazt tenni, amit ő akar e világban: a jót és az örök élet felé vivő dolgokat.

2. Szeret az Isten

Fontos vagy az ő számára. Mert amit szeretettel és gondallal készítünk, az értékes számunkra, törődünk vele. Mivel Isten teremtett minket és az ő lelkéből adott belénk is lelket, az ő tulajdonai vagyunk és fontosak vagyunk neki.

Látjátok ezeket a faleveleket. Ugye milyen különbözőek? Nincs köztük két egyforma sem. De hát akkor itt vannak ezek a nyárfalevelek. Mindet egy fáról szedtem. Mutassa meg valaki, hogy melyik kettő egyforma. Bizony nincsen ilyen közöttük. Mind más. Ugyanígy nincs a világon két ember, akiket Isten pontosan egyformának teremtett volna. Milyen csodálatos: nincs senki ezen az egész világon, aki pontosan olyan lenne, mint te! Olyan, mint te, csak egyetlen egy van. És ez a másik oka, hogy miért vagy olyan kedves és drága Istennek. Külön téged elgondolt, téged megteremtett, neked új életet és üdvösséget

készített, külön téged vezetni akar ezen az úton. Külön, csak veled is, terve van Istennek. És a legjobbat akarja neked, mert szerető mennyei Atyád. Társa vagy, mert beszélhetsz vele, és hallgathatod őt. /Imádság, ige./ Munkatársa lehetsz, mert téged is be akar vonni annak a sok jónak a megvalósításába, amit ennek a világnak adni szeretne. Az ő lelkét adta beléd, s így az ő vezetésével alkalmassá lehetsz erre a feladatra, szolgálatra.

3. Bevon tervébe

Igen, bevon tervébe az Isten! Milyen csodálatos dolog ez! A világ teremtője engem, kicsiny gyermeket! Igen, mert "egyedi" teremtménye vagyok, s azt a feladatot, ami nekem való, csak én tudom elvégezni. Lehet, hogy van aki hatalmasabb dolgokat visz véghez, de nem azt, ami az én feladatom. Emlékezzetek csak arra, hogy milyen az orgona! A közepes sípok szólnak a leggyakrabban. De azért azokra az öblös, hosszú és a kicsi vékony sípokra is szükség van. Igaz, hogy ritkán, de amikor a dallam odáig emelkedik, baj lenne, ha nem szólnának. Csúnya, élvezhetetlen lenne az egész eljátszott ének. - Látjátok így van meg minden egyes gyermeknek is a helye az Úr Jézus szolgálatában. Bármily kicsiny vagy is, jegyezd meg: Fontos vagy neki. Drága vagy Istennek.

Mit gondoltok, mi ez a kezemben? Igen, titkosírás. Olvassa el valaki. Nem tudjátok? Hogy lehet? Pedig én el tudom olvasni, én értem. Miért? Mert én írtam. És akkor más ki tudhatja elolvasni ezt a titkosírást? Akinek elárulom a megfejtést, vagy kezébe adom a sifrést. /Attól függ, hogy milyen titkosírást mutatunk föl./ - A mi Istenünknek, Teremtőnknek és Urunknak is van egy terve a világon. Mi? Azt akarja, hogy boldogan éljünk. Örüljünk e földön mindennek, ami szép és jó. És hogy másokat is boldoggá tegyünk. Hogy végülis a vele közösségben járó ember eljusson a mennyei hazába, Isten örök Országába, ahol nem leselkedik ránk a bűn, nem múlandó az egészség, nincs ellenség, halál... Az ő tervét, hogy mit tegyünk, hogyan éljünk, hogyan szolgáljuk őt és hogyan legyünk mások segítségére, az ő igéjében tártá elénk. Amikor Mózes népe a hosszú pusztai vándorútra indult, a Tízparancsolatot kapta. Hogy 'is hangzik? /Itt pl. tízen elmondhatják sorra./ Maga az Úr Jézus, Isten mennyei küldötte így foglalta össze, amit tennünk kell: "Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből." Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: "szeresd felebarátodat, mint magadat." Mt.22,35-40. Ha tudod, hogy szeret az Isten és te is szeretéd őt, akkor majd igyekszel azt tenni, ami nem szomorítja meg őt, ami tetszésére van.

Az ő "titkosírása" a példázatok, jelképes cselekedetek is. Pl. a lábmosás Nagycsütörtök estéjén. Mit jelent ez? Ha bevontak egy csoportba, játékba, beavattak egy titokba, tudok valamit, nehéz a második helyen megmaradni. Az elsőre vágyunk. Talán ezért van, hogy van aki tagadja Isten létét. Talán mi is ezért feledkezünk meg sokszor Órála. - Az Úr Jézus az utolsó helyet választotta. Szolgált. Elégedj meg a dicsőséges második hellyel: Isten munkatársa vagy a világ számára. Isten nélkül ezen a helyen sem lennél.

Milyen jó, hogy Isten bevon e világról gondoskodó

tervébe. Láthatjuk, tudhatjuk, hogy mi célból élünk. Ezt az igéjéből tudjuk meg. Amikor naponta olvasod, kérd előtte az Urat, hogy világosítsa meg értelmédet, hogy érthesd az ő üzenetét. Kérheted, hogy adja az élet és az ige "titkosírásának" megfejtését. S olyan jó lesz munkatársaként élni e világban.

Aranymondás: "Isten munkatársai vagyunk." 1.Kor. 3,9. Az aranymondást rejtsük el egy titkosírásban s a betűk jelének a megfejtését vagy a sifrét adjuk oda a gyerekeknek, hogy maguk találhassák ki azt. Több csoport is versenyezhet, hogy ki tudja előbb megfejteni.

14. Isten nem hagyja magára a tőle eltávolodott világot 1. Móz. 3.4.6-9. fejezetek

Szemléltető tárgyak: tinta, üveglap, itatós.

1. A bűneset

Isten mindent jónak és szépnek teremtett. De jött valaki és megrontotta Isten alkotását. A sátán, aki minden rossz mögött ott van.

Isten mindent azért teremtett, hogy általa boldoggá tegye az embert. Szeretet és békesség uralkodott az első emberpár /Ádám és Éva/ és Isten között. Az Úr nekik adta az egész Édenkertet, csak egyet kért: a jó és gonosz tudása fájának gyümölcséből ne egyenek. Mert Isten dolga eldönteni, hogy mi a jó és mi a rossz. Szabad akaratot adott Isten az embernek, hogy válasszon: akar-e engedelmeskedni neki. Azt is mondta az Úr, hogy ha engedelmeskednek neki, az boldoggá teszi őket. De ha nem, akkor nem maradhatnak többé együtt. S mivel az Úrnál van az élet, tőle elszakadva lenni a halált jelenti.

Ebben a gyönyörű kertben a sátán kígyó képében környékezte meg az embert. Először kétséget támasztott Éva szívében Isten szava iránt: "Csakugyan azt mondta Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek? A legjobbat akarja elzárni az Isten, ha a jó és a gonosz tudásának fájáról nem enged szakítani. Nem is szeret benneteket." - Aztán Isten szavával szemben teljesen az ellenkezőjét bizonygatta: "Nem haltok meg, ha szakítotok a fáról, sőt olyanok lesztek, mint Isten: jónak és rossznak tudói." Ádám és Éva az Isten szava iránti engedetlenséget választotta. Kétkedtek, engedtek a csábításnak és szembeszegültek Istennel. Sajnos szakítottak a tiltott fáról. Engedetlenségük nyomán beköltözött szívükbe a gonosz és így nem maradhattak Isten közelében. Az Úr kiűzte őket az Édenkertből. Itt kezdődik a bűn: kétkedünk és elszakadunk Istentől. S ennek nyomán máris a rosszat cselekszük. A bűn maga: távol lenni Istentől. Kiűzettek az Édenkertből és azóta is az Istentől távol élő ember vétkezik. Behatolt szívünkbe a gonosz, s ennek nyomán a félelem, a gyűlölet, a háború és a halál. Nem kell iskolába járnod ahhoz, hogy megtanul a hazugságot, engedetlenséget, haragot. A jót pedig megtanulni is milyen nehéz. Igen, a gonosz ott lappang születésünk óta minden ember szívében.

2. Azonnal Megváltót ígért

De Isten nem hagyta magára a tőle eltávolodott világot. Azonnal kész volt segíteni is. Isten szent. Nem hagyhatta büntetés nélkül a bűnt. Ki kellett űznie az első embert. De Isten ugyanakkor szeret is bennünket, ő maga a Szeretet. Nem nyugodott bele abba, ami történt.

Azonnal megígérte a büntetés után, hogy szabadítót küld az ember számára. Egy olyan valakit, aki segít a gonosz elleni harcban és győzelemre vezeti a benne hívőt. Azt mondta az Úristen a kígyónak, hogy lesz valaki, akinek ugyan megmarja a sarkát, de az a Valaki a kígyó fejére fog taposni, végez vele. 1. Móz. 3,15. Mennyire szeret bennünket az Isten! Épp hogy elkövettük a bűnt, most kellett megbüntetnie, de máris annak az útját keresi, hogy miképp segíthetne rajtunk. Az első emberpárnak bőrruhát adott. S ezzel figyelmeztette őket, hogy vérontás nélkül nincs bűnbocsánat. Vagy ők hálnak meg, vagy helyettük Valaki. Ahogy a bárányt le kellett ölni, hogy ruhájuk legyen.- Kain és Ábel is tudott erről az Isten előtt kedves áldozatról. Láthatta Kain, hogy Ábelnek ezt az áldozatát találja kedvesnek az Úr. S végül, amikor vétkezett, mégis olyan bélyeget tett Isten Kainra, hogy el ne pusztítsák. - A következő súlyos bűn elkövetése és a világra zúduló vízözön után pedig a szivárványt helyezte Isten az égre, mint szeretete jelét, hogy nem lesz többé özönvíz, és mint figyelmeztetést, hogy a kegyelem ideje lejár, készüljenek a számadásra.

3. Nyitva Isten kapuja

Így tehát Isten nem zárta le a menekülés kapuját, a megoldás lehetőségét. Sőt, az előbbieken láttuk, hogy ő maga ígérte meg annak beteljesülését.

De hogyan tehet eleget egyszerre szentségének és szeretetének? Nem ellentmondás a kettő? Egyszerre nem lehet alkalmazni mindegyiket?! De ő azért Isten, hogy találjon megoldást. Egyszülött Fiát, az Úr Jézus Krisztust küldte le erre a világra, hogy a büntelen, szent és igaz meghaljon helyettünk a kereszten és így elszenvedje bűneink büntetését. S azt ígérte Isten, hogy aki hittel, bizalommal fogadja el ezt az ajándékot, annak megbocsát és visszafogadja a vele való közösségbe, majd földi élete után az üdvösségbe s így megmenekül az örök kárhozattól. A te számodra is egy teljesen új élet kezdődhet el, ha megnyitod szívedet Jézus Krisztus előtt. Ő azt ígérte, hogy aki megnyitja az ajtót, ahhoz bemegy. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsásson. 1.Jn.1,9.

Bár bűnt követünk el, de mindig ott van a figyelmeztetés, és a megtérés lehetősége is. - Ádámot is megkérdezte: Hol vagy? Nem azért, mintha nem tudta volna, hanem hogy ocsúdjon föl, hogy hova jutott és hogy az Úr látja ezt. Hiszem, hogy ha itt nem mentegetni kezdi magát, hanem megvallja bűnét, az Úr megbocsátott volna neki. Hiszen azért kérdezte. - Kaintól is megkérdezte az Úr: Hol van testvéred, Ábel? Most már ti is tudjátok, hogy miért kérdezte. Hogy rádöbbenetse vétké-

re. Hogy bevallja azt. De sajnos Kain is rosszul választott. Szenttelenül felelt valamit. "Nem tudom. Hát őrizője vagyok az én testvéremnek?" - Noé kortársai is láthatták, hogy épül a szárazföldön a hatalmas bárka. Tudták, hogy Noé szerint Isten azt mondta, hogy jön az özönvíz és a bűnből meg nem térő világot elveszíti. De nem hittek neki, sőt kigúnyolták őt. Ahelyett, hogy komolyan vették volna.

A te bűnödre és az én bűnömre is rákérdez Isten. Az ígén, vagy mások szüleinél szavain keresztül. S bennünket is figyelmeztet: vedd komolyan az Ő szavát. Ha komolyan veszed, megmenekülsz, ha nem veszed komolyan, elvesztél.

Itt egy üveg tinta. Ez jelképezi a bűnt. Ez az üveglap a szívéd. Ha rá is kerül ez a sötét folyadék, de föl lehet itatni. Az itatós magába szívja a tintát. - Jézus Krisztus azért jött, hogy magára vegye minden bűnünket, hogy mi új emberré lehessünk. Csak el kell fogadnom a fölkinált utat. Az ajándék kész, de nem magától az enyém. Azt el kell fogadni, át kell venni. Aki nem hiszi el, hogy ez ajándék, vagy hogy egyáltalán van ilyen, az nem is fog érte nyúlni és így nem is lesz az övé. De ezt jegyezzétek meg ma: Isten nem hagyja magára a tőle eltávolodott világot. Most is szólítgatja; kérdegeti, ébreszti a lelkiismeretét, s most is fordulhatunk őhozzá segítségért, ha belátjuk, amit nélküle elrontottunk. Most is mienk lehet az Ő ajándéka. Ha érte nyúlunk.

Aranymondás: "Az Úr hosszan tűr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elveszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson." 2.Pt.3,9.

15. Isten fenntartja és kormányozza a világot

1. Móz.12,1-3. 2.Móz.12-14.fejezet

Szemléltető tárgyak: egy rugós és egy elemes asztali óra.

1. Van gondviselőnk!

Emlékeztek még arra, hogy arról beszélgettünk, hogy van aki azt hiszi, hogy magától lett a világ? Mi tudjuk, hogy Isten teremtette. De vannak olyanok is, akik hiszik ugyan, hogy Isten teremtette a világot, de azt mondják, hogy aztán magára hagyta. Ezért van annyi rossz a világban, fokozatosan leromlik, tönkremegy. Olyan szerintük a világ, mint ez az óra. Egyszer fölhúzták, aztán hamarosan lejár, vége lesz. Nem törődik velünk az Isten. - Aztán vannak, akik azt mondják, hogy van ugyan egy teremtő Isten, de ő úgy megszerkesztette, elindította a világot, hogy most már magától is működik tovább, saját törvényei szerint. Nincs szükség óráé, jól megvagyunk, nem is kell félni tőle. Mint ez az elemes óra. Látjátok? Beleteszem az elemet. Valóban nem kell sokáig fölhúzni, de ezzel minden rendben van? Nem ám. Az elem is kimerülhet, valami baj támadhat. Bizony mindkét esetben szükség van arra is, hogy valaki törődjön az órákkal, gondozza őket. - Kevés az, hogy hiszünk abban, hogy Isten teremtette a világot. Jaj lenne, ha kimerülne csak az energiakészlet a földön. S baj lenne, ha az ember a saját feje szerint élhetne. Már régen a bű-

nők mélyébe süllyedt volna és elpusztult volna az egész világ. Milyen jó, hogy van Gondviselőnk. Hogy törődik velünk Isten!

2. Isten gondoskodásának a példája

Ábrahám és a tőle származó nép, melyet Izráelnek nevezünk.

Az előző órán arról hallottunk, hogy Isten a megromlott világnak megváltót ígért és szabadulást készített. Mert szeret bennünket. Most azt látjuk, hogy ezt a világot addig is és azután is, hogy ezt a célját elérte, fenntartja és kormányozza. Míg be nem telik a világnak az általa meghatározott ideje.

Igen, a megváltás föltétele, hogy fennmaradhasson az élet a földön. Hogy egyáltalán legyen föld, megmaradjon a világ. Ezért fontos nekünk is, akik hiszünk, hogy munkálkodjunk a világ békés fennmaradásán. Hogy lehessen hirdetni az evangéliumot, az örömhírt és még sokan megtérhessenek, megtalálhassák az elrontott élet megoldását az ő bűneikért meghalt Jézus Krisztusnál. Hogy még sokan megragadhassák Jézus mentő kezét.

Ezért a megváltás és az evangélium hirdettetése mellett ez is fontos cselekvése Istennek a világban. S a világot gondviselése és parancsa által tartja fenn. Ábrahám kapta az első ígéretet, hogy róla és utódairól gondoskodni fog Isten. - Ábrahám Háránban élt feleségével és rokonai között. Isten ezt mondta neki: Hagyd el ezt a helyet és rokonaidat. Indulj el dél felé, új hazát adok neked, nagy néppé teszek és megáldalak. - Nem volt könnyű megválni a megszokott környezettől, hisz Ábrahám és Sára idős volt már. De nem volt könnyű hinni sem az ígéretben, hogy nagy néppé lesznek, mert nem volt gyermekük. Ábrahám mégis hallgatott Isten szavára és elindult. Hitt Istennek, bízott abban, hogy ígérete szerint vele lesz és célhoz segíti. Így is történt. Hosszú vándorlás után megérkeztek Kánaánba, az új hazába. S idős koruk ellenére gyermekük született és utódaik nagy néppé lettek.

Később ez a nép rabságba jutott Egyiptomban, de Isten onnan is kiszabadította őket. Nehéz volt az út a pusztán keresztül vissza az ígért Földjére, Kánaánba. De Isten gondoskodott róluk. Megnyitotta előttük a Vörös tengert, hogy üldözőik elöl elmenekülhessenek. Vizet adott a sziklából, mikor szomjúság gyötörte őket. Amikor fogytán volt az ételük, esténként fűrjek szálltak le a tábor körül, reggel pedig manna borította el a vidéket és abból ehettek. Az ellenségtől is oltalmazta őket az Úr. Valóban, gondoskodott róluk, mint igazi menyeyi Atya. De lelkileg is gondoskodott róluk, hogy a helyes úton járhasanak: három hónap vándorlás után a Sínai hegyen az Úr a Tízparancsolatot adta nekik és szövetséget kötött velük. Mert Isten sokat ad nekünk, de valamit azért tőlünk is vár. Rólunk is gondoskodik Isten, és akarata ránk is érvényes. Azt akarja, hogy mindennél jobban szeressük őt és szeressük embertársainkat is.

De senki sem képes arra, hogy mindig azt cselekedje, amit Isten akar. Így tehát Isten parancsolatai nemcsak vezetnek bennünket, hanem arra is valók, hogy megmutassák nekünk, mennyire rászorulunk Isten segítségére. Megláthatjuk, hogy ott van Ő a természetben, a "véletlenekben", életem eseményei-

16. JÉZUS KRISZTUS ÖRÖK ÉLETRE HÍV

Mt.5,1-12. Mt.11,28-30.

Megjegyzések a textushoz:

A Boldog-mondásokban Jézusnak szinte minden mondanivalója benne van. Az üzenet arról, hogy Isten gyermekei vagyunk, Jézus útmutatása arra nézve, hogy éljünk szeretetben és igazságban, Jézus messiási proklamációja. Ezek a mondások nemcsak a túlvilágra vonatkozó ígéretek. Olyan magatartási normákat is tartalmaznak, amelyek értékessé teszik az életet. Jézus boldogságra akar vezetni már itt ezen a földön is. Örök életre hív, ez azt jelenti, hogy olyan életet ajánlunk nekünk, amely nem ér véget a halállal. Jézus örömhírt hozott nekünk. Ha példáját követve mi is boldogságot érzünk magunk körül, már itt a földön elkezdődik az ő országa.

Egyik ága a Boldog-mondások sokoldalú mondanivalójának az emberekhez való viszonyunkra vonatkozik. Jézus azokat mondja boldognak, akik szelídek, szerények, nem becsülik túl saját magukat, gyakorolják az alázatosságot, nem ütnék rögtön vissza, síkraszállnak az igazságért és érte hátrányt is elszenvednek, akik embertársaik iránt szeretetet és irgalmasságot tanúsítanak, akik hamis diplomácia és kértelműség nélkül tiszta szívvel járnak az életutat, akik békét teremtenek. Amikor emberek megpróbálnak ezen az úton járni, valami látható lesz Isten eljövendő világából. Jézus maga is ezen az úton járt és arra hív, hogy kövessük őt.

A cél az, hogy a gyermekek számára világos legyen: Jézus új életlehetőséget nyit meg előttünk. Ismerjék meg és szeressék meg a Boldog-mondásokat, értsék meg, hogy az ő életükben is segítséget, erőt jelentenek ezek az igék. Legalább érezzék meg azt, hogy az út, amit Jézus mutat a jóra és a békességre vezet. Tudniuk kell, hogy a békesség útja nem mindig könnyű, erő és bátorság kell hozzá. De megéri, mert aki ezen az úton jár, boldog lesz, hiszen ez az Isten útja.

Javaslat az óra levezetéséhez:

Mindenkinek megvan az elképzelése arról, hogy mi tartozik a boldog, beteljesedett élethez. Folytassátok ezeket a mondatokat: Boldog lennék, ha... Szerencsés lennék, ha...

Jézus is mutat tanítványainak egyfajta utat a boldogságra. A boldog életet, a szép, a jó életet a Biblia úgy nevezi, hogy örök élet, üdvösség. Az örök élet már itt a földön kezdődik és folytatódik a halál után is. Jézus megnevezi az utakat, amelyek az örök életbe vezetnek, megmutatja, hogy akkor lesz boldog életünk, ha a jóra és a békességre törekszünk.

A bevezetés után legjobb ha megismertetjük és mi-nél jobban elmélyítjük a mondásokat. Alkalmazható módszer:

a/ mindenkinek kézbeadjuk vagy táblára írjuk a szöveget úgy, hogy a 12. vers képezze a keretet: örüljétek és ujjongjatok, mert nagy lesz a mennyben jutalmatok. A boldog-mondásokat ill. a hozzájuk fűzött ígéretek egy mástól elválasztva írjuk föl. A gyerekeket két csoportra osztjuk /esetleg fiúk-lányok/. A bevezető és befejező mondatot együtt, a mondásokat ill. az ígéretek pedíg fölolváltva olvassák. b/ a mondásokat ill. az indoklást külön papírcsíkokra írjuk. Az indoklásokat sorban fölérősítjük a táblára /flanel, vagy rajzszög segítségével/ és a gyerekek keressék ki, hogy melyik mondás tartozik hozzá. c/ az egészet összekeverjük és kiosztjuk, állítsák össze a gyerekek.

Beszélgetés: Miről van itt szó? Ki elégített meg? Ki kap vigasztalást? Lehetséges, hogy a szelídek öröklék a földet? Kiknek ígér Jézus boldogságot?

Elbeszélés nagyobbaknak:

Péter és Jutka kertés házban laknak. A kert közepén egy út vezet végig, két oldalán virágágyak, bokrok, füves részek vannak. De a gyerekek mindig csak a jobb oldalon játszanak az az ő területük. A másik oldal Kovácséké, akik az emeleten laknak. Egy este nagy izgalomban vannak a gyerekek. "Anyu, gyere gyorsan az ablakhoz! Kovács néni a mi oldalunkon van és valamit szed!" Mielőtt az anyjuk odaért volna, már kiabálják a gyerekek: "Leszedte a gyöngyvirágot. Már elment. Anyu, csinálj valamit!" "Még csak ez hiányzott," gondolja az anyjuk. "Csak veszekedés ne legyen!" Mielőtt Péter és Jutka szüleikkel ideköltöztek, egy másik család lakott itt, akikkel Kovácsék állandóan veszekedtek. "Anyu, mondd meg neki, hogy nem szedheti le a virágot a mi oldalunkról!" "Menj a rendőrségre" - javasolja a kicsi Péter. Jutka mosolyog kis testvérén, de ő is azt mondja: "Valamit tenned kell, ezt nem hagyhatjuk!" "Hagyjátok gyerekek, nem akarunk veszekedést" - mondja az anyjuk. A gyerekek nagyon mérgesek, nem értik anyjukat. "Persze, te mindig hagyod magad, sose csinálj semmit!" Mikor apjuk hazajön, neki is elpanaszolják a dolgot. "Majd megbeszéljük anyuval, hogy mit csináljunk" - mondja apa.

Beszélgetés ill. játék: Ezen a ponton félbeszakítjuk a történetet. Gondolkozzanak a gyerekek, vajon hogyan dönthetnek a szülők. /rendőrség, mi is szedünk az ő oldalukról, figyelmeztetjük őt stb./ El is lehet játszani a különböző lehetőségeket. Legyen egyértelmű, hogy a viszonzás bármilyen formája fenyegeti a békességet.

Folytatás: Sokáig beszélgettek a szülők a dologról. Aztán döntöttek. Másnap anya szedett egy nagy csokor gyöngyvirágot. Összeszedte minden bátorságát és becsöngetett Kovácsékhoz. Kovács bácsi nyitott ajtót. "Felesége nincs itthon? - kérdezte anya. Hoztam neki egy kis gyöngyvirágot, mert a maguk kertjében nincsen." Kovács bácsi csodálkozó arcot vágott, de aztán mégis örült neki. Kovács néni egy szót se szólt, de megértette, hogy békességnek kell lenni.

Újra elolvassuk a gyerekekkel kórusban a Boldogmondásokat. Alkalmazás: Úgy gondolom, hogy ígénék szerint Péter és Jutka szülei boldogok. Van, aki azt mondja közületek, inkább gyávák! Miért nem fizettek vissza inkább? Mit gondoltok, olyan könnyű volt az anyának becsöngetni azzal a csokorra? Összeszedte minden bátorságát, mikor fölment a lépcsőn. Bátorság kell ahhoz, hogy megtegyük, amit Jézus mond.

és a szülők tudják: magától nem lesz békesség. A rossz olyan, mint egy vég nélküli lánc. Elmagyarázták ezt Péternek meg Jutkának. Ti is megérthetitek: Egy rossz szó valakinek, egy rossz szó vissza - aztán egy még rosszabb... Egy pofon - egy pofon vissza, még egy pofon - és így tovább vég nélkül. Jézustól azt tanuljuk, hogy meg kell szakítani a bosszú láncát. Isten olyanokat használ fel erre, akik irgalmasak, akik a békesség útját járják.

Elmélyítés: Mondásokat osztunk szét a gyerekek között és el kell dönteniük, hogy melyik csoportba tartoznak: "a békesség útja" ill. a "bosszú és erőszak útja" Pl.: Amit nem akarsz magadnak, ne tedd másnak - a nap le ne menjen a ti haragotokon - ha te úgy, én is így - senkinek gonoszért gonosszal ne fizessetek - okos enged... - jogom van hozzá - a gonoszt jóval győzd meg stb.

Kisebbeknek a történet helyett egyszerűbb példákat mondjunk. Pl.: Éva szép új babát kapott születésnapjára. Kis testvére is akar játszani vele. Éva pofon vágja őt és nem adja a babát. Vagy: A gyerekeknek törölgetni kell. Gábor nem akar segíteni. Tamás pofon vágja őt, Gábor visszaüt... Nincs igaza Évának? Hiszen övé a baba, azt csinál vele, amit akar. Nincs igaza Gábornak? Hiszen Tamás kezdte a verekedést, ő csak visszaütött. Jézus azt mondja: azok az emberek boldogok, akik békét teremtenek. Isten azt akarja, hogy jók legyünk egymáshoz és békességben éljünk.

Az óra befejezése: Elismételjük a Boldog-mondásokat. Emlékeztetünk arra, hogy Jézus is ezt az utat járta: a békesség útját, hatalom nélkül, erőszak nélkül. Mi történt vele? A keresztre jutott. De hogyan folytatódott története? Feltámadt és él, mégis ő az Úr!

Ige: Boldogok akik békét teremtenek, mert Isten fiainak hívják majd őket. Mt.5,9.

17. JÉZUS DÖNTÉSRE SZÓLIT FEL

Máté 13,44-46

Megjegyzések a textushoz:

A két példázatot így értelmezhetjük: Ha valakit elér Isten szeretete, akkor annak egész élete mozgásba jön. Olyan dolgokra lesz képes, amit korábban soha nem tartott lehetségesnek. Megtapasztalja a kitörő örömet, átéli a megbocsátás erejét és azt, hogy Jézus képessé teszi őt a jó cselekvésre.

A lényeges ponton mindkét példázat ugyanazt mondja, hogy a Jézussal való találkozás milyen nagy öröm és menyire átformálja az életet. Valami különbség azért mégis van mondanivalójuk között. Az egyik inkább azt hangsúlyozza, hogy valaki anélkül, hogy bármit is tenne ezért, egyszercsak Jézusra talál. A másik arról szól, hogy valaki sokáig keres, míg végre megtalálja azt, ami mellett minden más eltörpül.

Ha valaki Jézussal találkozik, akkor minden más lényegtelenné válik számára, talán teljesen föladja eddigi életét /pl. Schweitzer Albert/. De ki az közülünk, aki képes lenne egy ilyen lépésre? Megnyugtató, ha megértjük, hogy ez

a találkozás apró, hétköznapi döntésekben is végbemegy. Pl. észreveszem, hogy kollégámnak szüksége van a segítségre és nem vonom ki magamat a feladat alól. Nagy öröm rejtőzhet olyan dolgok mögött, amelyek csak terhes és fárasztó munkának tűnnek. /Például a gyermekekkel való rendszeres foglalkozás/. Örömet találunk mindenben, ha átéljük azt, hogy Jézus Krisztus megszólított és szolgálatba állított.

De hogyan lehet mindezt a gyermekeknek elmondani? Próbáljunk talán az ő életükből példákat keresni? Valahogy így: Aki bélyeget gyűjt, szívesen odaadja az értékelenebbeket egy nagyon értékesért. Aki kerékpárra spórol, könnyen lemond az édességről. Aki szereti Jézust, elmegy vasárnap reggel a gyermek istentiszteletre, ahelyett, hogy az ágyban maradna, vagy tv-t nézne. De ezeket a példákat nehéz lenne alkalmazni anélkül, hogy a tanítás pusztán erkölcsi prédikációba torkolna. A legrosszabb, amit csak tehetünk, ha így fogalmazunk: ezt meg azt kell tennetek. Ha valami nehéz feladattal terheljük meg a gyerekeket ahelyett, hogy megértetnénk velük: arról a nagy örömről van szó, amit Jézus követésében átélhetünk.

Ezeknél a példázatoknál segítséget nyújthat, ha találunk egy megfelelő keret-elbeszélést, amely megvilágítja, hogy milyen kérdésre adott választ Jézus ezekkel.

A kérdés: Mi történik, ha valaki Jézussal találkozik és követője akar lenni?

A példázatok válasza: úgy építi Isten az ő országát, hogy embereket talál, akik örömmel elfogadják hívását és életüket aszerint rendezik be.

Javasolt elbeszélés nagyobbaknak:

Az egész országban elterjedt a híre az elrejtett kincsnek. Valaki megtalálta, aki a mezőn dolgozott. De nem a saját szántóföldje volt. Ezért megvásárolta a földet, bár szinte mindenét el kellett adnia ehhez.

A tanítványok is erről beszélgettek.

- Bezzeg nekünk nincs ilyen szerencsénk! - mondta Júdás. Ő kezelte a tanítványok pénzét és mindig az volt a veleménye, hogy kevés van a kasszában.

- Hát bizony nem lett volna rossz, - mondták a többiek - mire Jézus is bekapcsolódott a beszélgetésbe.

- Hiszen ti már megtaláltátok a kincset! Így építi Isten az ő országát ebben a világban. Egyszer csak valaki meghallja Isten szavát és tudja: ez nekem szól. Örül ennek és azt mondja: Uram, azt akarom tenni, amit te mutatsz nekem. Úgy van ez, mint annál az embernél, aki megtalálta a kincset. Hirtelen ott állt előtte. Nagyon megörült neki, a kincs fontosabb volt számára, mint minden más. Nem nyugodott, amíg meg nem szerezte.

Fülöp mosolygott:

- Uram - mondta - te éppen az én történetemet mondtad el. Törődtem én nagy dolgokkal? Csak éltem egyik napról a másikra. És akkor jöttél te. Nem kerestelek és nem vártalak. Csak jöttél. Azt mondtad: Fülöp, gyere. Nem is tudom, hogyan történt. Attól kezdve mindegy volt nekem, hogy vége a kényelmes életnek. Ellenkezőleg, mindig örülök, ha feladattal bízol meg. El is küldhetsz engem akárhová, hogy beszéljek rólad. Szeretném egy kicsit megosztani a kincset, amit találtam.

A többiek helyeselték: Fülöpnek igaza van. Tamás Jézushoz fordult:

- Uram, te tudod, hogy ez nem az én történetem. Már régóta kerestem az igazságot. Beszéltem tanítókkal, tapasztalt, öreg bölcsekkel. Sok érdekeset és hasznosat tanultam de nem találtam az igazságot. Amikor pedig téged megismertelek, a te szavad mellett elhalványult mindaz, amit eddig tudtam. Nálad megtaláltam azt, mit kerestem.

Jézus így szólt:

- Igazad van Tamás. Így is elmondhattam volna a történetet Isten országáról: a te eseted hasonlít ahhoz a kereskedőéhez, aki gyöngyökkel kereskedik. Végigjárja az országokat, elad és vásárol. De amikor megtalálja az igazit, a legszebb és legértékesebb drágagyöngyöt, amit valaha is látott, mindenét odaadja érte.

Az egyik tanítvány, talán éppen Máté arra gondolt: ez a két példázat olyan rövid, hogy könnyen meg tudom jegyezni. Talán alkalomadtán el is mondhatom másoknak. Ha valaki megkérdézi tőlem, hogy hol látszik valami ebben a világban Isten országából, azt fogom mondani: Jézus azt mondta nekünk, hogy Isten országa ott van, ahol valaki megtalálja a kincset, amit Isten szántóföldjébe rejtett. Isten országa ott van, ahol valaki életének kicsi gyöngyeit mind odaadja az egyetlen igazgyöngyért.

/ Heinrich Frommer nyomán/

Kisebbeknek:

Az "Isten országa" kifejezés helyett a kisebbeknek inkább "Isten"-t mondjunk, így könnyebben megértethetjük velük a lényegét.

Jézus egy alkalommal két történetet mondott el tanítványainak. Azt akarta megmagyarázni ezekkel, hogy az ember számára Isten a legfontosabb ebben az életben. Hogy az a legnagyobb öröm, ha rátalálunk Istenre, ha hallgatni tudunk rá.

a/ a szántóföldben elrejtett kincs a legfontosabb

Volt egy ember, aki a gazdájának dolgozott. Egy alkalommal föl kellett szántarva a földet. Egyszer csak azt látta, hogy a földbuckák között kincs van. A Biblia nem beszél arról, hogy milyen kincs volt /a gyerekek sorolhatják, hogy mi lehetett.../ Nem is olyan fontos, hogy mi volt az, csak azt tudjuk, hogy ez az ember nagyon megörült neki. Mindenáron meg akarta szerezni a kincset. De a szántóföld nem volt az övé. Mit csináljon? - Hazament és mindenét eladta, amije csak volt. Megvált mindentől, amit szeretett, mert a kincs volt számára a legfontosabb. Így volt elég pénze és meg tudta vásárolni a szántóföldet gazdájától. Most már tényleg övé volt a kincs. Mindent odaadott érte, mégis kimondhatatlanul boldog volt.

b/ az igazgyöngy a legfontosabb

Volt egy kereskedő, aki értékes gyöngyökkel foglalkozott. Megvette, gyűjtötte azután eladta őket. Hosszú utakat tett meg emiatt. Egy alkalommal olyan csodálatosan szép gyöngyöt talált, amelyet még soha életében nem látott. Olyan nagy volt az öröme, mikor megpillantotta ezt az igazgyöngyöt, hogy mindenáron meg akarta venni. Ilyen csodálatosat nem fogok többet találni - gondolta. De a gyöngy olyan drága volt, hogy nem tudta az árát kifizetni. Akkor hazament...

/úgy folytatjuk, mint a/nál/
c/ Isten a legfontosabb

A tanítványok bizonyára megértették a két történetet, amit Jézus elmondott. Számunkra Isten a nagy kincs, az értékes drágakő. Senki nem szereti annyira az embereket, mint ő. Mindig segíteni akar nekünk. Mindig mellettünk van és azt akarja, hogy hallgassunk rá és szeressük egymást. Úgy örülhetünk Istennek, mint ez az ember a kincsek és a kereskedő a drágagyöngynek. Ezekkel a történetekkel azt akarja Jézus megmagyarázni nekünk, hogy Isten a legfontosabb számunkra. Ige: Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom örüljete. Fil 4,4

18. JÉZUS MEGTÉRÉSRE HÍV

Luk. 14,15-24. Mk.2,17.

Megjegyzések a textushoz:

Jézus egy előkelő farizeus házában a vendége. Előszörban asztaltársainak mondja a példázatot komoly figyelemzettelként. Lukács evangéliuma a pogánykeresztényeket szólítja meg. Nekik azt mondja a történet: Ti is hivatalosak vagytok. Isten asztalához hív benneteket. Azt akarja, hogy mellette legyetek. Ebből egyértelmű, hogy ha gyermekeknek mondjuk el a történetet, a hangsúlyt erre a második szempont-ra kell helyezni. Isten őket is hívja anélkül, hogy ezért bármit tettek volna, hogy bármit föl tudnának mutatni. Az ítélet szava tehát háttérbe szorul, az elbeszélés középpontjában a váratlan, meg nem érdemelt meghívás áll.

Kapcsolhatjuk a példázathoz Mk.2,17. magyarázatát is abban az összefüggésben, hogy Jézus is ezt tette: azokat hívta magához, akiket mindenki megvetett és lenézett, akik ezt nem érdemelték meg.

Elbeszélés nagyobbaknak:

Izgalmas nap volt. Már régóta készültünk az ünnepre. A gazdám már egy héttel ezelőtt meghívta a vendégeket. Azóta mindannyian azon igyekeztünk, hogy mindent jól előkészítsünk. Ma délután megkezdtük a terítést, földiszíttattuk a termet. Amikor minden készen volt, gazdám elküldött, hogy szólják a vendégeknek, kezdődhet a vacsora. De ekkor nagy csatlódás ért. Mindegyik vendég mentegette magát. Pedig már régen tudták, hogy ma lesz a vacsora, hiszen már régen megkapták a meghívást. És ma délutánig egyikük sem jelezte, hogy nem ér rá. Most mégis mindannyian lemondták. Az igaz, hogy nagyon kedvesek és udvariasak voltak. Mindannyian nagyon sajnálták, ahogy mondták. Mindegyiknek nagyon komoly oka is volt, amiért állítólag nem tudott jönni. Az egyik azt mondta: "Szántóföldet akarok venni és most kaptam egy kedvező ajánlatot. Ha nem megyek el, más veszi meg előlem." Egy másik: "Éppen most vár a kereskedő. Őkröket akarok venni, sürgősen szükségem van rájuk. A gazdám biztosan meg fogja érteni, kérlek ments ki engem." És egy harmadik: "Most volt az esküvőm és még vendégek vannak a háznál. Nagyon sajnálom, de nem mehetek." És így jártam mindegyik vendéggel. A többiek is mind nagyon sajnálták, hogy nem tudnak eljönni, de mindegyiküknek halaszthatatlan

dolga volt. Szomorúan tértem vissza.

Gazdám szótlánul hallgatta beszámolómat. Mikor befejeztem, még hallgatott egy darabig. Azután azt mondta: "A vacsorát mégis megtartjuk. Menj és hívd meg a szegényeket, betegeket, vakokat, sántákat, nyomorékokat, mindenkit, akit csak találsz. Mondd meg nekik, hogy vendégeim lesznek, jöjjenek gyorsan és ünnepeljenek velem." Azt hittem nem jól hallok. Kit hívjak meg? De gazdám megismételte a parancsot és elindultam.

Ahol csak vakot, szegényt, sántát, nyomorékot láttam, mindegyiket megszólítottam és meghívtam. Nagyon meglepődtek, nem bíztak bennem. Azt hitték rossz viccet akarok csinálni velük. Minden rábeszélő képességemet össze kellett szednem. Végül sikerült meggyőzőnöm őket és minél közelebb értünk a házhoz, annál jobban örültek.

A kapunál azonban megint elbizonytalanodtak. Én sem éreztem valami jól magam. Mit fog mondani a gazdám, ha ezt a tarka, szedett-vedett népséget meglátja? Vajjon így képzelte? De ő csak mosolygott és mindenkit betessékelt a terembe. Csak vonakodva mertek belépni. Bizonytalanokodva ültek az asztalhoz. Még így is maradt néhány üres hely. Mikor ezt jelentettem, csak ennyit mondott gazdám: "Menj még egyszer és hívj vendégeket. Menj a városon kívülre is, szólítsd meg, akiket ott találsz, és kényszerítsd, hogy eljőjjenek. Ne maradjon egyetlen üres hely sem a vacsorámon. Megtettem ezt is, néhány perc múlva tele lett a terem. A bizonytalanság gyorsan föloldódott és mindenkit átjárt a nagy öröm. Még soha életemben nem láttam ilyen boldog embereket. Amikor hívtam őket, nagyon meglepődtek, nem tudták megérteni, hogy miért pont őket hívom. "Mivel érdemeltem ezt meg? Mi jutott eszébe a gazdádna, hogy pont engem hívjon?" - kérdezték. Én csak a vállamat vonogattam és azt mondtam: Téged hív a gazdám, téged akar vendégül látni. De amikor megértették, hogy ez tényleg igaz, úgy megörültek, ahogyan még nem láttam embereket örülni. Sokkal vidámabb a teremben a hangulat, mint amilyet valaha is átéltem ebben a házban. De most ki kellennem, hogy szemmel tartsam a bejáratot, mert a gazdám szigorúan meghagyta: egyet sem akarok látni azok közül, akiket eredetileg meghívtam!

/Gerd Schenk nyomán/

Játék: A történet alkalmas arra, hogy eljátsszák a gyerekek esetleg a következő jelenetekben:

- a/ Ünnepi terem. Az előkészületek vége felé közelednek. A házigazda elküldi a szolgát
- b/ Utca: a szolga a meghívottakkal beszél
- c/ Ünnepi terem: A szolga beszámol a történetekről - új megbízatást kap
- d/ Utcarészlet: a szolga szegényeket, sántákat, vakokat hív, sőt kényszerít, hogy vele jöjjenek /A második hívás elmaradhat/
- e/ Ünnepi terem. Kezdődik a vacsora
Kisebbeknek

Egyszerűen, röviden elmondjuk a történetet. Alkalmazás: Csodálkoztok, hogy vannak emberek, akik nem mennek el, amikor meghívást kapnak egy ünnepi vacsorára? Én leginkább a történetbeli házigazdán csodálkozom. Egyszerűen nem adja föl a dolgot. Mindenkit hív. Azt akarja, hogy vele örüljön és ünnepeljen mindenki, akár szegény, akár, koldus, akár nyomo-

rék. Jézus azt mondja, így cselekszik Isten is, mint a házigazda ebben a történetben. Mindannyiunkat hív, hogy megismerjük őt, hogy vele örüljünk. Isten mindenkit hív. Ezért most közösen készítnék meghívókat mindazoknak, akik közénk tartoznak, csak már régóta nem voltak itt. Ti kiszínezték és elküldjük a többieknek, talán örülni fognak neki és eljönnek megint.

Az óra végén a nagyobbakkal beszélhetünk Mk 2,17-ről is: Amikor Jézus ezen a földön élt, ő is azt tette, amit a példázatbeli házigazda. Azokat hívta magához, akiket mindenki megvetett, lenézett. A bűnösöket, a vámszedőket, a szegényeket, a betegeket, az asszonyokat, a gyermekeket, azokat, akiknek üres volt a kezük Isten előtt, akik nem tudták a törvény előírásait teljesíteni és ezért nem volt reményük arra, hogy Isten közelébe kerülhessenek. Azok az emberek pedig, akik magukat jónak, tökéletesnek tartották, nem értették ezt. Hogy lehet, hogy Jézus szóba áll ezekkel, még le is ül velük egy asztalhoz enni? Hogy lehet, hogy nem bünteti meg, nem kergeti el őket? Jézus egy példát mondott nekik: a betegeknek van szükségük az orvosra, nem az egészségeseknek. Aki elszakadt Istentől, az beteg, annak gyógyulásra, orvosra van szüksége.

Jézus éppen azért jött, hogy a betegeket meggyógyítsa, hogy a bűnösöket jó útra térítse. Éppen a bűnösöknek van szükségük arra, hogy Jézus segítsen rajtuk, hogy megváltoztassa az életüket. Jézus azokat hívja, akik kicsinyek, gyengék, segítségre várók, akik rászorulnak az ő szeretetére és nem azokat, akik magukat tökéletesnek tartják. Ige: Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett.

Nagyné Ferenczy Erzsébet

19. JÉZUS ÚJ IGAZSÁGRA HÍV

Mt 5,21-48.

Jézus Urunk, amikor meglátta, hogy sokak vannak, akik elbizakodottak, magukat igaznak tartják, lenézik embertársaikat, példázatot mondott arról, hogyan imádkozott a templomban a farizeus és a vámszedő. A magát sokra tartó farizeus azzal dicselkedett, amit Istennek adott. A vámszedő bűneit vallotta be. Ő megigazulva ment haza - mondotta Mesterünk. Így jelezte, hogy Isten előtt az kedves, az igaz, aki magát megalázza, bűneit beismeri. Jézus Urunk tudta, hogy ez nem könnyű dolog. Ezért tanított arról, hogy kétféle igazság van: emberi - mondhatjuk így - régi igazság és isteni - mondhatjuk így - új igazság. Tanítását példákkal igyekezett megértetni.

1. Mt 5,21: Ne öljl! Ez Isten parancsolata. De az emberek ezt rosszul magyarázták. Úgy gondolták, hogy csak az öl, aki valami módon megsemmisíti embertársa életét. Ez a rossz, ez a régi igazság. Mt 5,22. Ez az új igazság, amit Jézus Urunk tanít: Ne haragudj! A gyilkosság gyökere a harag. Kezdete a haragtartás. Jézusunk a haragot ugyanolyan bűnnek tartja, mint az emberölést. Akinek a szívében megszületik a harag, az Is-

ten szemében éppen olyan bűntkövet el, mint aki meggyilkolta embertársát. Isten előtt nemcsak a tettek, hanem a gondolatok, az indulatok is számítanak. Jézus ezt az új igazságot hirdeti: Vigyázz a szívedre. Óvakodj a haragtól. Vigyázz a szádra! Amit indulatodban bárkire kimondasz, az is bűn, az is gyilkosság. Annak is lesz következménye. Gondold meg mi mindennel bántottad már meg azokat, akik körülötted élnek! Te is csak úgy imádkozhatsz, mint a vámszedő: - Isten, légy irgalmas nekem bűnösnek!

2. Mt 5,33. Az emberek Jézus Urunk idejében szavuk igazságának igazolására Istent hívták segítségül, esküt tettek. Mt 5,34-37. Jézus új igazsága: feltétlen becsületesség, szavahihetőség az, amit Isten tőlünk vár. Az emberrel való kapcsolatunknak ez az alapja. Nincs szükség szavaink igazságának bizonygatására, esküdözésre. Isten gyermekének minden szava igaz, megbízható, mert Isten jelenlétében él állandóan. Istent nem lehet becsapni még hamis esküdözéssel sem. Amire igent mondasz, azt holnap nem változtathatod meg. Szavunkat nemcsak az emberek hallják, hanem Isten is. Az utolsó ítéletkor számot kell adni minden szavunkról. Arról is, amit mi könnyen elfelejtünk. Gondold meg mindig mit mondasz, mielőtt megszólalnál. Hiszen Jézus tanítványa vagy. Ő pedig azt mondta magáról, hogy ő az Igazság.

3. Mt 5,38: szemet szemért, fogat fogért! Ez a régi, az emberi igazság. A régi Keleten élő emberek úgy vélték, hogy akit valami módon sérelem ér, annak azonos módon szabad visszafizetni. Így is mondták ezt - verboszu. Nem mentek a törvényszék elé igazságot keresve. Önmaguk bírászkodtak embertársaik felett.

Mt 5,42. Jézus új igazsága békülékenységre serkent, jó indulatot követel tőlünk. Mesterünk arra biztat, hogy fogadjuk el a bocsánatkérést. Igyekezzünk mindent békésen lezárni. Isten gyermeke bármilyen sérelem is érte, mindig engedékeny, kész a történet rendezésére. Képes a bántást elhordozni. Nem kezd viszálykodásba. Így akadályozza meg ellenfelét rossz szándéka megvalósításában. Bizony ez sok erőt, lelki erőt kíván: viszonzás nélkül eltérni minden sérelmet. A jogtalanságot, a bántalmazást nem viszonzni hasonlóval. Még akkor sem, ha a körülötte állók hangosan biztatják: Űss vissza, ne hagyd magad. Vagy ha elhangzik a csúfolódás: Ilyen gyáva vagy! Nem mersz neki visszaütni. Mindig az az erősebb, aki Jézus szavára gondol, amikor alaptalanul megbántották. Arra emlékezik, hogy Ura és Mestere ugyanezt tette, amikor bántották, csúfolták, gúnyolták.

4. Mt 5,43. Ez a régi, emberi igazság: szeresd felebarátodat, gyűlöld ellenségedet. Vagyis különböztess meg az embereket: ez a barátom, ez az ellenségem. Mt 5,44.: Ez Jézus új igazsága: Szeress! Isten gyermeke életében a gyűlölet helyét az áldozatkész szeretet foglalja el, amely nem ismer válaszfalakat barát és ellenség között. Ez nem csak azt jelenti, hogy Jézus tanítványa elfordul azoktól, akik neki nem kedvesek. Kitér az útjukból, nem törődik velük. Ez lenne a régi igazság. Hiszen a másokkal nem törődés is egyik formája a gyűlöletnek. Jézus többet vár tőlünk! Segíteni a másikat, a javát szolgálni - ez a kötelességünk. Imádkozni azért, aki megbántott. Istent kérni, hogy irgalmas legyen ahhoz, aki nem tud szeretni, csak gyűlölni. Amint Isten a szeretet, úgy Jézus követőjének is

szeretni kell, még akkor is, ha ez nagyon nehezebbre esik. Még akkor is, ha sok mindennel igazolni tudja, hogy alapja van gyűlöletének. Emberek előtt lehet igazolni a gyűlöletet, de Isten előtt sohasem. A szeretet az egyetlen hatalom ezen a világon, ami képes eloszlatni a gyűlöletet, eltüntetni a gonosz indulatot. Ha nincs bennünk szeretet, olyan szeretet, amiről Pál apostol 1 Kor 13-ban írt, akkor elszakadunk Meny-nyei Atyánktól. Aki pedig Istentől elszakad, arra kárhozat vár. Jézus ettől akar megóvni minket. Amikor imádkozni tanította tanítványait ezt a kérést adta ajkukra: "... bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek." Jézus Urunk ellenségeiért imádkozott a Keresz-ten. Ugyanezt tette István, az első keresztyén vértanú is. Az emberekkel megromlott kapcsolataink rendezésében Isten úgy siet a segítségünkre, hogy eloszlatja gyűlöletünket és szeretettel ajándékoz meg. Így tudjuk a másik emberben min- dig a testvért, Isten teremtményét meglátni.

Jézus Urunk nemcsak tanít bennünket az új igazságra. Ő megszerezte számunkra Isten igazságát, ami egyedül tesz kedvessé Isten előtt. Ő szenvedett a bűneinkért, amikkel Is- tent és az embereket megbántottuk. Ő, mint igaz meghalt ér- tünk a nem igazakért. Azokért, akiknek csak régi, emberi i- gazságuk volt, amivel Isten nem fogadhat magához minket. Lu- ther Márton, Reformátorunkat akkor, amikor az örök élete felől nyugtalanzkodott, az vigasztalta, örvendeztette meg, hogy Isten a Krisztus igazságáért neki adta az örök életet. Ige: kövessed az igazságot. 2 Tim 2,22.

Minden nemzetben kedves öelötte, aki Őt féli és i- gazságot cselekszik. Csel 10,35.

Értelmet adott nekünk arra, hogy megismerjük az i- gazságot. 1 Jn 5,20.

Vallástétel: Az űr igaz, igazságot szerez. Zsolt 11,7

Tudja az űr az igazak útját. Zsolt 1,6

Imádság: Uram Istenem, vezess engem a te igazságodban. Zsolt 5,9

Istenem, mutasd meg nekem a Te utadat, hogy járha- sak a Te igazságodban. Zsolt 86,11

20. JÉZUS SZERETETRE HÍV

Mt 22,34-40. Jn 13,34-35. Lk 10,30-37.

Isten a választott népet, Izraelt kiszabadította az egyiptomi fogságból. A pusztán át az ígéret földjére vezette. A pusztai vándorlás során az űR szövetséget kötött népével. Ezt a szövetséget megpecsételte azzal, hogy 10 parancsolatot adott nekik, a Törvényt. Isten szeret minket. A parancsola- tait is szeretetből adta. Így kezdődik a Tízparancsolat: "En vagyok az űr, a te Istened." A parancsolataival Isten vezet bennünket. Oltalmaz, véd a veszélytől. Ha valamit tilt, azt csak azért teszi, mert tudja, hogy ártana nekünk. Szava által boldoggá akarja tenni életünket.

Jézus idejében a kegyes emberek nem elégedtek meg a Tízparancsolattal. Hozzá tettek 365 tilalmat. Mivel egy év- ben 365 nap van, így jutott minden napra egy tilalom. A ti- lalmak mellé 248 parancsot, rendelkezést tettek. Ez bizony 613 parancsot jelentett. Bizony ezek között nem volt könnyű 669

eligazodni. Volt aki attól félt, hogy nem ismerve a rendelkezéseket, megsérti Istent. Akadtak, akik kibúvókat kerestek. Próbálták úgy értelmezni a rendelkezéseket, hogy azokat könnyű legyen megtartani. Bőven voltak olyanok, akik afelett vitakoztak, hogy melyik parancsolat fontosabb. Amit minden körülmények között meg kell tartani.

Egy alkalommal Jézust egy írástudó, törvényt magyarázó ember kereste fel. Feltette neki a kérdést: - Mester, melyik parancsolat a legfontosabb valamennyi közül? Jézus kettős választ adott a kérdésre. Az első így szólt: "Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből". Ezt a parancsolatot jól ismerte az írástudó. Mert minden zsidó férfinak naponta kétszer el kellett ezt mondani. Jézus szavával megerősítette Isten törvényét. A második felelet így hangzott: "Szeresd felebarátodat, mint önmagadat." Erre a válaszra valószínűleg nem számított az írástudó. Az Istent szeretni kell, ezt minden kegyes ember tudta. Az emberek szeretetét nem tartották olyan fontosnak, mint az Isten szeretetét. János apostol egyik levelében ezt írta: "Szeressük Istent, mert Isten előbb szeretett minket. Aki azt állítja: Szeretem Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szerethetné?" Ezt a parancsot kaptuk tőle: Aki szereti Istent, szeresse testvérét is.

I. A szeretet mértéke. Jn 13, 34-35. /Felolvassuk./ Úgy kell szeretnünk egymást, ahogy Jézus szeretett minket. Miből állt Jézus szeretete? Jézus szeretetének kezdete az engedelmesség volt. Amikor menyeyi Atyja elküldte közénk, otthagya a menyeyt, Atyját, az angyalok karát. Levetette isteni dicsőségét. Olyan lett, mint mi emberek. Pál apostol egyik levelében így olvassuk: "Szolgai formát vett fel". A régi keleti világban a szolga a rabszolgát jelentette. Jézus avval, hogy emberré lett, kiszolgáltatta magát az embereknek. Amikor felnövekedett, megkezdte munkáját közöttünk. Megmutatta nekünk az Istent, aki szeretete őt és akit ő is szeretett. Megbízható módon beszélhetett Istenről, hiszen vele élt, jól ismerte őt. Jézus hívogatót az Istenhez. Bátorította azokat, akik attól féltek, hogy Isten valamennyi parancsát és rendelkezését nem tudják megtartani és ezért Isten kárhozatra veti őket. Megmutatta Jézus az örök életbe vezető utat. Mivel magára vállalta bűneinket, ezért meg kellett halnia. Miért tette ezt, hogy helyettünk vállalta bűneink büntetését, a halált? Azért, mert szeretett bennünket. Ő maga mondotta: "Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért." Jézus halálával mutatta meg, hogy barátainak tekint minket.

Próbáljuk a mi kicsinyke szeretetünket hozzá mérni Jézus nagy szeretetéhez! Tőle megtanulhatjuk, hogy Istenhez és embertársainkhoz a szeretet kapcsol minket.

II. A szeretet módja. Lukács 10, 30-37. /Felolvassuk./

Hazánkban többféle nemzetiség él együtt. Így van ez a világ sok országában. Így volt ez abban az országban, Izraelben is, ahol Jézus élt. Az ország többségét a zsidók alkották. A kisebb közösségekben élők samaritánusoknak neveztek, arról a tartományról, amelyikben éltek. A zsidók és samaritánusok nem szerették egymást. Kölcsönös volt köztük a gyűlölet, az állandó ellenségeskedés.

A Jeruzsálemből Jerikóba vezető kb. 27 km-es

úton, mely sziklás elhagyatott vidéken vezetett át, rablók áldozata lett egy zsidó ember. Ott feküdt az úton félholtan. Elhaladt mellette egy pap és egy levita-templomszolga - közbönsően. Abban a korban a papok és a leviták közismertek voltak szeretetlenségükről. Szolgálták, talán szerették is Istent, de az emberekkel nem sokat törődtek.

Arra haladt a zsidók szemében gyűlölt, félpogánynak tekintett samaritánus. Ugyanúgy elmehetett volna a bajbajutott mellett, mint a pap és a levita. Ki tudja milyen sebet kapott már a zsidóktól. Ő azonban nem erre gondolt. Nem számolt a kellemetlen következményekkel sem. Hiszen őt is leüthették volna, mint az úton fekvőt, amíg a beteg emberrel bajlódott. Nem az ember fajtajára nézett, nem a gyűlöletre gondolt, hanem, amint Jézus mondotta, "megszánta" a bajbajutott emberért. Elsősegélyben részesítette úgy, ahogy abban a korban szokás volt. A betegápolásért a fogadósnak 2 napi nap-számnak megfelelő összeget adott át. Aldozatot hozott az ismeretlen emberért. Talán abban a tudatban, hogy soha nem kapja vissza pénzét. A beteg ájultságában még ezt a kis szót sem tudta neki kimondani: Köszönöm! De ő nem is várt erre. Átélt a beteg helyzetét. Talán így gondolkodhatott: Ez velem is megtörténhetett volna! Megtette azt, amit Jézus mondott: Legyetek irgalmasok, mint ahogyan Atyátok is irgalmas!

KÖZÖS MEGBESZÉLÉS:

1. Milyen irgalmas cselekedetet, a szeretetnek milyen megnyilatkozását láttad, tapasztaltad életed során?
2. Milyen módon mutattad meg szeretetedet? /Miben voltál hasonló a samaritánushoz?/
3. Hogyan, mikor mulasztottad el a szeretet parancsa teljesítését? /Miben voltál hasonló a paphoz és a levitához?/
4. Ki az igazi Samaritánus? /A 455. énekünk 4. verse segít a választásban.

IGE:

Az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az Ő parancsolatait. 1 Jn 5,3

A szeretet Istentől van: mindaz, aki szeret, az Istentől született. 1 Jn 4,7.

VALLÁSTÉTTEL:

Mi láttuk és tanúságot teszünk róla, hogy az Atya elküldte Fiát, mint a világ Üdvözítőjét. Megismertük a szeretetet, mellyel Isten szeret bennünket.

1 Jn4,14.16

IMÁDSÁG:

Szeretlek, Uram, erősségem. Zsolt 18,2

21. JÉZUS MEGTART - BÜNT ÉS BETEGSEGET HORDOZÓT

Mk 2, 1-12 Mt 8, 1-4.

A mindig vidám és jókedvű Karcsi szomorúan, letörtten tért haza az iskolából. Édesanyja azonnal észrevette, hogy valami nincs rendjén. Faggatta: - Mi történt veled?

Bántott valaki? Nem sikerült a dolgozat, amire tegnap készültél? Mi bajod van? Karcsi nem felelt a kérdésekre. Pedig tudta jól, hogy mi az oka kedvetlenségének. Előző nap a kézilabda órán igen kimelegedett. Minden erejét összeszedve játszott. Be akart kerülni az iskola válogatott csapatába. A tanár többször megdicsérte játékát. Ez serkentette, hogy még nagyobb lendülettel küzdjön. Az edzés végén dőlt róla az izzadság. Jól tudta, hogy ilyenkor nem szabad hideg vizet inni. Mégis egyik pohár vizet itta a másik után. Jól esett. De később érezte, hogy fájni kezd a toroka. De ez már többször is előfordult vele, aztán elmúlt nyomtalanul. Most is erre számított. Abban a reményességben feküdt le este, hogy reggelre biztosan jobban lesz. Édesanyja, amikor reggel felébresztette, észrevette, hogy a torokja megfázott. Mennyire meglepette a hőmérőért. Láttá, hogy baj van. Nem kérdezett most már semmit. Telefonált a rendelőbe, hogy jöjjen ki az orvos. Ez a dolgok rendje: a beteghez orvost hívnak.

A sokféle betegséget régtől fogva így csoportosították: gyógyítható és gyógyíthatatlan betegség. A Biblia korában gyógyíthatatlan betegségek közé tartozott a lepra. Szörnyű betegség volt. Jól érzékelteti ezt a betegség régi magyar nevének már a hangzása is: bélpoklosság. Azt érezzük e szóból: valami a pokolból.

A lepra az embert az orr nyálkahártyáján át támadja meg. A kórokozó bacilusok ellepik a bőr mélyét és a belső szerveket. Apró daganatokat okoznak. Fekélyekkel telik meg a test. A leprásnak át kell élnie testi élete lassú felbomlását. Mind nehezebben lélegzik. Minden tagjában ellenállhatatlan viszketést érez. Haja kihullik. Lerohad a keze, lába. Néha 20 évig is eltart a betegség, mely tönkreteszi a beteg külsejét. A leprás fületlen, orratlan fejével megdöbbenő látvány.

Ma a fertőző betegeket külön e célra épített kórházba szállítják. Régen ilyenek nem voltak. A leprásnak kerülnie kellett az emberek társaságát. A pusztában vagy a városon kívül a szemétdombon kellett tartózkodnia. Néha csengőt akasztott a nyakába, hogy így figyelmeztesse a járókelőket. Ha egészséges ember közeledett feléje, akkor betakarta arcát s hangosan kiáltott: Tisztátalan vagyok!

I. Jézus hatalmasabb a betegségnél! Mt 8,1-4 /Felolvassuk./
1. Azok után, amit az előbb a lepráról hallottatok, joggal kérdezhetitek: hogyan merészkedett ez az ember Jézus közelébe? A leprás nem lehetett emberek közé! Elkülönítését szigorú szabályok írták elő. A leprások tisztában voltak helyzetük súlyosságával. A leprából való gyógyulást csodának tartották, mint a halálból való feltámadást. Ez a leprás mindennek tudatában odament Jézushoz. Mi adhatta neki a bátorságot?

/A gyermekeket vonjuk be a közös gondolkodásba. Irjuk le a válaszukat azért, hogy össze tudjuk foglalni, amit mondtak. A válaszokból jelzést kaphatunk afelől is, hogy isteni vagy emberi oldalról közelítik meg az eseményt./
A hallott igéből megállapíthatjuk, hogy a leprás tudta kivel áll szemben. Ki felé közeledik Jézust Uramnak szólította. Térdre esett előtte. Ez a hódolatnak, tiszteletnek volt a jele. Szava alázatos imádság. Jól ismerte helyzetét és számolt Jézus hatalmával.

2. Jézus kinyújtotta a kezét a leprás felé. meg-

érintette. Ez mutatja, hogy nem félt a betegségtől. Közösségébe fogadta a kitaszított embert! Ami: mond, az azonnal megtörténik. Hatalma van!

3. Üzenet: Isten választott népe a Messiás. a Szabadító várásának reményességében élt. Azt vallották, hogy a messiási korszakban megszűnik a lepra. A nép felfogása szerint a lepra gyógyulása csak isteni beavatkozásra történhet meg. A gyógyulás azt hirdette: Jézus az Istentől megígért Szabadító, Megtartó.

II. Van a lepránál súlyosabb betegség is! Mk 2, 1-12 /Felolvassuk.

1. Mire képes a szeretet és a hit. Amikor híre ment annak, hogy Jézusnak hatalma van a betegség fölött, egy magatehetetlen békés embert négy társa hordágyra tett és odavitt. Ahogy Jézus volt. Segíteni akartak a békésnek, ahogy a samaritánus segített az út szélén fekvő betegen. A szeretetből fakadó jó szándékuk akadályokba ütközött. Nem tudtak a sok ember miatt bejutni a házba. De a hit találékony! Izraelben lapos tetejű házak voltak. A tetőre lépcső vezetett fel. Felvitték a beteget a tetőre, azt kibontották és kötélrel leeresztették a békésnek. Találékonyssággal ma is Jézushoz vezethetjük azt, akit szeretünk, akin segíteni akarunk.

2. Az emberek a betegséget látták és talán a beteget sajnálták. Jézus nem ezt tette! Felolvassuk az 5. verset. Mit látott Jézus? Hogy szólt Jézus a beteghez? Ez azt bizonyítja, hogy Jézus nem a külső nyomorúságra nézett. Belátott az ember szívébe. Tudta, hogy először a nagyobb betegséget kell meggyógyítani. A békésnek elszakította a beteget az emberek-től. A békésnek Istentől választotta el a békésnek. Aki nincs Isten közelében, arra kárhozzát vár. Jézust azért küldte közeink Isten, hogy a kárhozzától megszabadítson bennünket. Ezért bocsátotta meg a beteget békésnek.

3. Azt a betegséget, amely örök halálra juttatja az embert, a Biblia békésnek nevezi. Amint a testi betegségeknek, úgy a lelki betegségeknek is vannak tünetei. A testben jelentkező bajt sok esetben jelzi a láz. Ez jó, mert figyelmeztet arra, hogy szembe kell szállni a betegséggel. A békésnek minden ember életében ott van. Sokszor kevés a látható tünete. A baj annál veszedelmesebb, minél kevésbé veszi észre az ember. A fontos az, hogy Jézus látja a bajt. Ő meggyógyítja a békésnek miatt beteg lelkünket. Gyógyítása abból áll, hogy megbocsátja békésnek. Kiszabadít abból a rabságból, amit a békésnek jelent. A földkő felé mentő övet dobnak. Ha belekapaszkodik, akkor meg lehet menteni. Aki Jézustól hittel elfogadja békésnek bocsánatát, az örök életet nyer. A békésnek bocsánatát az igében és az Órvadásrában kapjuk. Luther Márton így tanít a Kátéban: "Ahol békésnek bocsánat van, ott élet és üdvösség is van."

IGE: Én az ÚR, vagyok a te gyógyítód. 2 Móz 17,26.

Boldog ember az, akinek az Úr nem rója fel békésnek

Zsolt 32,2

VALLÁSTÉTEL: Te vagy az oltalmam, megóvsz a bajtól, körülveszel a menekülés örömeivel. Zsolt 32,7.
Hozzád kiáltottam és Te meggyógyítottál engem!

Zsolt 30,3

IMÁDSÁG: Aldjad én lelkem az Urat
és egész bensőm az Ő szent nevét.
Aldjad én lelkem az Urat.

és ne feledd el, mennyi jót tett veled
Ő megbocsátja minden bűnödöt
meggyógyítja minden betegségedet,
szeretettel és irgalommal koronáz meg.

Zsolt. 103,1-4.

Ferenczy Zoltán

APRILY LAJOS

KERÉS AZ ÖREGSÉGHEZ

Öregség, bölcs fegyelmezője vérnek,
taníts meg, hogy Csendemhez csendben érjek

Ne ingerelj panaszra vagy haragra,
hangoskodóbból halkíts hallgatagra.

Ne legyek csacska fecskéhez hasonló,
ritkán hallassam hangom, mint a holló.

A közlékenység kútját tömd be bennem,
a karthauzi legyek a cella-csendben.

Csak bukdácsoló patakok csevegnek
folyók a torkolatnál csendesednek.

Ments meg zuhatag-szájú emberektől,
könyvekbe plántált szó-rengetegektől.

Csak gyökeres szót adj. S közel a véghez
egy pátosztalan, kurta szó elég lesz,

a túlsó partot látó révülésben
a "Készen vagy?"-ra ezt felelni: - Készen..

Nem könnyű a megadott textus /Jn 6,1-15/ alapján a témáról beszélni! A jánosi ige mondanivalója nem abban csúszosodik ki, hogy Jézus kenyeret ad az éhezőknek, hanem, hogy a messiási jelt nem ismerik fel a Jézust hallgató zsidók /Jn 6,26-27./ Szinte választani kell, hogy a témáról vagy a textusról beszéljünk a gyerekeknek. Ha a téma szó szerinti értelménél maradunk, akkor az ige csak szemléltető történet lehet arról, hogy Jézusnak nem mindegy, hogy az övéinek van-e mit ennie.

Emberként együttérez a sokasággal és ezért a. enniük csodálatos módon. Ez a mondanivaló a párhuzamos helyeken - a szinoptikus evangéliumokban - hangsúlyosabb. Ott szó van arról, hogy Jézus szánakozik a sokaságon, nem akarja, hogy kidőljenek az úton. Ennek ellenére a szinoptikusoknál is középpontban áll, hogy Jézus tanít, Isten üzenetét mondja és ezzel akar segíteni a népen. Hiba lenne tehát, ha Jézust mint gondviselőt állítanánk be a tanításban. Jézus sokkal többet akar adni, mint a kenyér, Ő az Élet Kenyerét akarja adni. Emellett nem feledkezik meg róla, hogy testi dolgokra is szükségünk van, de a kenyérsoda éppen nem a testi, hanem a "lelki inség" miatt történt.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve a tanítás mondanivalóját a következőképpen foglalom össze: Jézus megelegíti testi javakkal, mert van hatalma hozzá - mégsem ezért keressük Őt.

1. A Messiás ad kenyeret a pusztában!

Gyermekek! Tudjátok-e, hogy honnan van a kenyér az asztalotokon otthon? Amikor nagymama és nagyapa gyerekek voltak, akkor még nem boltban vették a kenyeret, hanem minden család maga sütötte meg otthon a kemencében. Tudjátok miből készül a kenyér? Soroljuk fel, hogy mi kell hozzá! /felsorolás/ Ha ezek nincsenek, akkor kenyér sincs. Ugye nagyon hiányozna a kenyér, ha nem volna! Talán nem is tudnánk élni nélküle.

A Bibliában olvashatunk egy történetet Izráelről, Isten választott népéről, hogy amikor a pusztában vándoroltak, nem volt mit enniük. Elfogyott a kenyérük és másikat nem tudtak sütni maguknak, mert nem volt miből. Akkor Istent hívták segítségül és Ő mennyei kenyeret, mannát adott nekik enni, hogy éhen ne haljanak. Szerencsésen el is jutottak vándorlásuk céljához, mert Isten megtartotta őket az inségben, kenyeret adott nekik a pusztában. Erre a csodálatos eseményre emlékezve gondolták a zsidók, hogy ha majd eljön a Messiás, Ő is mint Isten, kenyeret ad. Felolvasok most nektek egy történetet, ti pedig találjátok ki, hogy szerepel-e ebben a

Messiás, és ha igen, akkor ki ő? /Jn 6, 1-15. fölolvása/
- Ugye Jézus az! Ő ad kenyeret a népnek, amikor nincs mit enniük. Jézus olyan /nagy/ csodát tett, mint Isten! Ő a Messiás!

2. Milyenek ismerjük meg Jézust ebből a történetből?

a/ Nem mindegy Jézusnak, hogy van-e mit enni!

Ugye voltatok már nagyon éhesek? Milyen jólesett akkor, hogy édesanya odatette elétek az asztalra a kenyeret és hozzá amit szerettek. Miért tette ezt? Azért, mert megérdemeltétek? Vagy talán azért, mert fizettetek érte? Nem. Szeretből tette oda. Jézus is így tett azokkal, akik őt hallgatták. Enni adott sok embernek, pedig senki sem fizetett közülük érte. Ebből megtudjuk, hogy Jézus szeret minket, figyel ránk és észreveszi, ha valamire szükségünk van.

b/ Jézus megteheti...

Azt is megtudjuk ebből a történetből, hogy Jézus nemcsak figyel ránk, hanem hatalma is van segíteni. Ő a Messiás, Isten Fia, akinek olyan hatalma van, mint Istennek. Akik rászorulnak, kérhetik és várhatják a segítségét, mert ő tudja, hogy mire van szükségünk. Ezért nem kell kétségbeesni, ha valami hiányzik az életünkben, mert Jézus meg tudja adni. Nekünk itt Magyarországon van kenyerünk. De tudjátok biztosan, hogy vannak olyan földrészek a világon, ahol az embereknek nincs mit enniük. Meg tudnátok mondani, hogy hol vannak ezek? Igen, Ázsiában és Afrikában. /Ha van, néhány képet lehet mutatni a gazdaságilag elmaradott országok éhezőiről./ Vajon miért nincs ennivalójuk ezeknek az embereknek? Miért éheznek? Miért nem ad Jézus nekik is enni, ha szereti őket?

Tudjátok, hogy vannak olyan országok, ahol gazdagok az emberek és sok ennivaló van. /Néhány ideillő képet lehet mutatni./ Jézus tudja, hogy nem az a baj a földön, hogy nincs elég kenyér, hanem az, hogy az egyik embernek sok van, a másiknak pedig semmi sincs. Ez pedig a bűn miatt van. Minden ember bűnös és hiába adna Jézus sok kenyeret, az emberek mégis irigyek és gonoszak maradnának. Ő nem azért jött, hogy az emberek jóllakjanak és utána ugyanúgy tegyék a rosszat, hanem azért, hogy bennünk, a szívünkben változzon meg valami. Hogy ne a gonoszság és az irigység uralkodjon rajtunk. Mert nemcsak testi ínség van, hanem lelki is! A testi ínség a lelki ínség következménye. A lelki ínség az, hogy a bűn uralkodik rajtunk és ettől szenvedünk és másoknak is szenvedést okozunk. Jézus azért jött, hogy segítsen rajtunk.

3. Nem a kenyér miatt keressük Jézust

Miért is adta Jézus a kenyeret a sokaságnak? Mire akarta őket emlékeztetni ezzel a csodával? Arra, hogy ő a Messiás. Hogy ismerjék fel és úgy hallgassák őt, mint Isten megígért Szabadítóját, aki megváltja népét bűneiből. Ő adott kenyeret, de ennél még többet is adott. Életét adta, hogy mi Isten gyermekei lehessünk.

Ismertek-e még olyan történetet az evangéliumokból, ahol Jézus kenyeret ad tanítványainak? Igen, az úrvacsora tör-

ténete. Jézus ott azt mondja a kenyérre: "ez az én testem". Vajon miért mondja ezt? Azért, hogy megtudjuk, Jézusra ugyanúgy szükségünk van, mint a kenyérre. Az életünk függ tőle! Miért? Azért, mert Ő a Megváltó, akit Isten azért küldött, hogy bűneinkért szenvedjen és meghaljon a kereszten... Ő, a- kinek hatalma volt kenyeret adni, hatalma volt bűneinket is megbocsátani, azokért engesztelést szerezni. Ha hisszük, hogy megbocsáttattak a bűneink, ha úgy hallgatjuk Jézust mint Messiást, akkor még a kenyércsodánál is nagyobb csoda történik. A szívünkben történik ez a csoda! Vége lesz a bűn ínségének és megtanuljuk szeretni újra Istent és embertársainkat. Így tart meg Jézus az ínségben.

71.v. 565. ének

23. JÉZUS MEGTART A HALÁLBAN

/Lk 7,11-17./

Témánk feldolgozásánál abból kell kiindulni, hogy a halál nem természetes dolog, nem Isten akarata, hanem az Istentől elszakadt ember bűnének büntetése /I.Kor 15,56./ Jézus megtöri a halál erejét. Mivel Jézus nevére kereszteltettünk, ezért Krisztussal együtt eltemettettünk a keresztség által a halálba, s Vele együtt új életre keltünk.

1. A bűnről és végső következményéről

Gyermekek! Mi történik azzal, aki rosszat tesz? Mondjuk, apu vagy anyu megtilt valamit nektek és ti mégis azt teszitek, amit nem szabad. Mi következik utána? Valamilyen büntetés.

Miért szoktak a szüleitek megtiltani dolgokat? /A beszélgetésnek abba az irányba kellene mennie, hogy a szülők szeretetből tiltanak, hogy bajba ne kerüljünk. Féltenek minket, ezért ha szeretjük őket, engedelmeskedünk nekik./

Isten is megtiltott az embereknek valamit régen, amikor még mindenki boldogan élt, mert nem volt bűn a világon. Akkor az emberek még nem félték Istentől, beszélgettek vele, ismerték őt és bizonyosak voltak benne, hogy Isten mindent megad nekik, amire szükségük van.

Isten megtiltott valamit az embernek. Nem engedte, hogy olyan legyen, mint az Isten, a jó és a rossz tudója. Látszólag Istennek semmi oka nem volt, hogy ezt megtiltsa, ő tudta, hogy miért teszi.

Az emberek azonban nem szerették annyira Istent és nem bíztak benne annyira, hogy hallgassanak rá. Ez bűn volt. Megszegték Isten parancsát. Bűnük következménye az lett, hogy meg kellett halniuk. Addig az embereknek nem kellett meghalniuk, amíg bíztak Istenben és szerették őt. Amint ennek vége lett, a halál úrrá lett rajtuk. Azóta minden kisfiú és kislány úgy születik, hogy nem szereti Istent és nem bízik benne. Az első emberek bűne a szívünkbe íródott. Képzelték el egy szép piros almát! Kívülről kívánatosnak látszik, de belül megtámadta valami betegség és megrothadt. Élvezhetetlen, semmirevaló lett. Kívülről szép, de belül romlott, és pusztulásra van ítélve. Ilyenek vagyunk mi emberek is. Kívülről talán szépeknek, okosoknak, egészségeseknek látszunk, de belül egy halálos betegség, a bűn van bennünk. Ezért végső sor-

sunk nekünk is a halál, a pusztulás.

Ezen nem lehet változtatni! Nem tudunk megjavulni. Ki látott már olyat, hogy a rothadt almából egészséges alma lett volna? Mivel belül a szívünk mélyén mi is romlottak vagyunk, végünk van. Isten igazságos büntetése ér el minket, amikor meg kell halnunk. Sőt! A halál csak a büntetés kezdete, mert Isten a halál után is felelősségre vonhat bennünket gonoszságunkért.

2. Halál ellen nincs orvosság?

Voltatok-e már temetésen? Milyen az? Mesélje el valaki, aki már látott ilyet! Miről prédikált ott a lelkész? Ki volt az akit eltemettek? Miért sírtak az emberek?

A temetés szomorú dolog, fájdalmas megválni szereteteinktől! Különösen nagy fájdalom, ha valaki fiatalon hal meg.

Most jól figyeljete, mert egy olyan történetet olvasok fel a Bibliából, ami egy temetésről szól. És ennek a temetésnek a végén mégis mindenki örült! /Lk 7,11-17. fölolvassáa/

Beszélgessünk erről a történetről! Ki is halt meg? Miért voltak szomorúak az emberek? Ki volt a legszomorúbb? Ki vigasztalta őt? Hogyan fordult öröme a szomorúságuk?

Mit tudunk meg Jézusról ebből a történetből? Milyenek ismerjük meg őt? A történet szerint Jézusnak van hatalma Isten ítéletét elfordítani rólunk! Jézus is meghalt, mint a többi ember? Hogyan tud akkor rajtunk segíteni? /Mert feltámadott.../ Miért támadott fel? /Büntelenül halt meg - "a halál fullánkja a bűn"/ Mi is föltámadunk-e, mint a naini ifjú? Talán Jézus segíthetne rajtunk...?

3. Meg vagyunk keresztelve

Gyermekek! Jézus már segített rajtunk! Talán még nem tudjátok, de ő azért jött, hogy a mi büntetésünket magára vállalja. Azért szenvedett és halt meg a kereszten. Az ő szenvedéséért és mert helyettünk halt meg, Isten megbocsátotta bűnünket. Megkereszteltek minket az ő nevére! Ez azt jelenti, hogy Jézus elszenvedte bűneink büntetését, a halált is. Azért halt meg, hogy mi éljünk. Nem úgy néz ránk, mint bűnösökre - pedig ismeri a szívünket, érzéseinket, gondolatainkat - hanem úgy, mint szeretett gyermekeire, a Krisztusért. Megbocsátotta nekünk, hogy nem szeretjük őt és nem bízunk benne. Akinek megbocsátottak, annak olyan, mintha nem is volna bűne. Ha pedig nincs bűnünk, akkor Isten a büntetést is feloldja rajtunk és mi is feltámadunk Jézussal, Jézus által. Jézus az, aki megtart bennünket a halálban, mert őerte Isten megbocsátotta bűnünket. A következő bibliaórán arról beszél nektek, hogy mennyit fáradt és szenvedett Jézus azért, hogy Isten megbocsásson nekünk.

/Jn 18-19./

János evangéliumában Jézus mindvégig az Atya akaratának beteljesítője. Nem a körülmények, nem a véletlen vezetik őt arra az útra amin jár, hanem az engedelmesség. Isten akarata a világ üdvössége az Ő ártatlan Bárányának áldozata révén, aki hordozza a világ bűneit. Mint az evangélium többi részében, a szenvedéstörténetben is ezt az alapszemléletet érvényesíti János. Jézus min. ent értünk tett. Értünk szenvedett és halt meg. Önként alávetve magát az Atya akaratának, amely az Ő halálát és a mi üdvösségünket jelentette.

Jézus Krisztus azért jött, hogy értünk szenvedjen és haljon meg a kereszten. Altala lett örök életünk.

1. Jézus méltatlanul szenved

Gyerekek! Ugye nagyon rossz az, ha igazságtalanul büntetnek meg valakit? Történt már ilyen veletek? Nem érdemelték meg a büntetést, de tévedésből, vagy a pajtásotok hazugsága miatt mégis titeket büntettek meg... Történt ilyen?

Sokat hallottatok már Jézusról! Egy kicsit meg is ismertétek őt az eddigi bibliaórákon. Tudjátok, hogy mindenkinek jó volt, mindenkit szeretett, sokakon segített. Megszereztétek őt?

Arról is beszéltem nektek, hogy Jézusnak nem volt bűne. Ő szerette Istent és bízott benne. A mai történet ezért egy kicsit furcsa lesz először nektek, mert ez a történet arról szól, hogy Jézusnak mindezek ellenére mégis sokat kellett szenvednie és végül meg kellett halnia. Nem érdemelte, hogy Isten megbüntesse, és mégis...

Biztosan emlékeztek, hogy a múlt órán arról volt szó, hogy aki bűnös, aki nem szereti Istent és nem bízik benne, annak meg kell halnia. Jézus büntelen volt és mégis meghalt. Halála előtt pedig sokat kellett szenvednie az emberek gonoszságától.

Most elmondom nektek Jézus szenvedésének történetét. Jól figyeljete, mert utána kérdezlek titeket./A biblia-körvezető saját szavaival elmondja a szenvedéstörténetet a jánosi igék alapján. Igyekszik kiemelni Jézus elfogatását és a Pilátus előtti kihallgatást, ahol Jézus hatalmára történik utalás, amit Ő mégsem használ föl a saját érdekében. Ha kép, dia, vagy flanel áll rendelkezésre ezzel szemléletesebb lehet tenni az előadást./

Ki viselkedett helyesen és ki helytelenül ebben a történetben? Kik voltak nagyon gonoszok? Kik voltak kegyetlenek? Jézus tanítványai hogyan viselkedtek? Kik érdemelnének szerintetek büntetést? Kik hazudtak és ki mondott igazat? /A kérdések megválaszolására után/

Mégis Jézusra zúdult minden gonoszság és övé lett a büntetés is. Nagyon egyedül volt!

Senki sem szerette őt, pedig Ő mindenkit szeretett. Senki sem segített rajta, pedig Ő sokakon segített.

Vajon ki segíthetett volna rajta? /Isten/ Miért nem tette? /Nem akarta/ Jézus sok csodát is tett! Nem segíthetett volna magán is valamilyen csodával? Miért? /Mert engedelmes volt az Atyának/

2. Jézus Isten akaratából szenved

Ha ez így van, akkor Jézus Isten akaratából szenved! Honnan tudhatjuk ezt? /Utalás a szenvedéstörténet már a fentiekben említett két szakaszára/

Miért akarja Isten, hogy az ő egyetlen Fia ilyen sokat szenvedjen és végül meghaljon a kereszten? Azért, mert nem akar minket büntetni. Mi vagyunk a bűnösök - mi emberek. Mi érdemeljük meg a büntetést, de Isten annyira szeretett minket, hogy bűneink büntetését Fiára rakta.

Annyira szeretett, hogy Fiát, Jézust küldte, hogy szenvedjen a mi bűnünkért. Ő magára vállalja a mi büntetésünket és így ment meg minket az ítélettől. Azért akarja Isten, hogy Jézus szenvedjen, mert mi bűnösök vagyunk és ha ő nem ment meg minket, akkor elvesztünk. Nincs más mód arra, hogy megmentsen minket Isten, csak ha Jézus elszenvedi helyettünk a büntetést.

Isten csodálatos terve ér célhoz, amikor Jézus meghal a kereszten. Meg vagyunk mentve az ítélettől - Isten nem haragszik többé senkire. Sem a gyerekekre, sem a felnőttekre, egyetlen bűnösre sem, mert Jézusért megbocsátott.

3. "Elvégeztetett"

Ez a szó - Jézus utolsó szava a kereszten - azt jelenti, hogy ő megmentett minden embert. Megváltott minket és Isten szeretetében vagyunk. Tudjátok, hogy a Római Birodalomban - amiben Jézus is élt - voltak olyan emberek, akiket rabszolgának adtak el. Tudnátok valamit mondani arról, hogy a rabszolgáknak milyen sorsuk volt?

A rabszolgák csak egyféleképpen szabadulhattak meg; ha valaki megváltotta őket. Egy bizonyos összegű ezüst vagy aranypénzért visszanyerhették szabadságukat.

Amikor az emberek elszakadtak Istentől - emlékeztek ugye - amikor nem szerették őt és nem bíztak benne többé, akkor a bűn rabszolgái lettek. Hiába igyekeztek egyesek, hogy megjavuljanak a "rossz almából" nem lesz "jó alma" soha - ahogy múlt órán is mondtam.

Jézus Krisztus azért jött, hogy megváltsa az embereket. Nem ezüstön és nem aranyon, hanem az ő drága vérével, amit a kereszten kiontott értünk. Ő ott, az irántunk érzett szeretetből mindent megtett azért, hogy többé ne a bűn rabszolgái, hanem Isten szeretett gyermekei lehessünk.

Most, hogy Isten gyermekei lehetünk, bízunk benne és szeressük őt, mert Jézusban megmutatta, hogy ő is szeret és visszafogadott minket.

Ne felejtsük el soha, hogy Isten szeret minket! Ő érte Isten szeretetében vagyunk, üdvösségünk van! Isten gyermekei vagyunk, mert ő úgy szeretete a világot, hogy egyszerűen fiát adta, hogy valaki hisz őbenne, el ne vesszen, ha-

Zólyomi Mátyás

MIKOR SZABADÍTASZ MEG MINKET URUNK?

Zsoltár Haitiből

/Ézt a Zsoltárt 2700 kereszttyén recitálta egy istentiszteleten, amelyet a kormány egyre növekvő elnyomása ellen tiltakozásul tartottak. Remény van arra, hogy Isten meghallgatta e népnek könyörgését, mert a diktátor elhagyta az országot./

Mennyei Atyánk, Úr Isten, aki egyedül ŪR vagy, Ura az életnek, halld meg halálba süllyedő néped kiáltását. Életnek Ura, mi mindannyian Ūrnak vallunk Téged, harcunk egyetlen vezérének, mert mi az életünk megszabadításáért harcolunk.

Urunk, te teremtettél mindent. Szép hazánkat is kezeid formálták, s Te ajándékoztad azt népednek. Te teremtetted a zöldellő fákat, a hegyeket és folyókat, amelyek életet adnak a zöldellő füveknek és fáknak. A hegyek és folyók ékesítik hazánkat, ezért gyermekeid örvendezve, vidgva és táncolva magasztalnak Téged, s nevednek dicsőséget mondanak.

Urunk, emlékezzél, mennyi szeretettel teremtetted a Te világodat. Urunk, tekints reánk. Lásd meg Urunk, hogy azok, akik hatalmukkal visszaélnék és fegyvereikben bizakodnak, hogyan rombolják és pusztítják azt a földet, amelyet Te életteréként adtál gyermekeidnek. Elrabolják természeti kincseinket, nem hagynak nekünk semmit. Ők vigadoznak, amíg mi sírunk és fogainkat csikorgatjuk.

Urunk, szabadíts meg mindket a gonoszok torkából. Ők naponta ajkukra veszik szent nevedet, de tetteik a sötétség fedelmének cselekedetei. Hízalgó szavaikat meghazudtolják gonosz cselekedeteik. Elnomnak minket és a félelem igáját rakják a nyakunkba. Törnek, zúznak és pusztítanak.

Uram. Te azért adtad számát, hogy beszéljek, Ők azonban erőszakkal kényszerítenek hallgatásra.

Uram, munkás kezekkel ajándékoztál meg, Ők vérrel borítják be azt a földet, amit én szeretnék megművelni.

Testvéri kézfogásra nyújtom kezemet, Ők meg azzal fenyegetnek: "kötéllal kötjük gúzsba kezeidet."

Uram, Te lelket adtál nekem, hogy szívemet és szeretetemet megosszam másokkal, Ők pedig eltaszítanak maguktól engem.

Hazugságot szólnak éjjel és nappal, s nyelvünk az ínyünkhöz tapad és már védekezni sem tudunk.

A szenvedés szívemben a szeretetet gyűlöletté változtatta.

Urunk, egyedül maradtunk, Testvér nélkül, vigasztalanul.

Urunk, Te vagy egyetlen vigasztalónk és Szabadítónk.
Urunk, szabadíts meg minket.

/Auftrag. 20. évf. 1986. 4.26. lap/

Ford.: Dr. Nagy István

Az Igehirdető műhelye

Advent 1. vasárnapja

Lk 4,14-21

A textushoz

A 14. és 15. vers nemcsak textusunkat vezeti be, hanem egy hosszabb szakasznak a nyitánya. Azé, amely Jézus működésének első galileai szakaszát írja le.

Fontos esemény történik itt: Jézus megkezdi szolgálatát /v.ö. Pröhle, Lukács ev. 85.o./. A Lélek vezette őt a pusztába /4,1/, és a kísértés legyőzése után a Lélek erejével tér vissza, hogy Isten országa evangéliumát hirdesse.

Fontos a helyszín is. A megszokott, régi környezetben, a zsinagógában hangzik az új üzenet./Ami hangzik, az is Isten "rég" igéje Izráel számára, csak az a kérdés, hogy Izráel most meg tudja-e hallani?!/ A Cselekedetek könyve szerint Pál is így végzi szolgálatát; a "zsinagógához" fordul először, csak amikor az kiveti őt és az üzenetet, akkor fordul a pogányok felé.

16-17.v. - A zsinagógai istentisztelet Jézus korában a Sómával és a nagy könyörgő imádsággal kezdődött. A meghatározott tóraszakasz felolvasását imádságok és áldásmondások ölelték körül. Majd a tóraszakaszhoz illő - de szabadon választott - prófétai lekió következt, amelyhez egy-két önként jelentkező fűzött tanítást, magyarázatot. /A héber szöveget arameire fordították a lekiónál./ Csel 13,15-ben olvashatunk egy zsinagógai istentiszteleten történetekről. Jézus, a szokás szerint, felállással jelzi, hogy olvasni akarja a lekiót; majd a felolvasás után, ez is így volt szokásban, leül a tanításhoz. Jézus a Lélek erejével van itt, tehát nem lehet véletlen az, hogy az Ézsaiás-tekercset kapja, s az sem, hogy 61, 1-2 -t olvassa fel.

18-19.v. Az ótestamentumi szakasz a LXX alapján szabadon idézett, és hozzá van kapcsolva Ézs 58,6 is. Jézus arról tesz vallást, hogy ő az ÚR Lelkével felkent, tehát a Messiás = Krisztus. Ézsaiásnál arról van szó, hogy a közelgő üdvkorról hírt adó üzenetet az "ÚR kedves esztendejének" meghirdetése foglalja össze. Ez utalás az - Izráelben egyébként teljesen soha be nem tartott - "örömnép év"-re /3 Móz 25,13/, amelyet Isten minden 50. évre rendelt el, amikor "mindenkinek újra birtokához kellett jutnia."

21. v. Jézus a "beteljesedett" szóval foglalja össze üzenetének lényegét /hogy ez mennyire más mint amit Keresztelő János és a nép várt, arra nézve ld. Pröhle, 86.o./. Őbenne teljesedett be, amiről Ézsaiás prófétált. Hallgatói fellelkessednek a hír hallatán. /22.v./, de ez a lelkesedésük még nem a hit válasza Jézus szavára /v.ö. 28-30.v./. Jézus személye kerül a középpontba itt, mert "koincidencia áll fenn a híradás és a hírt hozó között..., miközben ő jön, jön min-

den, aminek jönnie kell... Az ő igehirdetése az a harsonazengés, amellyel az Úr esztendeje /18kk/ nemcsak hírvöl adatik, hanem amellyel be is köszönt." /K.Barth/

/Javaslom, hogy Pröhle K. kommentárja mellett olvassuk el Józsa M. előkészítőjét, LP 1978/638 kk, valamint Reveházi L. Advent homiletikuma c. írását, LP 1976/673 kk./

A textus értelmezése és a prédikáció irányvétele szempontjából a döntő kérdés az, hogy mit jelent

Jézus szavai között a "ma".

A 4,21-ben kimondott "ma" Jézus fellépésének és működésének idejét jelzi. Ez egyszeri és megismételhetetlen, és már a következő generáció számára is történelem. "Lukács tudatosan úgy fogja fel a 'má'-t mint múltat, és ennek a történelmi távlatnak az alapján formálja a képét Jézus egész útjáról" /Conzelmann/

Jézus az idők teljességében jelent meg, de nem jelent meg benne a legvégső idő. Ótána az egyház időszaka következik, mint ahogyan Izráel ideje előzte meg. Az általa meghirdetett "ma" az idők, az üdvtörténet közepe, választó esemény Isten régi és új népe között. "Jövetelével beteljesedik az, amit az írás jövendőlt, ugyanakkor az ő jelenlétében, életében az eljövendő üdvör képe rajzolódik ki." /Conzelmann/ Lukács ezzel az üdvtörténeti szemlélettel és annak érvényesítésével oldja meg azt a problémát, amelyet Jézus közelre várt visszatérésének késése jelentett.

Ezek után fontos kérdés az, hogy az akkori "má"-nak mi a jelentősége a későbbi egyház számára, a mi számunkra. A Jézus által meghirdetett "kedves esztendő" beteljesedés ismét ígért a számunkra. A "már és még nem" feszültségében élő egyház örök jelene mint egy viadukt feszül az idők közepe és a remélt teljesség - vagyis az első és második ádvnt - között. E reménységben élve minden új esztendő, minden új egyházi év "kedves esztendő", az Uré. Az örök jelenben megállni az segít tehát, hogy tudjuk honnan jövünk és hová megyünk.

Az egyház szolgálatának döntő eleme, hogy Jézus üzenetéről a benne beteljesedett "má"-val kapcsolatban hírt adjon. Újra és újra arra kell emlékeztetni, amit ő tett és mondott az idők teljességében. Hiszen Jézus "kettős értelemben is jelenvaló: egyrészt mint élő Úr a mennyben, másrészt mint az az egykori abban a képben, amely a róla szóló tradícióban áll előttünk." /Conzelmann/

A 21.v. további átgondolását és üzenetté formálását segíti E. Schweizer gondolatmenete /Gottesdienst praxis, I.4. Serie A, 32-33./, amelyet itt ismertetek. - A történet folytatása törést mutat /4,28-30.31./ A szokás-kegyesség még nem garantálja az élő, ma megszólaló Isten szavának meghallását. A "ma" itt azt fejezi ki, hogy az írás ezen a meghatározott napon, egy történetileg rögzíthető időpontban beteljesedett; de nem egyszerűen úgy, ahogyan Mk 1,15-ben van szó róla. Ez a lukácsi üzenet vajon azt jelenti-e a mi számunkra, hogy nekünk elegendő lenne értesülnünk arról a tényről, hogy ott és akkor "beteljesedett mindez"? Elegendő az, hogy ha erről megbízhatóan /Lk 1,3k/ hírt ad nekünk valaki? Az mindenesetre biztos Lukács számára, hogy a Jézus-történet /születésétől feltámadásáig ill. mennybemeneteléig/ nélkül

nincs keresztyén hit. De textusunk 21. versében ezt mondja: "beteljesedett fületek hallatára." Ez Lukács szerint tehát azt jelenti, Hogy Istennek ótestamentumi ígéreteket beteljesítő jelenléte Jézusban csak annak lesz üdvösségére, aki ezt az üzenetet hallhatja és meghallja! A Zákeus-történetben /19,9/ felhangzó "ma" /t.i."... lett üdvössége ennek a háznak" / sem egyszerűen azt a tényrt rögzíti, hogy Jézus személyében jelen van az üdvösség Jerikóban, hanem "annak a háznak" címezve hargzik Jézus szava, amely az irgalommal feléje forduló Jézust befogadta! Ez párhuzamban áll Csel 13,26-tal is: az üdvösség ígéje nekünk küldetett. Üdvösség csak Jézusban van!, de úgy, hogy ez a név hirdettetett nekünk /Csel 4,12/. Így textusunk egyrészt vigasztaló ígéret az "extra nos" üdvösségről, amely nem bennünk, nem is megtérésünkön alapul; másrészt textusunk sürgető felhívás arra, hogy a jelenvaló és megszólaló Jézus üzenetét meghalljuk és az életünkben valósággá váljék - fejezi be E. Schweizer a gondolatmentét.

Advent 1. vasárnapjának üzenetét

Agendánk így foglalja össze: Az új kezdet, megtérésre hívó szó! A fentebb mondtak ebbe az irányba terelik gondolatainkat. Mi az "újságot" legtöbbször csak úgy tudjuk elképzelni, ha valami formálisan, külső szempontok szerint kezdődik újonnan. Az új egyházi év nem automatikusan új kezdet! Ahhoz más kell, több kell. Mégpedig az, hogy meghalljuk, életünk alapjává tegyük, amit Jézus "ma" mond. Prédikációnk központi üzenete lehet a 137. ének első sora: "Jer, tárjunk ajtót még ma a mind!"

1. Advent Jézus eljövételére irányítja tekintetünket, most arra az eljövételére, amely közel 2000 évvel ezelőtt történt. Arra nézünk először, ami az idők teljességében a próféciákból megvalósult őbenne és általa. Az evangélium tartalma nem mesét mondta, akik az evangéliumot írták, hanem gondosan utánajárva pontos ismereteket szereztek arról, ami történt. És ami karácsony és mennybemenetel között történt, az az, amiről itt is hallunk: Jézus hirdette az Úr kedves esztendejét.

2. Jézus szavának ma is ereje és éppen ezért hitele van. Isten ígéje ma is hatékony. Amikor róla szólunk, ő szólít meg, s ahol őreá figyelnek ma emberek, ott ma is jelen van, szól és cselekszik, hirdeti az Úr kedves esztendejét. Az a ma, amelyről Jézus szól, az egyház népének tapasztalata szerint is, a mi tapasztalatunk szerint is, mindenütt jelenidejű, most van. Ott, ahol az evangéliumot hirdetik és a szentségeket az ő parancsa szerint szolgáltatják ki. Ott ma is jó hírt hallanak a szegények, megszabadulnak a foglyok /az önpusztító szenvedély foglyai is/, felnyílnak vaksi szemek, és végre rátalálnak a Megoldásra azok, akik sötétben tapogatóztak eddig, s látszattmegoldások helyett meglik az életet rendező Irgalmasságot. Nem feltételes módban beszél Jézus. Bárcsak felfognánk végre, hogy őt kell szóhoz engedni, s nem a magunk kotyvasztotta tápszerral kell tengetni a ránk-bízottak életét. Úgy szóljunk, hogy ő hirdethesse meg szavunkban az Úr kedves esztendejét!

3. Ekkor már kérni sem kell, hogy nyissa fülét,

tárja ajtaját az, aki hallja. Mert lelkendező Zákheus módján szaladhat eléje mindenki, akit elér az ő szava, meggyógyít irgalma; s aki szegény, fogoly, vak, megkínzott volt, tudni fogja, hogy az az Úr kedves esztendeje, amikor ajtónkban hangzik fel az ő szava: "Ma lett üdvössége ennek a háznak!"

Ittzés János

Idézetek, gondolatok

/Ádvent 1. vasárnapja/

Ézsaiás próféta könyvének egy szakasza került Jézus kezébe olvasásra. Nem véletlenül bukkant rá, hanem a Szentlélek vezetése alatt. Ézsaiás volt Jézus idejében a várakozók prófétája. Mária az angyali üdvözléskor őt hallotta; Simeont ő ihlette és világosította meg; a Keresztelő általa ismeri fel küldetését.

Amíg Jézus a földön időzik, addig az Úr kellemes, örvendetes "esztendeje" van. Efelé tekintettek a Jézus előtti próféták, erre tekint vissza az egyház. Ez a történelem közepe, Isten tettei között a legnagyobb. Ennek az esztendőnek örömeiben és ragyogásában elmerül az, amit Ézsaiás még mondott róla /és amit Jézus nem olvasott fel !/: "Hirdetni az Úr kegyelmes esztendejét és Istenünk bosszújának napját. Ézs.61.2. - A Messiás elsősorban, mindent túlragyogóan az üdvösség osztogatója, nem pedig ítélő bíró. /A. Stöger/

+ + + + +

Jézus Lukács szerint olyan programadó beszéddel kezdte nyilvános működését, amelyben megrajzolta tevékenysége súlypontját: igehirdetés és az örömmüzenet megvalósítása. Ez a beszéd előre jelzi a nagy fordulatot: a szükséglet szenvedőknek meghirdetni szenvedésük végét. /W. Egger/

+ + + + +

Az a feszült figyelem, amely a felolvasás után Jézus megszólalását várta, mutatja, hogy aktuálisnak érezték a felolvasott ígét. - Jézus bejelenti, hogy az írás máris beteljesedett. Így az egész íráshely azonnal más értelmet kap. Összefüggésbe kerül azzal, amit Keresztelő János hirdetett: megjelent az Erősebb. Jézus a reá jellemző módon, rejtetten beszél erről, indirekt krisztológia. Nem mondja ki szó szerint, de szavaiból érthető, hogy az ő jelenléte és működése teszi a "mát" az Úr kedves esztendejévé. /Próhle Károly/

+ + + + +

Látjuk, hogy kiket hív Krisztus magához s tesz a rábízott kegyelem részeseivé, azokat t.i. akik minden tekintetben nyomorultak, s az üdvösség minden reménységétől meg vannak fosztva. /Kálvin János/

+ + + + +

Fényes örömsugárként ragyog korunk és életünk sötétjébe Jézus ígéje: "Ma teljesedett be az írás a ti hallásokra". Van-e nekünk embereknek igazi mánk, amely lelkünknek otthont nyújtana? Napjaink oly sok emberének nincs mai napja. Csak tegnapjuk van. - Másoknak meg azért nincs mai napjuk, mert minden gondolatukkal, reménységükkel a jövőben él-

nek.

"Ma"! Názáret nagy napja régen elmúlt. A nemzedék, melyhez Jézus szava szólt, rég a sírba hanyatlott. De az a "ma", melyet hirdetett, az nem. Ez a "ma" nem veszett bele a múlt kódébe, olyan eleven valóság ez, mint Ómaga. - Ez a ma mindnyájunkhoz jön, mindnyájunkhoz szól, ebben a mi jelenünkben. /P. Althaus/

+ + + + +

Mi most nem tartozhatunk azok közé, akik csak a jövőtől várják a szabadulást és csak a jövőben remélik az aranykort. Ma - ma! - teljesedett be az írás a ti hallástokra.

/H.R. Sappard/

+ + + + +

Jézus szava: ige! nemcsak hangzik, hanem cselekszik is. /Dedinszky Gyula/

+ + + + +

Jézus az Úr kedves esztendejét hirdeti neked ma is -, légy hálás érte teljes életedben. - Olyan esztendőről van itt szó, amelyet Ő tekint kedvesnek a mi számunkra. És Ő teszi azzá. Olyan esztendő ez, amely az Ő kegyelmét hirdeti. - Ez az év még kedves esztendő, mert az ÚR esztendeje ez. /Deák János/

+ + + + +

Az egyházi esztendő annyiban újul, amennyiben egybeesik az Úr kedves esztendejével. Ez a találkozás pedig akkor megy végbe, amikor igehirdetéseink valóban az Úr kedves esztendejének meghirdetése. - Hirdetni azt kell, amiről nem tudnak, vagy csak kevesen tudják. - Jézus mindenkire ki akarja terjeszteni az Ő kedves esztendejét, szabadítását. /Józsa Márton/

+ + + + +

Legnehezebb otthon szolgálni. - Az Atya iránti engedelmességből Jézusnak is vállalnia kellett ennek az otthoni szolgálatnak a terhét.

A világtörténelmi fordulatokat váró hallgatói előtt jelenti ki Jézus, hogy nem külső változásról van szó, hanem arról, hogy az ígéretek Őbenne teljesedtek be. /Balikó Zoltán/

+ + + + +

Amikor Jézus a templomban befejezte a beszédet, behajtotta az írást. És mindenek szemei Őreá voltak függesztve. Én is most behajtom az írást. Szeretném, ha itt mindenek szemei Őreá lennének függesztve. Szeretném, ha az élet minden szomorú foglya elmondaná: az én számomra ma teljesül be az írás. /Friedrich Lajos/

Ádvent 2. vasárnapja

Lk 17, 20-30

Ádvent 2. vasárnapjának homiletikai problémája

Évek óta küszködöm ennek a vasárnapnak homiletikumával. Úgy érzem, talán ígére figyelő híveink is kicsit értetlenül kérdezik magukban: hát már megint Jézus visszajövele a téma? Alig két hete, hogy búcsúztunk az előző egyházi esztendőttől, melynek utolsó vasárnapjain egymás után a végső dolgokról hangzottak az igehirdetések. Minek ez az ádventben kicsit ünneprontónak és feleslegesnek tűnő ismétlés?! S

ha híveinkben esetleg nem is fogalmazódnak meg ilyen élesen a kérdések, de bennünk minden bizonnyal ott lapul a kínzó kérdés: mi újat tudok még mondani erről a témáról? De nekünk nem feltétlenül újat kell hirdetnünk ezen a vasárnapon, hanem legalábbis az ismert üzenetet kicsit másképp, frissen, adventi kontextusban kell tovább adnunk. S erre alapigénk - bár egyes német perikóparendekben Szentháromság ünnepe utáni 25. vasárnapra jelölték ki - lehetőséget ad, amint ez a következőkből reményeség szerint kitűnik.

Egy izgalmas egezetikai kérdés: "bennünk" vagy "köztünk"

Textusunk legizgalmasabb egezetikai problémája az "entos hymon" kifejezés többféle fordítási lehetősége. Az ezzel kapcsolatos elmélyülés nem öncélú agytorna, hanem igénk tovább adandó üzenetének megtalálásában is komoly segítséget jelenthet. A három alapvető lehetőséget ismertetem csupán, melyek között számos átmenet is létezik, sőt az egyes variációk kombinációja is elképzelhető.

Az első lehetőség a görög kifejezés nyelvtanilag legkézenfekvőbb fordítása: "...Isten Országá bennetek van." Így fordítja Luther és Károli is. A tartalmi összefüggésre figyelve viszont komoly feszültséget jelent az a tény, hogy Jézus mindezt ellenfeleinek, farizeusoknak mondja, akik őt elutasították. Milyen értelemben lehet jelen bennük az Isten Országá?! Ezzel kapcsolatban érdemes elolvasni Pröhle Károly Lukács-kommentárjának 266. oldalát, ahol ennek az értelmezésnek egyfajta változatát tárgyalja.

Az "entos hymon" kifejezés nyelvtanilag lehetséges második fordítása: "Isten Országá közöttetek van". Ez az értelmezés a legelterjedtebb az újabb bibliafordításokban, mivel tartalmilag könnyebben illeszthető be a tartalmi összefüggésbe. E szerint a fordítás szerint Jézus tudatos élel akarja rádőbbsenteni ellenfeleit, hogy Isten Országá, melynek eljövetelét spekulatív úton akarják kiszámítani, valójában már az ő személyében megérkezett közéljük. Ezt a burkolt utalást a kérdezők minden bizonnyal nem fogták föl, ezzel is magyarázható, hogy a következő szakaszban Jézus már tanítványaihoz intézi további szavait. Ez az értelmezés komoly figyelmeztetés minden idők túl sokat spekuláló kegyesének: Isten titkait nem megfejteni, hanem felfedezni, elfogadni kell.

Végül figyelemreméltó egy harmadik értelmezési lehetőség is, melyet többek között olyan jeles újszövetségi írásmagyarázók képviselnek mint Bultmann vagy J. Jeremiás. Ők az egész szakasz összefüggésében értelmezik Jézus kijelentését, és az azt bevezető "íme" szócskának is jelentőséget tulajdonítanak. Szerintük ez a szócska /"idu"/ utal Isten Országának megdőbbsentően hirtelen eljövetelére. Jézus már ezen a helyen előkészíti későbbi kijelentését, miszerint Isten Országá vilámszerű váratlansággal csap le közénk, "csap belénk"... "Isten Országá egycsapásra köztetek van" - fordítja Bultmann. "Isten hirtelen, hamar jön el" - értelmezi a szakaszt Joachim Jeremiás.

"A tanítványoknak pedig ezt mondta..."

Miután a farizeusok spekulatív kérdését rejtélyes, sokat sejtető válasszával Jézus elutasítja, tanítványai felé fordul, akik számára külön, fontos mondanivalója van az Embérfia eljövetelével kapcsolatban. Lehet, hogy igehallgató

gyülekezeti tagjainkban is valahol ott szunnyad a farizeusi kérdés: hol és mikor jön el Isten Országa, de úgy érzem keveseknek lehet ez igazán égető, egzisztenciális problémája. Jézus visszajövetelével ugyanis megszűnik a tér és idő eddigi kategóriája, ezért feleslegessé válik erre nézve minden további spekuláció. Viszont mindannyiunk egzisztenciális kérdése, hogy mi lesz addig velünk, mire számítsunk, mit várhatunk, illetve mit vár tőlünk Mesterünk. Jézus szavai ebbe az irányba adnak útmutatást, s nekünk ezt az üzenetet kell szöszékre vinnünk ádvent 2. vasárnapján. A Jézus által meghirdetett jövő érkezésének technikái részletkérdéseiről való mindenféle spekuláció felesleges időtöltés. Ezt a problémát nyugodtan meghagyhatjuk a Jehova tanúinak és egyéb szektáknak. A Jézus által meghirdetett jövőnk jelenünket kell, hogy meghatározza, így lesz az eschatológia a jelent inspiráló erővé.

Jézus a 25. versben világosan szól arról, hogy dicsőséges visszajövetelét "előbb" meg kell, hogy előzze a keresztút vállalása. S ezt az utat akkori és mai tanítványai sem spórolhatják meg. "A kereszt nélkül nincs korona" - igazsága itt is érvényes. A tanítványi élethez hozzátartozik a szenvedés, magam és mások keresztjének, terhének felvállalása, amibe beletartozik mások hitetlenségének elhordozása is, ami abban nyilvánul meg, hogy Isten népének számolnia kell minden korban a környezet megnevelésével, esetenként gúnyolódásával is.

Ebben az összefüggésben hoz föl Jézus két jólismert ószövetségi történetet, felidézve Noé és Lót alakját. Közös bennük, hogy környezetük tompa és süket volt Isten figyelmeztetésére, a közelgő ítélet hírére. Nem az volt a baj, hogy az utolsó percig "ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek..." Ezt Jézus természetes jelenségnek tartja, hiszen a kézenlét soha nem jelent tétlen várakozást. A tragédia az volt, hogy a hétköznapi élet menetében megfeledkeztek Isten akaratáról, életük és az egész világ Gazdájáról és végső Céljáról. A bárkát építő Noé nevetséges figura, gúny tárgya volt. Építkezése felesleges erőfeszítésnek tűnt környezeté szemében. S legyünk őszinték, a XX. század végén sokak szemében ugyanilyen felesleges "építmény" az egyház "bárkája", ugyanilyen mosolyognivaló Isten népének minden erőfeszítése arra nézve, hogy Isten végső tervét megértesse környezetével. De mégsem hallgathatunk el Isten mentő szeretetét felkínáló üzenetünkkel, miközben mi is "eszünk, iszunk, veszünk, adunk, ültetünk és építünk" Isten akaratára figyelve a hétköznapiakban is.

"Ítélet előtt, kegyelem alatt!"

Ez a felhívás a vasárnap agendánk szerinti szkopusza, melynek második fele lehetőséget kínál alapigénk üzenetének ádventi összefüggésben való megszólaltatására.

Ádvent nem csupán az emlékezés ideje, amikor hamis nosztalgiával emlékezünk a "régi szép időkre", amikor Jézus még közöttünk volt. S itt nemcsak az első ádventre gondolok, hanem kiégett hitű felnőtt vagy ifjú nemzedékek gyermekkort visszairó nosztalgiázására. Ezt a ma is sokakat jellemző keserű életérzést szólaltatja meg Ady Endre "Karácsony" című verse, melyben többek között így fakad ki a költő: "De jó volna tiszta szívűből - úgy mint régen - Fohászkodni, De jó volna megnyugodni... Igaz hittel, gyermek szívvel A világgal kibékülni, Szeretetben üdvözülni..." Vajon ki akadályozza, hogy újra igazi, tartalmas ádventünk és karácsonyunk legyen?

Hogy amit talán sokan megkaptunk még szüleinktől és nagyszüleinktől, azt a karácsonyi atmoszférát mi megteremtjük és továbbadjuk gyermekeinknek, unokáinknak? Az utóbbi időben országos szinten őszintén és felelősen került elő egyik legégetőbb társadalmi gondunk a családok válsága, széthullása tömeges méretekben. Minden karácsony és az azt megelőző ádventi időszak lehetőség az egymással való megbékélésre hosszabb távon is.

Lehet, hogy a nehezebb gazdasági körülmények között az idei karácsonyfa alá szerényebb ajándékok kerülnek majd több helyen, mint néhány évvel ezelőtt, de a lényeg, a legdrágább Ajándék most is a miénk lehet. A Békesség Fejedelme nemcsak egykor régen jött köztünk, nemcsak majd egyszer, valamikor jön vissza, hanem ma is közöttünk VAN!

"Jézus MÉG, MA vár!" - várja, hogy ádventben, karácsonyra készülve igazán Őt várjuk, aki közöttünk VAN!

Gáncs Péter

Idézetek, gondolatok

Ádvent 2. vasárnapja

Jézus azt mondja, hogy Isten országa eljövételét nem jelzik előre különleges jelek. Nem lehet rámutatni sem Isten országára, hogy itt vagy ott van. Ez azt jelenti, hogy nem politikai hatalom az Isten országa, amely egy népnek vagy egy országnak, esetleg egy egyháznak az uralmát valósítja meg a világon.

Isten országa közöttetek van, úgy kell érteni, hogy Jézus személyében van jelen közöttünk. /Próhle Károly/

+ + + + +

Isten királyi uralma el van rejtve és azt akarja, hogy ebben a rejtettségében higgyünk benne és értsük meg. Nem úgy van elrejtve, mint ahogyan az apokaliptikusok gondolták, a menny távolában és egy titokzatos jövő ölében, hanem már itt van elrejtve, egy rendkívüli hétköznapi jelenben, amelyről senki sem láthatja, hogy mi történik benne már most. /G. Bornkamm/

+ + + + +

Van egy válasz az emberi egzisztencia kérdésére, a kérdésre, hogy meddig határozzuk meg az időt, illetve, hogy az meddig határoz meg minket. Ez van összefoglalva Jézus szavaiban: "Betelt az idő, elközelített az Isten Országa". - Itt, a mi időnkben történik valami, ami nem a mi időnkől jön, hanem az örökkévalóságból, és ez határozza meg a mi időnköt. Ugyanaz a hatalom, ami az időnknek határt szab, örök jelentőséget kölcsönöz neki. /P. Tillich/

+ + + + +

Jézus nem kívánja enyhíteni azt a feszültséget, amit az Isten országáról mondott kettős kijelentése kelt. Mert a keresztyén élet a földön csak ebben a feszültségben támadhat. Ez őrzi meg az egyházat attól, hogy merő moralizmusba süllyedjen, és attól is, hogy csupán az eszhatológia eseményeivel foglalkozzon. - Mint egy hatalmas égbolt, úgy borul rá az Isten országának jelenlétéről és eljövendő voltáról szóló igehirdetés az egész keresztyénségre, és áthatja, körülfogja,

mint a levegő a földet. Innen nyer világosságot a szenvedő és erőt a csüggedő. /Grünvalszky Károly/

+ + + + +

"Mikor jő el az Isten országa?" - A farizeusok kérdéséből őszinte vagy csendülhetett ki, hogy bár már jönne el az Isten nagy hatalommal, hogy újjáteremtsen mindeneket és diadalmaskodjék minden ellenségen. Jézus válasza nyílt volt és határozott: "Isten országa már itt van, íme, tiközöttetek van". - Az új kezdet meglesz ott, ahol tudomásul veszik és hálással örvendeznek annak, hogy az Úr itt van közöttünk és Benne itt van közöttünk az Isten országa is. Szóljon ez ellen még úgy mindaz, amit ma átélünk, mégis itt van. /Budaker Oszkár/

+ + + + +

Nem a mai világból nézünk az ítélet felé, hanem az ítélet felől próbáljuk megragadni a ma feladatait.

Ha nehéznek érezzük, hogy ma a keresztyénségben ritkaság a feszült adventi várakozás, akkor gondoljunk arra, hogy Jézus ezt tekintette a világ természetes magatartásának. A világban az utolsó pillanatig minden a maga megszokott rendjén megy. Az előjelek hiánya nem érv az ítélet jövetele ellen. /Pröhle Károly/

+ + + + +

Isten országa sem tapasztalatainknak, sem teljesítményeinknek nincsen kiszolgáltatva. Isten szuverén akaratából folyó tény a jelentkezése. - Krisztusban már jelen is van Izráel körében, mint döntésre szólító, az embert próba és ítélet alá vető tény. - Jézus a tanítványokat is óvja minden hamis biztonságtól. /Varga Zsigmond/

+ + + + +

Isten országát bibliai értelemben méginkább "Krisztus országának" kellene nevezni. /K. Rahner/

+ + + + +

Isten országa eljövetelet "nem a világ látóhatárát kutatva fedezhetjük fel." Szívünkben Istenhez feltekintve bizonyosodhatunk meg róla, mint az ő csodálatos, de valóságos ajándékáról. /Victor János/

+ + + + +

Igénk kétségtelenné teszi, hogy Isten országa elválaszthatatlan Jézus Krisztustól. Keresztyének számára "nem létezik" ez az ország nélküle. Benne és vele azonban már itt van. Benne és vele eljön és beteljesedik. Ennek a "még nem"-nek és a "már most"-nak a feszültsége Őbenne oldódik fel, válik nemcsak elviselhetővé, de áldott földi élet forrásává és alkalmává. /Szabó Gyula/

+ + + + +

A keresztyén hit minden más hittől különbözik azért, hogy tudja: Isten közeledik. Az Isten jövődő uralmának hirdetése: az evangélium és a jövődő megváltás és örök beteljesülés bizonyossága: a keresztyén hit. - Az Isten országa még nem jött el a maga teljességében. Ezért tekintünk a jövődőbe. Az Isten jövődője ez. Ami most a mienk, az csak záloga annak, ami el fog jönni. /E. Brunner/

Ádvent 3. vasárnapja

Lk 3,15-18

Megjegyzések az alapigéhez

A 15. versben Lukács egy csak nála található megjegyzéssel vezeti be Keresztelő János más evangéliumokból ismert mondatait. Ezzel mintegy meg akarja indokolni Keresztelő kijelentését. Két dolog teszi szükségessé Keresztelő megnyilatkozását. Egyrészt az a túlfűtött várakozás, amiben az egész nép élt. A 15. versben szereplő görög igét - amit az új magyar fordítás így ad vissza "reménykedve várakozott" - a különböző fordítások más-más formában adják vissza /pl. Luther: Als aber das Volk voll Erwartung war...; Good News Bible: People's hopes began to rise stb./, érzékeltetve ezt a felfokozott Messiás-várást. Ennek a várakozásnak elevenségét támasztja alá az előző fejezetben Lukács Simeon és Anna történetével is. Másrészt a hosszú próféta nélküli időszak után fellépő Keresztelő János szavai nagy hatást gyakorolnak a népre. Határozott szavai, biztos fellépése, prédikációinak látható hatása sokakban azt a gondolatot keltik: vajon nem ő maga a Messiás? Nem tudják eldönteni a kérdésre adandó helyes választ. Erre utal az "egyre azt fontolgatták" kifejezés, mely a dialógizomai ige magyar fordítása. /Ebből ered a ma sokat használt szó: dialógus./

Keresztelő János személyének helyes megítélése nemcsak Lukács evangéliumának problémája. János evangéliuma is ismeri ezt és küzd vele /lásd: Jn 1,6-8.15-20/. Sőt a kánonon kívüli iratok is foglalkoznak vele. Ez jelzi, hogy az első kereszténység idején sokáig élő probléma. Az evangéliumok írói szükségét érzik, hogy a hamis feltételezéseket elhárítsák és Keresztelő János viszonyát a messiási reménységhez egyértelműen tisztázzák.

Keresztelő számára rendkívül veszélyes szituáció, amibe kerül. A legnagyobb méltóságot is szívesen ráruházná a szavai nyomán felbuzdult nép. Olyan kísértés ez, amiben nem mindenki tudna helyt állni. Keresztelő válasza azonban világos Krisztus-bizonyágtétel /16.-17.v./.

Ez a bizonyágtétel három ismert kép köré csoportosul:

1. "...majd eljön az, aki erősebb nálam, és én még arra se vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam..." /16.v./ Márkhoz hasonlóan a saruszíjak megoldásáról beszél, míg Máté a saru viteléről /Mt 3,11/. A saruszíj megoldása a legalacsonyabb rabszolgai munkák közé tartozott. A templomi rabszolga feladata volt, hogy a pap saruszíját megoldja, hogy az mezítláb mehessen be a szentélybe /Pröhle: Lk ev./ Az itt használt görög szó jelentése: alkalmas, méltó, elég, megfelelő, stb. Ezzel a képpel Keresztelő teljes alárendeltségét ismeri el az eljövendő Messiással szemben.

2. Keresztelő Jézus szolgálatát a kereszttségben foglalja össze: "Ő Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket." Itt Lukács nem a Jézustól rendelt keresztésre gondol. Nem is a pünkösdi eseményekre. Csupán arra utal, hogy Jézus szavaiban és cselekedeteiben a Szentlélek munkálkodik. Amire

másutt az Újtestamentum úgy mutat rá: hatalmas volt. Próhle is és az NTD is figyelmeztet arra, hogy Lukács a tűz képét kétféleképpen is használja. Nemcsak az ítéletre, hanem a Szentlélekre is /12,49; 24,32; Acta 2,3/.

3. Jézus, az Isten Fia munkája nemcsak az üdvösség megszerzése az embereknek /a Szentlélek munkálkodása által/, hanem övé az ítélet is. Ember, még a legnagyobb sem, hivattott erre. Az aratás és a gabonatisztítás képe a Szentírásban mindig a végső ítéletre utal. A gabona nehéz szemei a földre hullanak, a könnyű polyvát viszont elviszi a szél. Különválnak egymástól, az utóbbit esetleg fűtőanyagként használhatják fel csupán. Az "olthatatlan" /asbestos/ jelző ÉS 66,24-ből származik.

Az utolsó, 18. vers nem részletezi Keresztelő további sorsát. Valószínű ismertnek tételezi fel a más evangéliumokból ismert halálát. A 18. vers sejtetni engedi azt, hogy Keresztelő prédikációjának csak egy vonását hangsúlyozza Lukács. A többit nem részletezi. Összefoglalva csak ennyit mond: "Sok másra is buzdította őket és hirdette az evangéliumot a népnek". Megelégszik tehát annak megállapításával, hogy Keresztelő a rábízott ígét olyan gyakran és olyan világosan hirdette, amennyire lehetséges volt.

Érdekes, hogy evangéliumról beszél, noha Keresztelő igehirdetését inkább vélnénk ítélethirdetésnek. Grundmann szerint is ez inkább Jézus és az apostolok igehirdetésére vonatkozó terminus technicus. Talán azért nyúl Lukács ehhez a fogalomhoz, mert Keresztelő fellépése teremti meg ennek az evangéliumhirdetésnek előfeltételét. :

A vasárnap jellegéhez

Advent 3. vasárnapjának összefoglaló témája: Senki meg ne tévesszen titeket! A többi ige is hűséges bizonygatótételre buzdít, figyelmeztetve az ebben való hűségre és kitartásra a tévtanítások veszélyeivel szemben.

Két advent között élő gyülekezetnek egyik legfontosabb feladata az igazi Krisztus-hit megtartása és továbbadása.

Vigyázzatok, el ne sodródjatok!

Évekkel ezelőtt egy elgondolkodtató magyar filmet játszottak. Ez volt a címe: Sodrásban. Gondatlan, vidám fiatalok fürdésével kezdődik a film. Egy váratlan pillanatban bekövetkezik a tragédia: valakit közülük elsodor a folyó vize. Az örvény szorításából nem tud menekülni, a többiek sem képesek megmenteni.

Ilyen veszélyes elsodródás nemcsak testileg fenyegeti az embert. Számptalan példa arra figyelmeztet, hogy lelkileg - sőt Jézus közeléből is - el lehet sodródni.

1. Egy ilyen "veszélyhelyzetet" ír le Lukács evangélista felolvasott ígénkben. Keresztelő János prédikációi nyomán a nép körében egyre fokozódik a várakozás az ígert Szabadító után. Találgatások kapnak lábra közöttük. Keresnek valamit, valakit, de nem tudják merre és hol keressék. Sokuk számára kézenfekvőnek tűnik az a megoldás: Keresztelő a meg-

ígért Szabadító. Bizonyosságkeresésükben hozzá fordulnak kérdésükkel. Milyen veszélyes szituáció ez Keresztelő számára is. A legnagyobb hatalmat, méltóságot kínálják fel neki! Egy lépés csupán: Tévútra sodortatik a túlfűtött várakozásban élő nép és Keresztelő egyformán.

Nem találkoznak-e ma is hasonló veszélyhelyzetekkel? Körülöttünk élő emberek keresnek megoldást életük kérdéseire. Nem véletlenül nőtt meg az érdeklődés az asztrológia, a különböző keleti világvallások iránt. Emberek keresik körülöttünk az Istent, felcsípe innen is onnan is hatásokat, de legtöbb esetben nem találják a helyes, az igaz, Istenhez vezető utat.

Nem találunk-e még a gyülekezeteinkben is olyanokat, akik sokfelé megfordulva vagy egy kedves igehirdetőhöz ragaszkodva, mégsem jutnak el az igazi, Jézus Krisztusban való hitre? /Vagy lelkészek elégszenek meg azzal, hogy emberek hozzájuk kötődjenek Jézus Krisztus helyett?/

Hogyan menekülhetünk ki a veszélyhelyzetből? Hogyan juthatunk, hogyan maradhatunk meg a Jézus Krisztuson tájékozódó igaz hitben? Lukács tudósítása segít a válasz megtalálásában.

2. Ahhoz, hogy hitre jussunk, ebben megmaradjunk, olyan emberekre van szükség, akik Krisztusra mutatnak. Keresztelő szavai - elhárítva magáról a figyelmet - Jézus Krisztusra mutatnak. Órá figyeljete! Őt kövessétek! Ő az, akin keresztül a Szentlélek munkálkodik közöttetek és bennetek. Ő az, akinek egyedül hatalmában áll üdvöséget hozni és ítéletet tartani.

Itt nem ír az evangélium arról: hányan figyeltek fel a nép közül - Keresztelő bizonyágtétele nyomán - Jézusra. Az evangéliumok más tudósításaiból azonban tudjuk, hogy Jézus első tanítványai is Keresztelő János mellől szegődtek Jézus mellé.

Ahhoz, hogy emberek Jézus Krisztusban való igaz hitre jussanak, ma is ilyen tanúkra van szükség. Emberekre, akik Krisztusra mutatnak. Mert Isten mindig embereket használ fel munkájában. Munkatársakat keres, akik ismerik az utat, akik tudják a saját tapasztalatukból, hogy mindaz, amit keresünk, amire szükségünk van, Jézusnál található meg. Ő életünk Megváltója, Szabadítója!

Vannak-e ilyen Krisztus-tanúk közöttünk? Végezzük-e ezt a ránk bízott szolgálatot?

3. Ezt a szolgálatot minden rendelkezésünkre álló eszközzel végeznünk kell. Egy rövid, de sokat sejtető mondatral zárul ígénk: "Sok másra is buzdította őket és hirdette az evangéliumot a népek." /18.v./ Nem részletezi tehát Keresztelő bizonyágtételét. Csupán egy vonását emeli ki. Sejteti azonban, hogy Keresztelő Jézusról szóló bizonyágtétele nem szorítkozik erre a prédikációra. Ütegyengető szolgálatát hűségesen teljesítette. Minden alkalmat és módot megragadott arra, hogy a rábízott üzenetet továbbadja, hogy az embereket Jézushoz vezesse. Érdekes módon így összegezi ezt Lukács evangélista: evangéliumot hirdetett a népek.

Mi leg többször az ítélet fenyegetően kemény szavait halljuk ki Keresztelő igehirdetéseiből. Lukács így mondja: Örömhírt, evangéliumot hirdetett. Kemény figyelmeztetéseivel is Jézus útját egyengette. Bűneik felismerésétől megrendült

hallgatói Jézusnál ismerték meg a bűnbocsánat örömét, Isten szeretetének a megtérésre még haladékot adó kegyelmét. Több és nagyobb lehetőséget, mint amit maga Keresztelő János gondolt.

Nincs ma az egyháznak, a gyülekezeteknek, nekünk fontosabb szolgálatunk, mint ez a Krisztusra mutatás. Az evangélium hirdetése minden eszközünkkel és lehetőségeinkkel. Nehogy emberek sodortassanak el Jézus Krisztus mellett vagy Jézus Krisztus mellől.

Erre az embermentő szolgálatra hív mindnyájunkat Urunk!

Sárkány Tiborné
Horváth Erzsébet

Idézetek, gondolatok

Advent 3. vasárnapja

Keresztelő János olyan próféta, aki túlmutat önmagán: "Aki utánam jön.." Ez a sarut levető és saruszíjat megoldani sem merő lelkület hiányzik belőlünk, mai emberekből, amikor Istenre vagy Isten dolgaira gondolunk. Ahelyett, hogy elismernénk "az erősebbnek" azt a jogát, hogy tegyen belátása szerint, mi akarjuk előírni neki, hogy milyen legyen a világ és benne életünk folyása. - Aki Istenre vár, annak nagyon alázatosnak kell lennie. /Belon Gellért/

+ + + + +

Keresztelő János az Erősebb alázatos követe. Amikor a nép igen nagyra látja őt, akkor alázatosan összehúzódik az Erősebb árnyékában. - A személye körül támadt ébredést az Erősebb felé irányítja. - Igazi alázatosság csak ott van, ahol komolyan veszik advent üzenetét. /Weltler Rezső/

+ + + + +

Ne bonyolódjunk bele a János keresztsége és a Jézus által elrendelt keresztség közötti különbség taglalásába. Textusunkban a hangsúly a Keresztelő és a Jézus közötti viszony - a nagy különbség és a szoros kapcsolat - világossá tételére kerül. Ez példa az egyház és Jézus közötti viszonyra. - Keresztelő János a ma élő keresztyén egyháznak és a mai keresztyén embernek azzal szolgál, hogy előremutat Jézusra: Jön, aki erősebb nálam. /Benczur László/

+ + + + +

A Keresztelő által meghirdetett Messiás a megfeszített Krisztusban érkezett el hozzánk. /Csizmazia Sándor/

+ + + + +

Jézus és Keresztelő János rokonok voltak, de személyesen nem ismerték még egymást. Jézus eddig Názáretben tartózkodott. János viszont Judea pusztájában. A Gondviselés akarta így. Még csak fel se merülhessen a gyanú, hogy ketten összebeszéltek és így akarják egymást támogatni. - János tudott a Krisztus születését kísérő eseményekről. Tudott Jézus büntelen életéről. Hitt Jézusban, mint Messiásban, semmi bizonyítéka nem volt még erről. /E.G. White/

+ + + + +

Az a Messiás, akit Keresztelő János hirdet, a világ ítélő bírója; nem politikai reménységek beteljesítője, hanem

az, aki megtartja az utolsó nagy aratást: "Szórólapát van kezében..." Egy másik képpel Keresztelő Jánosnak ugyanez az igehirdetése úgy mutatja be az Eljövendő munkáját, mint Szentlélekkel és tűzzel való keresztelést, Isten igaz népének megszabadítására és mindazok megsemmisítésére, akikből hiányzik a megtérés készsége. - A keresztyén gyülekezet átvette a Keresztelő János-féle keresztséget, de új tartalommal töltötte meg. /G. Bornkamm/

+ + + + +

Igy rajzolja meg magának Keresztelő János az eljövendő Messiás képét. Illett ez Jézusra? Valóban Jézus útját kereszti elő Keresztelő János? Vagy tévedett? Ezek a kérdések egyelőre nyitva maradnak, hogy választ kapjanak, amikor Jézus is nyilvánosság elé lép. /Pröhle Károly/

+ + + + +

Az ítélet napjáról szóló János prédikáció az Isten királysága megjelenésének erre a napjára gyűjti a megtérőket, hogy a keresztséggel felvegye őket a messiási gyülekezet seeregébe. Így egész munkája arra mutat, aki útána jön és "nálánál hatalmasabb", magasabbrendű, úgyannyira, hogy a Keresztelő nem tartja magát méltónak a rabszolga legalacsonyabbrendű szolgálatára. - Ha a Keresztelő várakozása nem is vált valóra, mert Istennek útját ő sem érthette meg teljesen, mégis az Isten a Keresztelő és a Krisztus igéjével egyaránt ma is mindannyiunkat ítélőszéke elé állít. /Karner Károly/

+ + + + +

Keresztelő János azt hirdette, hogy az ő munkája nem elegendő, mert ő csak vízzel keresztel, mely a testet kívülről érinti, legfeljebb a fejet, arcot, de nem a lelket. Ezután a keresztelés után még mindig megmarad az emberi szívben a gyűlölet, harag, erőszak, kapzsiság. De majd jó Valaki, aki keresztel Szentlélekkel. /G.A. Chadwick/

+ + + + +

Aki igazán alázatos, az sohasem tudja, hogy ő alázatos, mert aki számontartja alázatosságát, és benne gyönyörködik, az egyszerre felfuvalkodottá lesz. Azért az igazi alázat nem önmagával foglalkozik, hanem szüntelenül elfoglalja magát a kicsinyek szolgálatával. /Luther Márton/

+ + + + +

Az az új szövetséges nép, amelyet Keresztelő János az Úrnak készít: az utolsó napok szentjeinek a népe. A János keresztsége: eszhatológiai szövetségjel. Mert János a hamarosan érkező világégés előhírnöke, így az eljövendő Isten országának az előfutára is. A zsidó Apokaliptikában Dániel óta mindkét váradalom egymással összefonódott. - Keresztelő János a történeti kapocs a Krisztus előtti apokaliptika és az ősegyház között. /E. Stauffer/

Ádvent 4. vasárnapja

Lukács 1,46-55.

Égezetikai összefoglalás

Szöveg és fordítás tekintetében három megjegyzést szeretnék tenni. 1./ A 48. versben a "tapeinosis" megalázottsággal való fordítása nem indokolt és félrevezető. Nem arról

van szó, hogy bárki más által jutott volna ilyen helyzetbe, tehát, hogy megalázták volna, hanem arról, hogy saját személye, ő maga nem méltó arra, amit Isten vele tett. Önmaga teszi magát saját helyére. Ismeretes a nők helyzete a Jézus korabeli zsidóságban. Felfogásuk szerint Isten üdvtervében nem nagyon lehet komoly szerepük. Ebben az értelemben jó a Károli szöveg: alázatos állapotára, de ennél is találóbbr és magyarosabb próhle fordítása: csekélységére. 2./ Az 50. vers az eredeti szövegben hiányos mondat. Állítmánya ezért a "LENNI" ige. Pontosan fordítva tehát: és irgalma van nemzedékről nemzedékre az őt félőkön. Benne Isten irgalmasságának örök folyama tükröződik. Így a szabatos fordítás jobban kifejezi az örök folyamatosságot, melynek sem kezdete, sem vége nincs, mint a "megmarad" ige. 3./ Az 55. vers magyar szövegünkben eléggé szabad fordítás. Valójában az előző versben levő mondat egy része. Pontosan így fordítható: mert megemlékezett irgalmáról - amint szólt atyáinknak - Ábrahám és magva iránt örökké. Vagy a versbeosztást figyelmen kívül hagyva egészen magyarosan: mert megemlékezett Ábrahám és magva iránti örökkévaló irgalmáról, amint atyáinknak mondta.

Minden magyarázó kiemeli, akár a kumráni közösség zsoltáraival való, akár egyszerűen az ótestamentumi zsoltárokkal való rokonságra utal is, hogy a magnificat gyülekezeti zsoltár, melyet valóban ajkára vehetett Mária, ha nem is szolgálai módon azonos szöveggel. Ugyancsak minden magyarázó reagál textusunkkal kapcsolatban valamiképpen a Mária-kultusra, hiszen az első fejezet teljes összefüggésében ez elkerülhetetlen. A Mária ajkán felhangzó zsoltár szorosan kapcsolódik Erzsébet szavaihoz, aki a 45. vers szerint boldognak mondja a hívő Máriát. Ez ugyanis nem általános igazságot kifejező mondat, hanem kimondottan Máriára vonatkozó, hiszen nőnemű alakban áll. Ehhez kapcsolódik az ő ajkán felhangzó örvendező kijelentés: mostantól fogva boldognak mond minden nemzedék. Nemcsak elismeri tehát, hogy Erzsébet helyesen mondta boldognak, hanem még meg is tetézi azt: minden nemzedék annak fogja tartani. Ennek alapja azonban az, amit a hatalmas Isten cselekedett vele. Az örök irgalmas Isten üdvtervének eszközzévé tette őt, a "csekélyt", a kicsit. Ezért magasztalja őt ujjongva. Ábrahám és utódai iránti örök irgalma most beteljesedik, mert ígéreteit valóra váltja és felkarolja Izraélit. Ebben az összefüggésben már sem személye, sem hite nem olyan jelentőségű, hogy szót érdemelne, egyedül Isten csodálatos cselekvése, amellyel örök ígéreteit és terveit véghezviszi, üdvtervét beteljesíti. Ebben a tervben a felfuvalkodottak megaláztatnak, még ha világhatalmasságok is, a szegények és megaláztatottak megelégtetnek és felemeltek. Elsősorban arra lehet itt gondolnunk, hogy ebben az üdvtervben és történelemben nem jutott ilyen rész a világ hatalmasainak, mint neki az alázatos állapotúnak. Észre kell vennünk azonban azt is, hogy éppen ezért a történelmet az üdv történet színterének látja, melyben Isten cselekszik és viszi véghez célját emberi elképzelésektől és adottságoktól függetlenül. Tehát nemcsak arról van szó, hogy Isten rendet teremt és odaáll a kicsinyek, kisémmizettek, nyomorultak pártjára, hanem arról, hogy ezáltal és eközben a világtörténelem hatalmas színterén üdvtervét valósítja meg. A zsoltár Isten magasztaló imádata ebben a látásban csúcsondik ki és

válik teljessé. Ezért a maga egészében messze túlmutat Márián. Az üdvtervét irgalmasan megvalósító Istenről szól, s általa és benne szinte maga Mária mond ellene az ő kultuszának. A gyülekezet imádata hangzik fel benne, aki dicsőíti örökirgalmú hatalmas Urát. Így Mária az egyház képe lesz, amely alázatos állapota ellenére Isten üdvtervének eszközévé válik, s ezért magasztalja őt örökké.

A prédikáció felé

A magnificat ezért nem véletlenül kapott helyet az egyház istentiszteleti életében, és lett a liturgia részévé. Világtörténelmi és szoterológiai látása a hatalmas Istenről soha nem válhat túlhaladottá. Az ő örök irgalmasságát tükröztetik cselekedetei, melyekkel Ábrahámot és utódait kegyelmébe veszi. Ábrahám a hit embere és a hasonlóképpen hívők ősatya. Ezek sorába tartozik Mária és mindazok a kicsinyek, lélekben szegények, akik nemzedékről nemzedékre irgalmasságát csodálhatják. Így áll a ma gyülekezete, egyháza is eléje ujjongva, magasztalva őt, a hatalmában irgalmas és üdvözítő Urat.

Ádvent 4. vasárnapjának oltári igéje /Filippi 4,4-7. az Űrban való örvendezésre hív, mert ő közel. Ujjongó örvendezés hangzik Mária énekében is és vele együtt az egyház liturgiájában évszázadok óta. A magnificat az üdvígéret beteljesüléséért magasztalja őt. Mária már tudja, hiszi a közeli beteljesülést. Ebben az értelemben összecseng öröme az apostoléval: Közel az Űr, aki a beteljesülést hozza. Az egyház ujjongó öröme azért mindig annak a szolgának alázatos öröme, aki ismeri méltatlan voltát, és ennek fényében látja, hogy Isten mit cselekszik mindvégig érte és vele. A végig, addig, amikor visszatért Ura elé állhat. Csekélysege éppen azáltal lesz valóságosan érzékelhető saját számára is, hogy ebben a távlatban /a világtörténelem és üdvörténet távlatában/ látja saját magát, kicsi és alkalmatlan voltát. Hitével mégis Isten kijelentésébe, szavába fogódnak. A hívő Ábrahám és a hívő Mária módjára. Emberi látás ellenére bizonyos Isten ígéretében. Így tagozódik be a ma gyülekezete, a ma hívők sokasága is abba a végtelen sorba, akik kezdettől fogva hittek és rábízták magukat Isten ígéreteire. Azoknak sorába, akik megtapasztalták Isten irgalmának csodatát voltát.

Ádvent 4. vasárnapján igehirdetésünket egyrészt karácsony közvetlen közelsége, másrészt a visszatérő Űr várása határozza meg. Az egyház helyzetét tekintve is mindig e két ádvent közötti állapotban vagyunk. Mindkét tény, a gyermek születése és hatalommal való visszatérése is az ígéretek beteljesülése, Isten üdvtervének valóra válása. Karácsonyra nézve és a vég felé tekintve egyként az előbb említett öröm hangjának kell felcsendülnie. Isten valami csodálatosan nagy dolgot cselekedett irgalmasságából. Megváltásunkat végezte el. Űt mi el nem érhattük, de most maga jött közénk az ember Jézusban. Az üdvöt, amit mi meg nem szerezhettünk, most ő szerezte meg nekünk. Visszatérése pedig felhossa a teljességet, melyben célhoz ér üdvakarata a világgal.

Isten üdvígéreteinek megvalósulását látva, benne élve az üdvörténet folyamában, mely a világtörténelemben teljesedik be, s annak végén célra jut, gyülekezete, népe alázatosan, hittel és örömmel magasztalja őt. Ez a hárm

tagozódás lehetne igehirdetésünk gondolatmenete is. Isten megvalósította üdvígéretét. Ezért a./ alázatosan, b./ hit-
tel c./ örömmel magasztaljuk őt.

Bánfi Béla

Idézetek, gondolatok

Advent 4. vasárnapja

Lukács 1.46-55

Ha megkérdezzük, ki volt az, akiben Istennek ereje és dicsősége ennyire szállást tudott venni, azt a választ kapjuk, hogy egy leány, a gyengébb nem egy képviselője. Mária "áldott az asszonyok között", őt általában "az áldott"-nak nevezik. Mégpedig okkal. A világ megszabadítása, a halál és ördög feletti győzelem erre az anya-öltre bízott. "Be nem fogadta a világ, Kit anya-öl magába zárt". - Nem olyasvalami tette őt kiválasztottá, ami benne megvan és ami őt a többi ember fölé emeli, hanem éppen olyan valami, ami nem ő-ben van, ti. az alázatosság. Amikor Isten körültekint a földön és keresi azt a helyet, ahol Fia beléphetne a földre, a legalacsonyabb helyen akadt meg szeme: "reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotára". /W.Lühti/
+ + + + +

A mai aranyvasárnap a teljes öröm ünnepe. Ennek az örömnél az egyetlen forrása maga Isten. Aki jön és már egészen közel van hozzánk. - A Mária ajkán felcsendülő öröm arról beszél, hogy Isten az ő öröme és ez az öröm az ő erőssége. Isten csodálatos, titokzatos kegyelme kiemelte őt a világ összefüggéséből. Hisz olyan dolgok történtek vele, melyek még nem történtek mással, amikor nem biológiai beágyazottságból adatik tovább az élet, mint Isten állandó teremtő munkája, hanem a semmiből hívott elő életet. - Ez a fiatal nő, miközben énekel, az egész anyaszentegyház típusává válik. Itt az igazi egyházzól van szó. Ennek az egyháznak egyetlen ereje, hogy Istenre néz és miközben Vele a legtökéletesebb kontaktusba kerül, körülötte minden mássá lesz és viszi az emberiséget a soha nem képzelt új jövő felé. /Balikó Zoltán/
+ + + + +

Ez az ének lényegében ugyanaz, mint amit Anna dalolt, századokkal korábban. Mária Magnificat-jának része, akár csak Annáé, érzelmileg fölöttébb felforgató jellegű: "Hatalmasokat döntött le trónjáról..." így énekelt az anya, aki népe szabadtóját kívánta világra hozni. - Szent Jeromos, aki az V. sz. elején írta műveit, egészen másnak festi Máriát. Soha többé nem szerepelt Mária egy forralami hős anyjaként.
/B. Dunham/
+ + + + +

Egyértelműen Isten cselekedetéről kell prédikálni. Mária is ezt dicsőíti. Sem a Máriáról, sem a Mária ellen mondott prédikáció még nem evangéliumhirdetés. Isten irgalmas cselekedetének dicsérete a feladatunk, s ebben testvérként segít Mária; adventi dicsérő énekünknek szöveget adhat a Magnificat. /Hafenschér Károly/
+ + + + +

Ebben a csodálatosan szép énekben semmi nincs abból a kultusból, amelyet a későbbi évszázadokban az egyház Mária-val kapcsolatosan bevezetett. Mária elhárít magától minden tiszteletet és azt Isten felé fordította. Ő maga fordul szembe a Mária-kultusszal, amikor önmagát az Úr szolgáló lányának nevezi.

Énekében miközben tágul a horizont, azt is meglátja, hogy Isten mindig és mindenütt a "kicsinyek, a szegények, a ki-semmizettek és elnyomottak pártján áll.

Az az Isten, akiről Mária énekel, nemcsak mellette áll a kicsinyeknek, hanem cselekszik is értük. Embereket használ fel az igazságtalanságok megszüntetésére.

Ez a názáreti lány beelát a világtörténelembe és felfedezi ott Isten történelmet kormányzó munkáját, amelyről így énekel: "Hatalmasat cselekedett karjával..."

Mária átforrósodott szívvel énekl, hogy Isten hűséges Isten, aki ígéreteit megtartja. Mária tudja, hogy ami vele történik, az népével történik. /Káldy Zoltán/

+ + + + +

Mária himnikus evangéliuma Isten dicséretének akkordjaival kezdődik, megénekli a hatalmas, szent és irgalmas Istent; üdvözítő tevékenységének alaptörvényeit; záradékában pedig ígéreteihez való hűségét dicsőíti. - Mária nagy órája, népének nagy órája is. - Mária hálás elmélkedését az ószövetségi énekek nyelvén fejezi ki. Népének énekei ihletik az övét, az ő éneke pedig Isten népének éneke lesz. /S. Stöger/

+ + + + +

Mária példája megtanít arra, miként kell Istent ismerni, szeretni és dicsérni. /Luther Márton/

+ + + + +

Sokat beszélnek manapság a világiak szerepéről az egyházban. Mária lehet - rendkívüli hatása ellenére is - a világi hívők modellje. /Ch. Lubich/

+ + + + +

Nem mindig értjük azonnal, mit akar tőlünk Isten, amikor azt küldi, éppen azt a sorsot, azt az embert, azt a terhet, amit küld. De ha valaki állhatatos és készséges marad Isten iránt minden körülmények között, ha valaki hitből fakadó kedvvel és a remény bátorságával vállalja a kihívásokat, amelyeket Isten eléje állít, annak végülis megvilágosodnak a dolgok és látni fogja: ez az én utam. Ahogyan Mária látta végül saját útját és azon ment tovább. /B. Welte/

Összeállította:

Győr Sándor .

Ádventi esték

Négy alkalomról van szó. Javaslom, hogy ne egymásra következő napok legyenek, hanem a négy ádventi héten tűzzünk ki egy-egy estét. Talán legalkalmasabb lenne hétfő. Nem a televízió rivalizálása miatt, hiszen zömmel már legyőztük ezt a kísértést. Inkább azért, hogy azután a hét végéig szívünkben alaposan megforgassuk az ádventi leckét.

Igyekezzünk színes programot készíteni. Az igehirdetést készítse elő egy-egy alkalmas vers, szóló- vagy karéneket, ha másként nem megy, énekeljen a gyülekezet minél többet. Fiatalon úgy véltük, hogy legyen kurta az ének és az imádság, maradjon minél több idő "csodálatos" prédikációnk számára. Amint szállnak az évek, arányosan nő a felismerés, hogy mekkora áldás rejtőzik koráljaink szövegében, micsoda szárnyra lendítő erő az ősi dallam. Még arra is van erejük, hogy rövidülő prédikációnkat megajándékozza az elveszített dimenzióval, a mélységgel!

Nem kell irtózni hangszeres számoktól sem. Pengethetnek gitárt is, csak ne csapzott, zsiros hajú ifjoncok rángatózva-utánozva valamelyik "hírész" művészt. Szép lehet egy harmóniumszám is, kis darab hegedűre, fuvolára. Még ún. "laikus" bizonyítványokkal is számolhatnánk. Nem kell a program tekintetében maximalistákká válnunk, a Gyermekek szívesen pihen egy marék szalmán is.

Textust, témát nem kaptam, így gondom nőtt, hiszen reánk nem jellemző a lelkendezés: "szabad a gazda". Lehet, hogy a szerkesztőnek nem volt ideje. Lehet, hogy közel ötvenéves rutinomra számított kevésbé meghatóan.

Valószínűen nem pécsi sajátosság, de nálunk ádventben az első vasárnapnak különös hangsúlya van. Mivel új egyházi év kezdődik, az egész esztendő alaphangját érzékeljük aznap. 1986. évi november hó 30-án, ádventben első vasárnap, az új egyházi év első istentiszteletén az evangélium Lukács 4,13-21 alapján az ÚR kedves esztendejét hirdeti meg, oltárnál pedig a római levél 13,11-14 szakasza ismert sürgete hangzik: "ideje, hogy az álomból felébredjete!" Így ádvent első hetének leckéjét meghatározza a vasárnap istentisztelet: az ébresztés és az evangélium ajándéka. Így itt szerencsés a perikópa párosítása, hogy már az indulásnál jól megtanuljuk: más az ébresztő szolgálat és más az evangélium hirdetése. Venia sit verbo, amint az édesanya is először megfürdeti gyermekét és azután szoptatja, eteti. Pocsék az a gyerek, akit etetni etetnek, de nem tartnak tisztán! Amint pocsék az a gyerek is, akit agyonfürdetnek, de éhkoppon tartanak. Egyiknek sincsen szép jövődjöje!

Akármilyen veszélytjelző az emberiség szeizmográfja, akármennyi adatunk van depressziós jelenségekről, fóbíákról, sokarcú szorongásról, narkózásról, alkoholizmus-

ról, "sikeres" öngyilkosságról /Isten bocsássa meg a szörnyű jelzót/, szexről, agresszióról, önpusztításról - Mégis feltör a kritikus percben emberszívekből a kiáltás, amit szinte elfelejtett költő-óriásunk, Reményik Sándor nagyszerűen kifejezett. A "Legyen még valami" című versre gondolok. Fiatalok kiránduláson nagyszerű nap végére érnek, tudják, ideje, hogy bevonuljanak az erdészházba vacsorázni és ágybatérni "a fenyves feketül.. a csend ránehezül s akkor hirtelen kiszakad, hogy messze hallani, egy lány szívéből a sikoltás: legyen még valami!.." Reményik érzi a sikoltás igazi jelentését s így folytatja: "szeretném, ha szívéből kiszakadna egy sikoltás mit messzi hallani: irgalmas Isten, napnyugta után is, legyen még valami!" - Az már a mi dolgunk, hogy megértsük táguló körben kortársainkkal: nem valami, hanem Valaki, neve Jézus, ő az, akit hívhatunk, akit várhatunk, aki megüzeni rajtunk keresztül is, hogy jön és hozza a két nélkülözhetetlen ajándékot: a megtisztulást és a táplálékot!

E l s ő e s t e

Téma: az első ádvent, az az Jézus szelíd és alázatos érkezése.

Fontos lecke. Magunktól nem így várnánk. Ezért is bíztat maga Jézus: "tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd és alázatos szívű vagyok!" /Máté 11,29/ Régi zsidóknak, mai keresztényeknek egyformán nehéz lecke. De meg kell tanulni. Érdekes, hogy a kicsik, a megtörtek és az öregek könnyebben tanulják. Búbajos Gerok éneke: "én zörgetek kegyelmed idején az ajtón, gyermekem, boldog, ki hallja szóm, siet felém s szívet nyit meg nekem, övele együtt vacsorálok, az igével melléje állok, előtte feltáruznak az egek, én zörgetek, én zörgetek..!" - emlékezem, mit jelentett ez az ének kisdíák életem számára a budapesti Gyulai Pál utcai gyülekezetben s utána Viktor, Gáncs, Ecsedi, Turóczy, Podmaniczky hirdette az igét. Még ma is meg hat: "én zörgetek, nézz csak meg engemet, lásd ezt a hű szívet, e töviskoszorút, sebhelyet s tiéd leszek, tiéd, e forró vágy miattad éget, régóta úgy kereslek téged, ki a keresztfán érted szenvedett, én zörgetek, én zörgetek!", s ne hogy valaki is Jézus szelíd érkezését a szél zúgásának tartsa, folytatódott: "most még jövök lágy suttozással, egykor talán viharzúgással..!" Mert múltó, kurta életidőnkkel jól kell bännünk, hiszen ma még Jézus zörget vendégként szívünk ajtaján, de egykor, - ki tudja, milyen hamar! - "te zörgetsz majd nekem". Akkor kiderül, hogy az első ádvent szabja meg ideigtartó és örök életünket, mert "ki itt hallgat az ÚR szavára, amennyi ki léssen annak tárva, annak, ki megvet, zárva az egek..!"

Az első lecke anyagához tartozóan világosan meg kell értetnünk egymással, hogy földi utunk és életünk tulajdonképpeni célja és értelme a Jézussal való személyes találkozásunk. A zörgető Jézus a kereső Jézus. Kiskorunktól nyomunkban járt, kíséri lépteink s minden utcán csak ő jön felénk hívogató szóval, szelíd zörgetéssel, felkínált szeretetével. Amikor végre csendesesen átölel /Ady/, akkor ébredtünk fel a halálos álomból s kezdődik a megtérés. Erről szól Pál a római levélben, ezt élte át Augustinus és ki tudja hány

millió ember. Ekkor kezdődik az a fordulat, amiről az öreg Ésaías beszélt: a jót rossznak, a rosszat jónak ítélik, a sötétséget világosságnak tartják és fordítva, epének érzik a mézet s fordítva. Ha igaz, hogy a Jelenések könyve 2-3. fejezete az egyes levelek kapcsán az egyháztörténet szakaszainak is tekinthető, akkor a laodiceai gyülekezethez intézett, utolsó levél szabja meg ádventi első hétüket: "Ímé, az ajtó előtt állok és zörgetek, ha valaki meghallja hangomat és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz...!" /Jel.3,20-21./

Javasolt textusok: Máté 11,28-29 Jel.3,14-22

Enekek: 102 131 132

M á s o d i k e s t e

Téma: a második ádvent. És.40,10: "az én Uram, az ÚR jön hatalommal és karja uralkodik!"

Kilép rangrejtettségéből. Kiderül, a semmibe se vett, lenézett, elfelejtett Názáreti a dicsőség Ura. Emlékezzünk az ismert gyermekénekre. Először csengve száll a gyermekkórus éneke: "mi várjuk az ÚRJézust, mikor jön... mi rohanunk eléje, mikor jön... mi térdelünk eléje, mikor jön!" Majd önkéntes jelentkezésként tör fel a jajveszékélés: "ti halmok, esetek ránk, mikor jön...!" Végül egy szólóhang éneklil az ádventi figyelemztetést: "mondó, mi lesz veled, lélek, ha eljön?!" Aki meghallotta az alázatos Jézus zörgetését, bizony visszavárja őt s hallja lépteit, rohan és térdre hull. Aki elprédálta első ádventjét, annak számára iszonyú a második ádvent meghirdetése, mert nincs hegy, halom, ami eltakarná a visszatérő ÚR elől. S "muszáj" feltámadni, egyszerűen nincs alternatíva s a célállomás /béma/ ítélőszék, ahol Jézus a Bíró. A szelíden bebocsátást kérő - mindenek egyetlen bíróját!

Egyre világosabb mindnyájunk előtt, hogy valamennyi újszövetségi irat a második ádvent izzó várásában íródott. Úgy szoktuk mondani: "esztakológikus" veretű iratok. Nem is szabad felejtenuk, hogy Jézus nemcsak itt volt, szavával, Lelkével, szeretetével nemcsak itt van, hanem vissza is fog jönni. Az ördög egyik leggyakoribb áltatása, hogy ezt elfelejteti velünk. Hiszen ha váratlanul és felkészületlenül zuhan reánk az a nap, ugyan mi lesz velünk!? Jézusunk megkapó képekben beszélt erről, hogy valamennyien megértsük és ne felejtsük soha. Emlékezzünk a réten kaszáló legényekre, az asszonyokra darálómalomban, az ágyban összefonódó szerelmesekre. Csak az egyik vétezik fel, a másik ott hagyatják. Isten országának egyik legrégibb leckéje ez, gondoljunk Noé történetére. Hosszú időn át családjával ök voltak a falu bolondjai. Ki hallott ilyent? Hegytetőn bárkát építeni... de amikor megváltozott a véleményük, az ajtó már bezárta az ÚR és amit ő bezár, azt az ember nem nyithatja ki. Pál apostol is beszél arról, hogy az induló egyház népe "nevetséges látványosság", sőt a világ "utolsói, szinte söpredéke". MOST! De már Jeremiás annak idején elkiáltotta magát /5,31/ gonosz és istentelen kortársai előtt: "mit tesznek majd, ha itt lesz a vég!"

Vizont az első ádvent felől van vígasztalásunk. Az a Jézus jön hatalommal, aki szelíd és alázatos szívű, aki belépett méltatlan hajlékunkba, asztalunkhoz ült és üdvösséggel ajándékozta meg házunk népét. Ismét bámulatosan mély lecke: összefér a forró szeretet és a mélységes tisztelet egymással.

Jaj is, ha külön jelentkezik. Respektus nélkül pajtáskodás-
sá, bizalmaskodássá torzul a szeretet, amint nélkülül rette-
gés az élet. Luther pompásan értezte ezt, emlékezzünk a pa-
rancsolatok magyarázataira: Istent féljük és szeressük. Ahol
a kettő van és együtt van, ott van ébredés és ott teremt új
életet az evangélium!

Javasolt textus: Zsolt. 2,11-12 Máté 24,42
Ének: 136 141

H a r m a d i k e s t e

Téma: élet és szolgálat két ádvent között.

Matematikailag könnyű összekötni a két pontot és így megadni a legrövidebb utat, távolságot a kettő között. Gyakorlati keresztyén életünk számára a legnehezebb lecke: élni boldogan és felszabadultan az első ádvent erejéből és ugyanakkor növekvő vágyódással várni a második ádventet. Könnyen billen az egyensúly egyéni és közösségi életünkben egyaránt. Ha az első háttérbe szorul, jönnek a szorongások és félelmek. Ha a második bizonytalanná válik az egyházi köz-
tudatban, az erkölcsi kérdések kerülnek előtérbe. Történetünk bukdácsolás az elvilágiasodás és a rajongás között. Milyen egyszerű a lutheri magatartás, amit rendszeresen idézünk, de ritkán követünk: ha tudnám, hogy holnap köszönt reám a második ádvent várvavárt, nagy napja, gyorsan elültetnék még egy almafácskát. Legtöbbször polarizálódik Isten igazsága, nem hiába imádkozott érettünk a Főpap, hogy tudjunk élni ebben a világban, mint nem evilágból valók.

Két ádvent között nemcsak az út megtalálása nehéz, hanem válságba kerül újra és újra az "útkészítő" is. Túlbecsüljük magunkat. Érdemes visszagondolni Eliezerre, az öreg házi-
szolgára. Fiatal gazdája számára asszonyt kereső úton eszébe se jutott magába bolondítani Rebekát, hanem magasztalta kis gazdáját, Izsákot, hogy ő milyen kedves, milyen okos, milyen szép, mennyire boldog lesz mellette majd felesége., amint Keresztelő János is megdöbben, amikor feldúltan beszélnek tanítványai arról, hogy "mindenki a Názáreti után megy" és las-
san elfogy a Jordán-parti hallgatóság. Rájuk is ripakodik, hogy miért nem értik? Hiszen ez a dolgok rendje, Jézusnak kell növekednie és neki alászállani, pontosan ez szíve számára a betelt öröm. Dehogyan keseredik el, sőt most ujjong, mint vőfély, hogy végre a Vőlegény és Menyasszony együtt indul a lagziba... Jaj nekünk, ha magunkhoz kötünk Istent kereső lel-
keket és nem tanuljuk meg a harmadik ádventi hét leckéjét. El-
jön az ideje annak, hogy az édesanya elszakítsa a láthatatlan köldökzsinórt gyermeke és saját szíve között. Különbön fel-
borul a házasság. A lelkipásztori munkának is egyik vastörvé-
nye, hogy ne magunkhoz kössük az embereket, hanem tudatosan Jézushoz segítsük őket. Komoly kérdés szívünk számára: örülsz-
e annak, ha valaki, aki kedves számodra, egyre inkább "le-
kopik" rólad és mint "érett férfiú" felelősen éli tanítványi
életét az Úrban?!

Nem szabad misztifikálnunk sem. Keresztelő János azért megmaradt - hozzánk hasonlóan - hús-vér embernek. Élete végén nem Machaira várbörtöne volt számára a legnagyobb kín, hanem a kétely: vajon Jézus az eljövendő? Helyesen vallott

Jézusról a bethabari révnél? Nem tévedett, amikor Jézushoz terelgette a népet, mondván, hogy "nem én, hanem ő"?! Bizony ez így igaz, hogy élni két ádvent között és erre a keskeny útra segíteni a reánk bízottakat iszonyúan nehéz. Ha nem "vigyázzunk", egy pillanat alatt mindent elrontunk: vagy elveszítjük az utat, vagy elveszünk útközben. Oh, segíts, Jézus!!

Javasolt textus: János 3,27-30 I. Mózes 24. fejezete.

Ének: 140 133

N e g y e d i k e s t e

Téma: az öröm. Pontosan a találkozás öröme.

Nemhiába nevezhetjük a szövetség sátor templomát

már a pusztaban a találkozás sátrának. Életünk legfényesebb óráit mindig a találkozás öröme adja. Megnyílik egy-egy bibliai textus, összefüggések tárulnak fel, eltűnik a betűről a lepel, s felragyog az írott igében Jézus drága arca. Találkozás az Úrral. S ezzel a ritmussal átéljük a testvéri találkozás örömét is. Egyik találkozás sincsen a másik nélkül. Remek spirituálé kérdezi: láttad-e őt?! S egy legenda szerint tanítványait kérdezte az öreg rabbi: tudjátok-e, hogy mikor múlik el az éjszaka és kezdődik az új nap? Azok egymás szájából kapkodták a választ: amikor már kiveszem szabad szemmel, hogy ki ment ki korán dolgozni a földre? Amikor gyertya nélkül megtalálom holmimat a fészkerben? Amikor zsidong a jószág és az ólból ki akar jutni az udvarra... stb. Az öreg rabbi megcsóválta fejét, s így tanította őket: akkor múlik el az éjszaka, s akkor kezdődik az új nap, amikor a másik emberben meglátod az Isten képét?!

Mária éneke: magasztalja lelkem az URat és az én lelkem ujjong Istenben, az én üdvözítőmben /Luk.1,46/ Zakariás éneke: meglátogatott a felkelő fény a magasságból /Luk.1,78/ Simeon: látták az én szemeim üdvösségedet /Luk. 2,30/, a tanítványok: láttuk az URat /János 20,25/, Tamás: én URam és én Istenem /Ján.20,28/ János: megjelent és mi láttuk, hallottuk, kezünkkel megtapintottuk /I.Ján.1,1/ Pál: engem is megragadott a Krisztus Jézus /Fil.3,13/ Igen, ebben a találkozásban érünk utunkon a célba, a találkozás, a megérkezés öröme!

Aranyszálak a padlón, fenyőgally a képek mögött, titokzatos csomagok, zizzenő papírok, finom süteményillat, azután mintha az ajtó alatt gyertyafény szórná sugarát, lassan nyílik az ajtó.. boldog, akinek szívében ilyen gyermekkori emlékek színezik a negyedik, ádventi hét leckéjét!

Ez az öröm - "öröm az ÚRban!" Tehát nincsen földi indoka, logikus magyarázata. Kezdetre, kibontakozódása és teljességre jutása is az "ÚRban" van. S miközben ekkora titok, ugyanakkor a legnyilvánvalóbb, mindenki számára regisztrálható tényező. Amikor Pál apostol felvázolja az új ember életét, arról beszél, hogy első helyen a szeretet jellemzi, második helyen az öröm /Gal.5,22/ Igaz, hogy ez nem is rangsorolás, hiszen a kettő elválaszthatatlan egymástól, hiszen szeretet öröm nélkül csak hamis utánzat, amint szeretet nélkül az öröm sem valódi. Annak van öröme, aki szeret, s akit szeretnek. Az az igazi szeretet, ami örvendezővé tesz bennünket. A kettő nélkül mit ér a misszió? Ezért kell vigyáznunk az ádventi he-

tek céljánál, szent karácsony ünnepén, hogy se az öröm, se a szeretet ne legyen hamis. Pontosan szentestén derül ki, hogy mennyire tanultuk meg az ádventi leckéket: mi az üdvösség a földön /Zákeus/ és mi az üdvösség a mennyben /fehérbe öltözöttek Jel.7,13/, hogyan lehet megtalálni és mások számára készíteni az utat két ádvent között, és végül mit is jelent izlelgetni Isten országa örömét már most, várva a teljesség nagy napját!

Ajánlott textus: Fil. 4,4 Jel.7,9-16.

Ének: 132 571

Balikó Zoltán

